

RISØR KOMMUNE

ÅRSBERETNING

2017

VEDTATT AV RISØR BYSTYRE 05.06.2018, POLITISK SAK 51/18, ARKIVSAK 2016/1350

Vi skal vokse

- gjennom Kunnskap, Regional utvikling og Attraktivitet

1)	Rådmannens kommentar	2
2)	Årshjulet	4
3)	Det politiske år	5
3.1	Generelt.....	5
3.2	Politiske vedtak.....	5
3.3	Politisk organisering	6
3.4	Politisk valgte representanter i bystyret.....	7
3.5	Andre styrer og råd	7
3.6	Utgifter til politisk styring	9
4)	Den kommunale organisasjonen	10
4.1	Organisasjonskart.....	10
4.2	Intern fordeling i rådmannsgruppa.....	11
4.3	Utgifter til administrasjon	13
4.4	Kommunens styringsverktøy	14
4.5	Kompetanseutvikling	14
4.6	Lærlinger.....	14
4.7	Sykefravær	15
4.8	Internkontroll og HMS.....	15
4.9	Arbeidsmiljøutvalget (AMU).....	17
4.10	Likestilling	18
4.11	Etikk.....	20
4.12	Beredskap.....	20
4.13	Klima og miljø	21
5)	Økonomisk resultat – vurderinger og kommentarer	22
5.1	Driftsresultat	22
5.2	Renter, Gjeld og Pensjonsforpliktelser	31
5.3	Utlån.....	37
5.4	Arbeidskapital og likviditet.....	38
5.5	Netto og brutto driftsrammer	42
5.6	Driftsenhetene 2017	43
5.7	Investeringsregnskapet 2017.....	56
5.8	Tilbakemelding på budsjettvedtaket for 2017.....	65
5.9	KOSTRA.....	66
6)	Utvikling på indikatorer i Kommuneplan 2014-2025	67
7)	Handlingsprogram 2017-20	68
8)	Oppfølging av bystyrevedtak.....	72

1) Rådmannens kommentar

Økonomi

Regnskapet for 2017 viser et overskudd på kr. 5 mill. Enhetene gikk samlet sett med et driftsunderskudd på kr.16,1 mill. mens fellesområdet (hovedsakelig skatt og pensjon) gikk med et overskudd på kr. 21,1 mill. Det store driftsunderskuddet innenfor enhetene er ikke tilfredsstillende og siden siste halvår 2017 har det vært jobbet med flere tiltak for å bedre på dette (bla. omorganisering av tjenesteområde Helse- og omsorg og Enhet for bosetting, opplæring og inkludering).

Befolkningsutvikling

Pr. 01.01.18 er det registrert 6.882 innbyggere i Risør kommune. Dette er en nedgang fra 01.01.17 på 54 personer. Sammenlignet med 01.01.16 er det en nedgang på 38. Dette er en bekymringsfull utvikling og der det ikke er en enkel resept for bedring. Hvordan vi på brei front kan bidra til at denne utviklingen snur, blir et overordnet viktig tema i årene som kommer.

Utfordringer på arbeidsmarkedet

Oljerelatert industri opplevde en betydelig markedssvikt i 2017. Dette ble også svært merkbart i Risør kommune. Flere bedrifter gikk konkurs (bla. Bandak A/S) og flere måtte redusere aktiviteten som følge av sviktende etterspørsel. I mars 2017 hadde Risør den høyeste ledigheten i Aust-Agder med 4,4%. I november 2017 var ledigheten redusert til 3,2%, som tilsvarer snittet i Aust-Agder.

Evaluering av Østre-Agder samarbeidet

I 2017 er regionsamarbeidet Østre-Agder evaluert og nye vedtekter er nå til behandling i alle kommunene. Risør kommune har vært klar på at vi vil fortsette som fullverdige medlemmer i samarbeidet og at dette må utvikles videre. Den samme konklusjonen er foreløpig trukket i de andre kommunene. Nye vedtekter og ny betalingsmodell er til behandling i kommunene våren 2018.

Oppstart planarbeid ny E-18 / Fylkesvei 416 (Vinterkjær – Risør sentrum)

I 2017 har ordfører og rådmann brukt mye tid og ressurser på å klargjøre for en raskest mulig oppstart av planarbeidet med nye E-18 fra Grimstad til Dørdal. Sammen med Aust-Agder fylkeskommune har vi bidratt til at et interkommunalt plansamarbeid mellom kommunene fra Bamble i øst til Grimstad i vest nå er etablert. Vår ordfører, Per Kr. Lunden, er leder for styret.

Etter initiativ fra Risør kommune ved ordfører og rådmann bevilget Aust-Agder fylkesting høsten 2017 2,5 millioner til oppstart av en planprosess for ny/utbedret fylkesvei fra Vinterkjær til Risør sentrum. Dette arbeidet er i oppstartsfasen og det koples tett sammen med planarbeidet for ny E-18.

Sammenslåing av IKT-Agder og DDØ

Et viktig innsatsområde i 2017 har vært arbeidet med å slå i sammen de 2 IKT-selskapene i Østre-Agder (DDØ og IKT-Agder). Her har Risør kommune vært en aktiv pådriver. Dette er et stort og viktig grep med tanke på framtidig tjenesteutvikling innenfor alle områder. Det nye selskapet er etablert med virkning fra 01.01.18.

Høyt sykefravær og turnover i stab- og støttefunksjoner

For rådmannens del har 2017 vært et krevende år med skifte i sentrale stillinger og fravær på sentrale medarbeidere i rådmannens stab. Dette har gjort at en del plan- og utviklingsoppgaver er satt på vent, dette for at daglige driftsoppgaver skal kunne ivaretas på en god måte.

Administrative omorganiseringer

2. halvdel av 2017 ble bla. brukt til å gjennomgå organiseringen innenfor helse- og omsorg. Resultatet her ble at tidligere Enhet for omsorg og Enhet for habilitering ble lagt ned og at de underliggende avdelingene ble omgjort til enheter. Målet med dette grepet er å se alle tjenestene i en bedre sammenheng, bla. for å kunne lære av god praksis og om mulig utnytte ressursene enda bedre. Endringen ble iverksatt fra 01.01.18

Fra 01.01.18 ble det etablert en ny stilling som organisasjonssjef, og rådmannens stab knyttet til fellestjenester og personal ble omorganisert. Målet med endringene er å styrke arbeidet med personal- og organisasjonsutvikling, inkludert tjenesteutvikling gjennom digitalisering og automatisering.

Valg

Høsten 2017 (11.09) ble det gjennomført Stortingsvalg i Norge. I Risør var valgdeltakelsen 77,5%. Tilsvarende prosent i 2013 var 77%. Nytt i 2017 var at antall valgkretser/stemmesteder ble redusert fra 9 til 3 (Risør sentrum, Hope og Søndeled). Valget i Risør kommune ble gjennomført på en god og sikker måte og uten nevneverdige problemer.

Det er min vurdering at vi leverer svært gode tjenester til våre innbyggere i Risør kommune. 2017 er i så måte ikke noe unntak. Kommunebarometeret (Kommunal Rapport) viser at Risør i 2017 totalt sett er på den øvre halvdel av kommunene i Aust-Agder og rett under den øvre 1/3 delen blant landets kommuner. Når det gjelder de store tjenesteområdene innenfor omsorg og oppvekst er vi inne med god margin på den øvre 1/3 delen i landet. Disse resultatene hadde vi ikke oppnådd uten dyktige og dedikerte ledere og medarbeidere. Det står stor respekt av den innsatsen som daglig legges ned innenfor alle tjenesteområder.

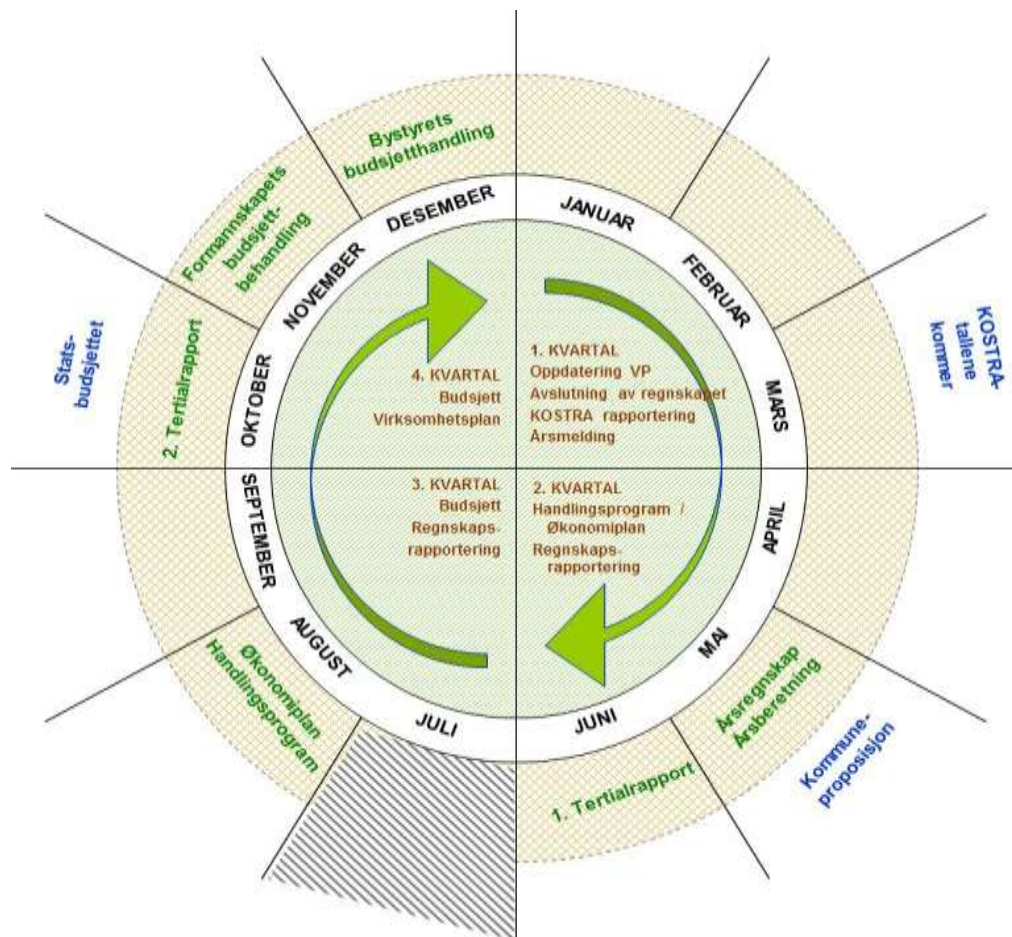
Risør, 10.04.2018

Trond Aslaksen (Rådmann)

2) Årshjulet

Under skisseres kommunens årshjul kort og årsberetningens plass i årshjulet omtales. I midten av årshjulet er administrativ fokus i de fire kvartalene. I ytterkanten ligger de politiske sakene, og ytterst ligger faste hendelser på nasjonalt nivå som påvirker årshjulsarbeidet.

Figur 1:
Kommunens årshjul

Saker som tilhører et bestemt år pågår i omtrent to år. Arbeidet begynner med utarbeiding av handlingsprogram og økonomiplan i 2. kvartal året før første året i perioden. Vedtak om handlingsprogram og økonomiplan fattes i august/ september året før første året, og legger direkte rammer for budsjettarbeidet for første år i perioden samme høst. Parallelt med budsjettarbeidet, lager enhetene virksomhetsplaner som skisserer den interne aktiviteten i året budsjettet gjelder for. Etter budsjettvedtaket i desember, følges budsjett og virksomhetsplaner opp gjennom året. Det rapporteres to ganger tilbake til politisk nivå, etter 1. og 2. tertial. Etter årets slutt, rapporteres det på virksomheten i regnskap og årsberetning. Årsberetningens tilbakereportering legger grunnlag for utarbeiding av handlingsprogram og økonomiplan det kommende året (som da vil være det aktuelle året +3).

3) Det politiske år

3.1 GENERELT

Politisk organisering etter komitemodellen har vært gjeldende fra 1. januar 2014.

3.2 POLITISKE VEDTAK

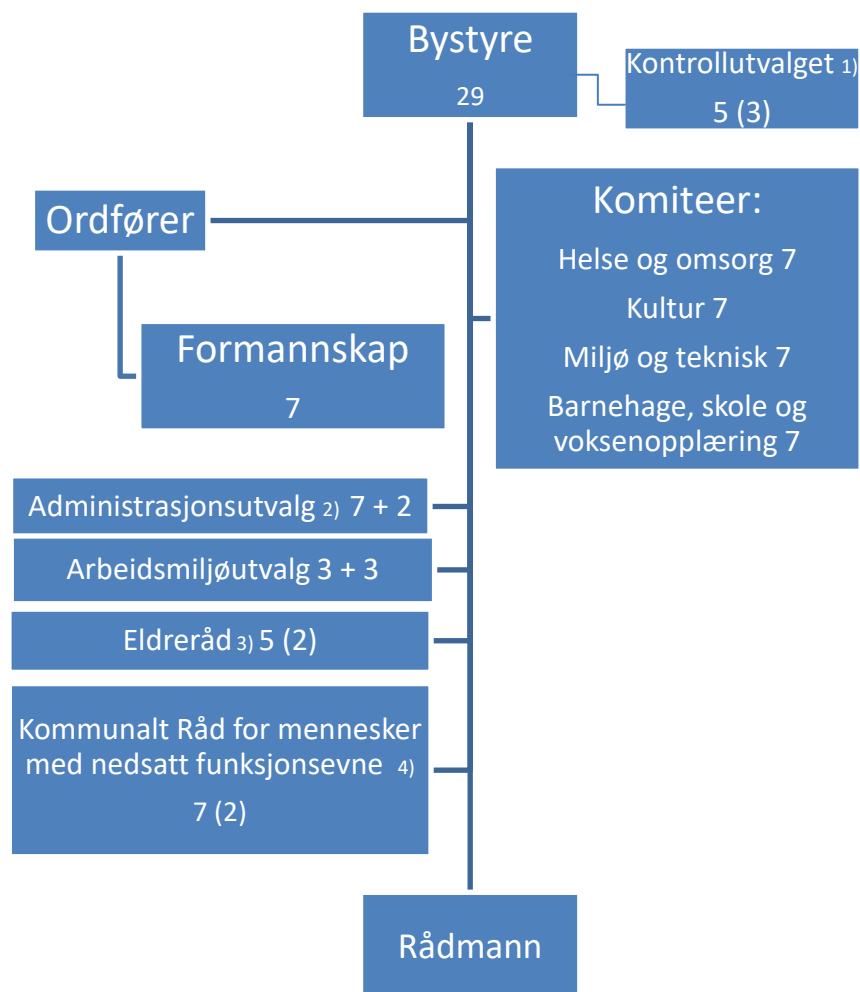
Nedenstående tabell viser antall møter og saker behandlet i bystyret, formannskapet og komiteene i 2017:

Utvalg	Møter	Saker
Bystyret	12	129
Formannskapet	14	71
Helse- og omsorgskomiteen	8	22
Miljø- og teknisk komité	12	71
Kulturkomiteen	7	15
Komité for barnehage, skole og voksenopplæring	8	23

Oversikt over saker og oppfølging av vedtak i bystyret finnes i kapittel 8)
Oppfølging av bystyrevedtak.

3.3 POLITISK ORGANISERING

Figur 2:
Politisk
organisering i 2017

- 1) Kontrollutvalget består av 5 politikere hvorav 3 er bystyrerepresentanter.
- 2) Administrasjonsutvalget består av 7 politikere (formannskapet) pluss 2 tillitsvalgte
- 3) Eldrerådet består av 5 politikere hvorav 2 fra bystyret.
- 4) Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne består av 7 representanter hvorav 1 velges fra helse- og omsorgskomiteen og 1 fra miljø- og teknisk komité.

3.4 POLITISK VALGTE REPRESENTANTER I BYSTYRET

Perioden 2015-2019

Ordfører: Per Kristian Lunden – Arbeiderpartiet Varaordfører: Steinar Johansen – Kristelig folkeparti (permisjon fra 28.01.16). Elen R. Lauvhjell – Arbeiderpartiet (fungerende varaordfører)		
Arbeiderpartiet (13) Elen Regine Lauvhjell Sigbjørn Tønnesland Tove Hansen Bente Trulsvik Ole Henrik Grønn Torhild Karoline Gregersen Gry Pedersen Ragni MacQueen Leifson Jens Høibø Øystein Vereide Ister Muhamud Ali (permisjon fra 01.11.17) Paal Eckhoff Salvesen Ruqia Abdullahi Ali (fra 01.11.17)	Høyre (5) Petter Emil Gundersen Mona K. Stray Rambo (permisjon til 01.07.17) Geir Skjevling Arnesen Lars Ole Røed Mads Henrik Sandnes Dag A. L. Songe (til 01.07.17)	Venstre (5) Dag Jørgen Hveem Stian Lund Sara Sægrov Ruud Willy Thorsen (permisjon fra 01.11.17) Espen Hageli Henriksen Line G. Paulsen (fra 01.11.17)
Miljøpartiet De Grønne (1) Rune Hansen	Fremskrittspartiet (2) Magnus Stø Kittelsen Stig Olaf Olsen (fra februar 2017: uavhengig)	Kristelig folkeparti (2) Lill Jorunn Bredal Larsen Bjørn Helge Dahle (fra 01.02.16)
Senterpartiet (1) Ragnhild Dietrichson		

3.5 ANDRE STYRER OG RÅD

3.5.1 Barnas bystyre

Barnas bystyre består av representanter fra elevrådene i grunnskolen. Elevrådene får en opplæring i forkant og de utarbeider spørsmål til politikere og de vedtar en fordeling av midler som er øremerket elevenes ønsker for skolene. Barnas Bystyre arrangeres en gang per skoleår, med 8 representanter fra Risør barneskole og 4 representanter fra hver av de andre skolene. I møte med kommunens administrasjon og politikere får alle representantene stille et spørsmål hver om tema som opptar dem. I etterkant avgjør barnas bystyre fordeling av kr. 50 000,- som bystyret har satt av til disposisjon. I 2017 ble fordelingen vedtatt slik:

Risør ungdomsskole skal motta kr 20 000,- dette året mens de resterende kr 30 000,- går til fordeling etter avstemning. Barnas Bystyre har enstemmig vedtatt at årets beløp på kr 30 000,- skal fordeles slik:

Hope skole:	7500 kr til utendørs bordtennisbord i betong
Sønedeled skole:	7500 kr til kurs for elevene
	8500 kr til UFO-/fugleredehuske
Risør barneskole:	4000 kr til sittebenker ved fotballbanen

	6000 kr til effektforsterker til elevkveldene
Risør ungdomsskole:	9000 til 3 stk Roland Cube gitarforsterker
	5998 til Denon AVR – X2300 Receiver
	11500 til pizza varmeskap

3.5.2 *Barne- og ungdomsråd*

Bystyret vedtok i mars 2013 retningslinjer for barne- og ungdomsrådet (BUR). BUR skal være et talerør og en felles arena for saker som er aktuelle for barn og unge i Risør. Gjennom demokratiske prosesser skal BUR gi barn og ungdom i Risør opplevelse av å bli tatt på alvor og ha reell innflytelse. Det ble gjennomført tre møter i 2017.

Funksjonstiden for medlemmene er to år. Medlemmer til BUR velges for hvert skoleår ved skolestart, så i løpet av et kalenderår har rådet to ulike sammensetninger. BUR består av to representanter valgt av elevrådene fra henholdsvis Risør barneskole, Sønedeled skole, Hope skole, Risør ungdomsskole og Risør videregående skole, i alt 10 medlemmer. Rådet hadde jevn kjønnsfordeling.

3.5.3 *Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne*

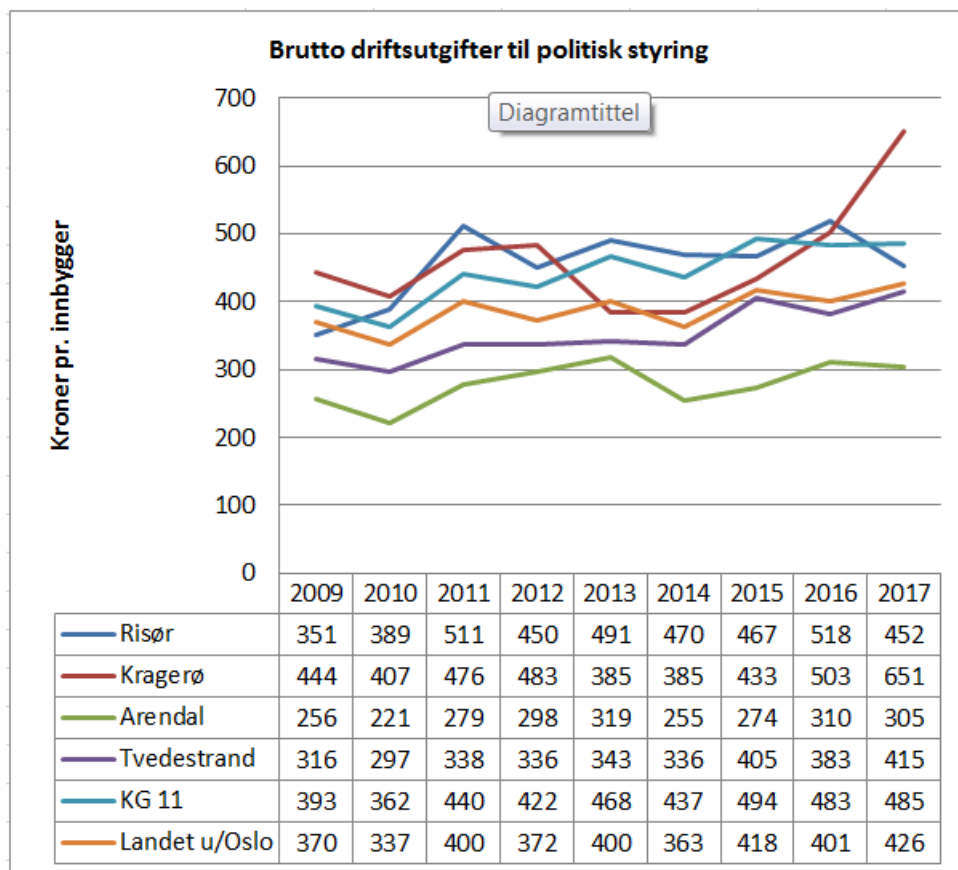
Rådet har i 2017 hatt ni møter og behandlet 37 saker. Fire av møtene var helt eller delvis felles med eldrerådet. Rådets årsberetning finnes på kommunens hjemmeside.

3.5.4 *Eldrerådet*

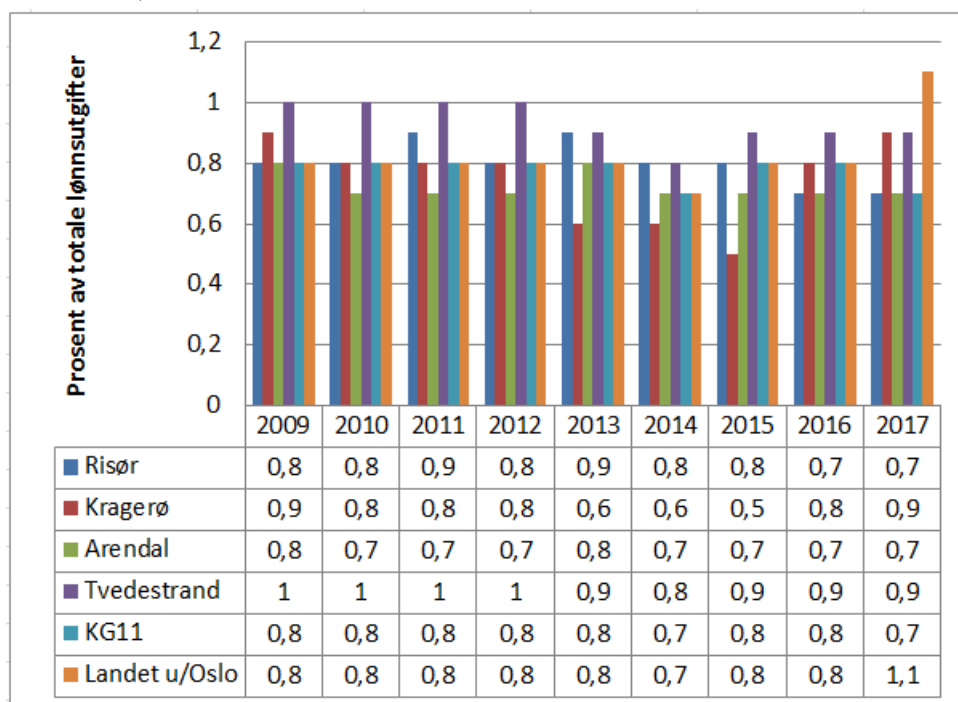
Eldrerådet har i 2017 hatt ni møter og behandlet i alt 37 saker.

Fire av møtene var helt eller delvis felles med rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Eldrerådets årsmelding finnes på kommunens hjemmeside.

3.6 UTGIFTER TIL POLITISK STYRING

Figur 3: Brutto driftsutgifter til politisk styring i kroner pr. innbygger (Kilde: KOSTRA tabell 04937)

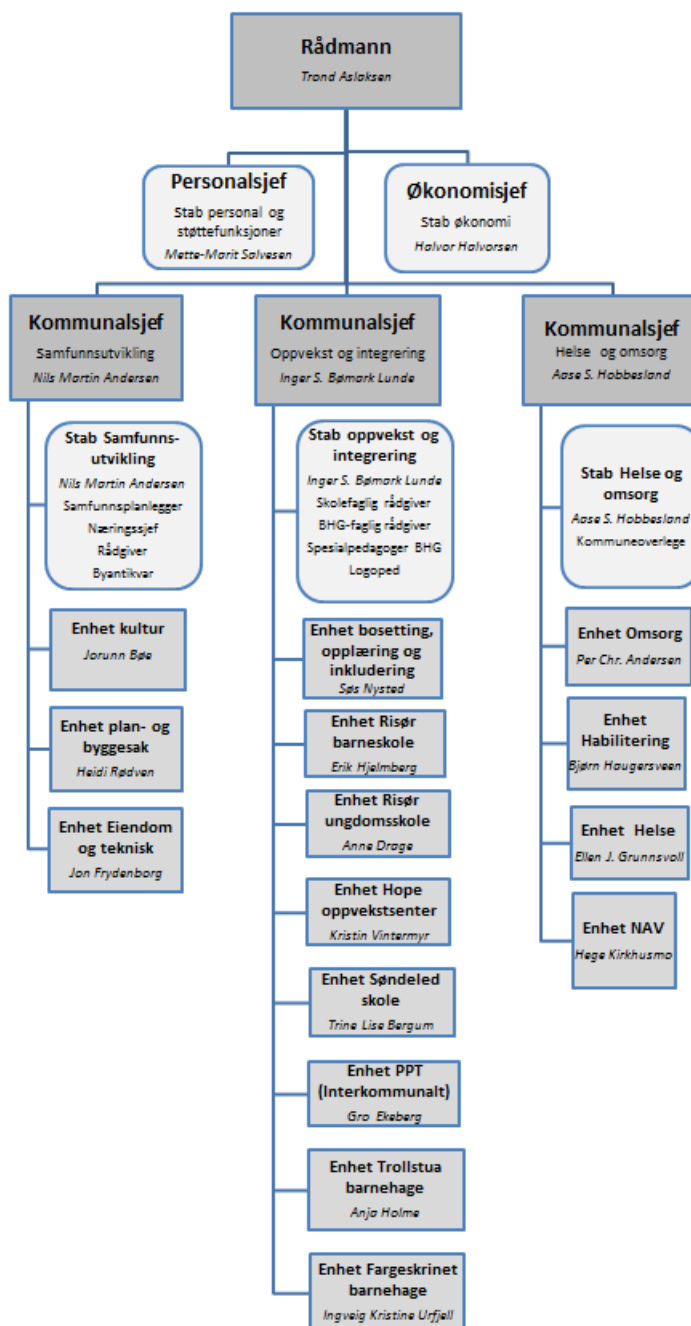

Figur 4: Lønn styring og kontrollvirksomhet i % av totale lønnsutgifter (Kilde: KOSTRA tabell 04937)

4) Den kommunale organisasjonen

4.1 ORGANISASJONSKART

Risør kommune som organisasjon er i kontinuerlig endring og det er stadige tilpasninger for å utnytte ressursene best mulig. Den nye enheten for bosetting, opplæring og integrering (EBOI) var operativ 1. januar 2017.

Figur 5: Administrativt organisasjonskart 2017

4.2 INTERN FORDELING I RÅDMANNSGRUPPA

RGR: Rådmanngruppen (alle, inkludert økonomisjef Halvor Halvorsen og personalsjef Mette-Marit Salvesen), TRAS: rådmann Trond Aslaksen, NMA: kommunalsjef Nils Martin Andersen; ASH: kommunalsjef Aase Synnøve Hobbesland; INLU: kommunalsjef Inger S. Bømark Lunde. Hobbeslands ansvar ble delt mellom Per Chr. Andersen og Bjørn Haugersveen høsten 2017.

Hovedoppgaver/ansvarsområder	Ansvar
Strategisk overordnet lederansvar	RGR
Overordnet samfunnsutvikling	RGR
Interkommunalt/regionalt samarbeid	RGR
Næring	TRAS
Hovedkontakt mellom politisk og administrativt nivå	TRAS
Organisasjonsutvikling	TRAS
Informasjon / kommunikasjon	NMA
Beredskap	NMA
Boligkoordinerende Enhet (BKE)	NMA
Planforum	NMA
Internkontroll, HMS og Tjenestekvalitet	ASH
Koordinerende enhet (KE)	ASH
Stabsfunksjoner	Ansvar
Personalsjef	TRAS
Økonomisjef	TRAS
Næringssjef	NMA
Samfunnsplanlegger	NMA
Byantikvar	NMA
Rådgiver	NMA
Skolefaglig rådgiver	INLU
Barnehagefaglig rådgiver	INLU
Spesialpedagoger barnehage	INLU
Logoped	INLU
Kommuneoverlege	ASH
Enheter	Ansvar
Samfunnsutvikling - Enhet Plan- og byggesak - Enhet Eiendom og teknisk - Enhet Kultur	NMA
Oppvekst og integrering - Enhet Bosetting og integrering - Enhet Risør barneskole - Enhet Risør ungdomsskole - Enhet Hope oppvekstsenter - Enhet Sønedeled skole - Enhet Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) (interkommunal) - Enhet Trollstua barnehage - Enhet Fargeskrinet barnehage	INLU
Helse og omsorg - Enhet Omsorg - Enhet Habilitering - Enhet Helse - Enhet NAV	ASH
Politisk sekretariat	Ansvar
Formannskapet/Administrasjonsutvalg	TRAS
Bystyret	TRAS
Arbeidsmiljøutvalget (AMU)	TRAS

Kulturkomiteen	NMA
Miljø- og teknisk komite	NMA
Komiteen for barnehage, skole og voksenopplæring	INLU
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	INLU
Helse- og omsorgskomiteen	ASH
Eldrerådet	ASH
Regionale fora	Ansvar
Rådmannsgruppen Østre Agder	TRAS
Østre Agder Skoleeierforum	INLU
Helse- og sosiallederforum Østre Agder med underutvalg	ASH
Regional koordineringsgruppe – velferdsteknologi/E-helse	ASH
Interkommunale samarbeid (vertskommune)	Ansvar
DDØ – Den Digitale Østregionen	TRAS
Kemneren i Østregionen	TRAS
Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder	TRAS
Kulturskolen Øst i Agder	NMA
Østre Agder brannvesen, inkl. 110 Sentralen Agder og Interkommunalt Utvalg mot Akuttforurensning (IUA)	NMA
Klinisk veterinærvakt	NMA
Pedagogisk psykologisk rådgivningstjeneste	INLU
Barneverntjenesten Øst i Agder, inkludert Barnevernvakt (Arendal)	ASH
Østre Agder krisesenter	ASH
Arendal legevakt	ASH
Kommunal øyeblikkelig hjelp	ASH

4.3 UTGIFTER TIL ADMINISTRASJON

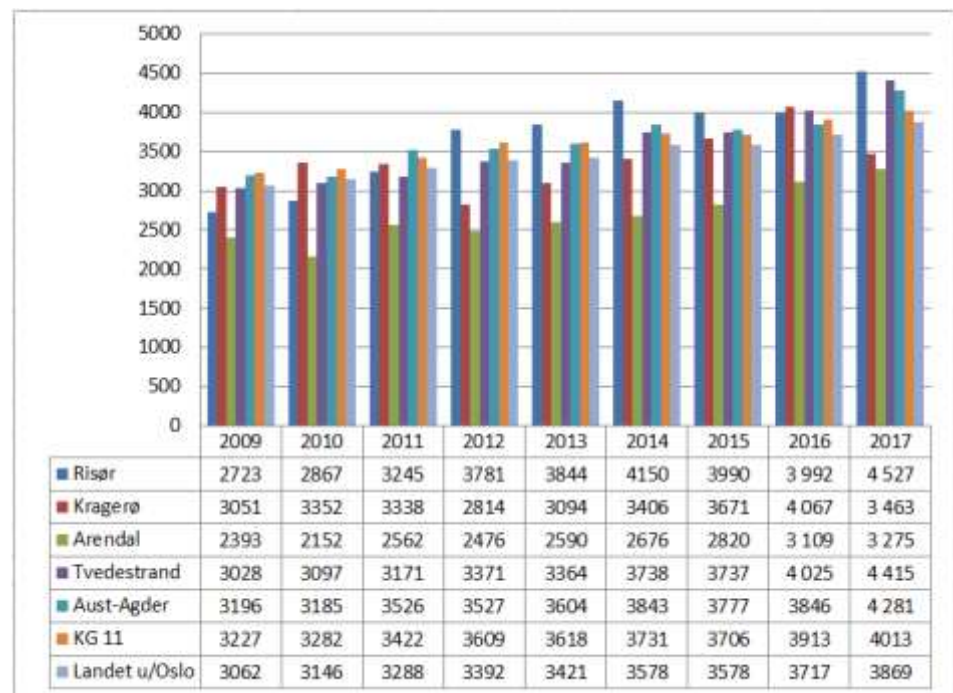
Å sammenligne KOSTRA tall med andre kommuner enkeltvis er trolig mindre relevant enn å se utviklingen i Risør kommune over tid og sammenligne med gjennomsnitt av flere kommuner. Dette blant annet fordi kommunene fører utgifter til ledere forskjellig. Noen, som Risør, definerer hovedsakelig ledere som administrasjon, mens de i mange andre kommuner føres på drift.

Kostnaden for Risør kommune har lagt noe over snittet over lengre tid, og har fra 2016 til 2017 hatt en større økning. Dette skyldes blant annet flytting av ansatte fra tjenestefunksjoner til lederfunksjoner. Fra 2017 er det etablert egen leder for EBOI samt innleie av ekstra personell i støttefunksjoner som utgjør vesentlige deler av denne økningen, samt IKT-kostnader som er belastet felles da fordeling ut på tjenesteneområdene har vært vanskelig.

Figur 6:

Brutto driftsutgifter til administrasjon i kroner pr. innbygger

(Kilde: KOSTRA tabell 04937)

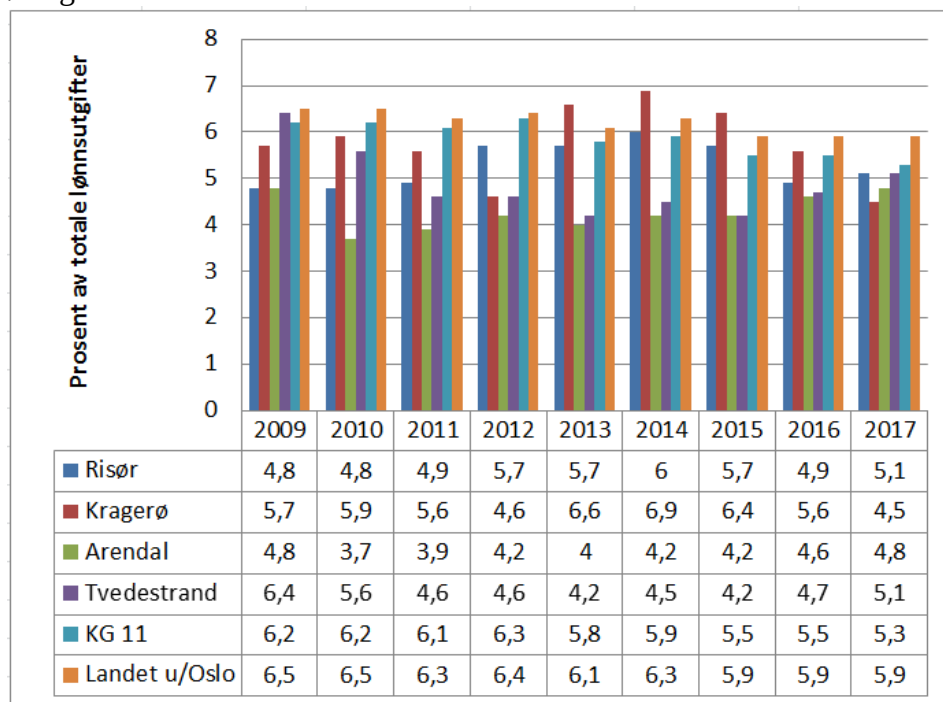

Andelen lønnsmidler til administrasjon i prosent av de totale lønnsutgiftene har også gått noe opp i 2017, men Risør kommune er her mer på linje med de

Figur 7:

Lønn administrasjon
i % av totale
lønnsutgifter
(Kilde: KOSTRA
tabell 04937)

øvrige.

4.4 KOMMUNENS STYRINGSVERKTØY

Kommunen har fortsatt sitt arbeid med justeringer i styringssystemet. Årshjulet slik det er omtalt i kapittel 2 er etablert og styringsdokumentene revideres kontinuerlig.

Kommuneplan 2014-2025 ble vedtatt høsten 2014. Kommuneplanen skal være utgangspunkt for all vår virksomhet, og alle dokumentene i årshjulet. Fra 2009 kom enhetenes virksomhetsplaner på plass og fra 2012 har handlingsprogram og økonomiplan blitt utarbeidet som et samlet dokument. Fra 2018 er enhetenes virksomhetsplaner og årsmeldinger slått sammen til virksomhetsmeldinger.

Arbeidet med å finne gode indikatorer for å vise utvikling i tjenestekvalitet og måloppnåelse i kommuneplanen vil fortsette.

4.5 KOMPETANSEUTVIKLING

Kommunen har en aldrende arbeidsstokk og vil være nødt til å rekruttere mange nye årsverk de neste årene. Det blir en utfordring å få tak i nøkkelressursene som vi er avhengige av. I denne sammenheng er det viktig å ha sterke fagmiljøer og interessante arbeidsoppgaver samt å kunne tilby relevant etter- og videreutdanning.

Det jobbes jevnlig med kompetanseheving i de enkelte enhetene. Dette kommenteres nærmere av den enkelte enhet i årsmeldingene.

4.6 LÆRLINGER

I 2017 inngikk Risør kommune 6 nye lærlingekontrakter, fordelt på 1 institusjonskikk, 1 helsefag, og 4 barne- og ungdom.

Sommeren 2017 mottok 9 sine fagbrev, fordelt på 6 helsefag, 1 kontorlag og 2 barne- og ungdom.

2 lærlinger innen helsefag og 1 barne- og ungdom fortsatte sitt lærlingeløp, som startet sommeren 2016.

4.7 SYKEFRAVÆR

Enhet/avdeling	2014	2015	2016	2017
Habilitering	10,64	9,6	6,95 %	7,51 %
Omsorg	8,9	6,67	7,36 %	9,82 %
Kultur drift	5,11	0,2	1,51 %	0,62 %
Byggesak	6,21	1,72	3,15 %	3,49 %
Teknisk drift/eiendom	8,92	6,3	5,40 %	6,26 %
Barnehage/barneskole	6,66	5,7	6,10 %	9,48 %
Ungdomsskole	3,97	5,2	5,83 %	4,56 %
VIRK	2,62	3,83	6,84 %	
NAV	8,64	8,76	4,90 %	12,76 %
Helse				1,55 %
EBOI				13,39 %
Sentraladministrasjonen	2,04	1,83	8,35 %	3,13 %
Totalt	7,79	6,3	6,46 %	8,55 %

Det er økning i sykefraværet fra 2016 til 2017 fra 6,46% til 8,55% for hele kommunen. Det er særlig 4. kvartals sykefravær som er med å dra opp sykefraværet i 2017, for da var sykefraværet 9,12%. 1. kvartal var sykefraværet 7,91% 2. kvartal var på 7,41% og 3. kvartal var på 7,53%.

4.8 INTERNKONTROLL OG HMS

Risør kommune benytter det nettbaserte kvalitetssystemet QM+ for tilgjengeliggjøring av internkontrollrutiner, håndbøker, instruksjoner og sentrale lovverk. QM+ benyttes også til rapportering av avvik innen HMS og tjenestekvalitet. Det jobbes kontinuerlig med forbedringstiltak innen HMS og tjenestekvalitet, deriblant dokumentasjon, rapportering og kompetanseheving i bruk av QM+.

4.8.1 HMS-arbeid

Virksomhetslederne har det utøvende HMS-ansvaret for sine respektive enheter, det vil si for de tilsatte som de har arbeidsgiveransvaret for.

HMS arbeidsgruppe, bestående av kommunalsjef (leder), personalsjef, personalrådgiver, hovedverneombud og rådgiver i rådmannens stab (sekretær), avholdt syv møter i 2017. Gjennomføring og oppfølging av vernerunde, rapportering og opplæring samt justeringer av struktur og skjema i QM+ og rutinerevisjon var blant de viktigste sakene. Ansattportalen benyttes til å formidle nyheter om nye/endrede rutiner internt.

4.8.2 Vurdering av avviksrapporing siste år

Bruken av QM+ som rapporteringssystem endrer seg i takt med fokus og kunnskap. Antall meldinger sier derfor lite om i hvilken grad internkontrollsystemet fungerer etter hensikten. Arbeidet med å legge til rette for mest mulig hensiktsmessig bruk fortsatte også i 2017. Se videre omtale i enhetenes virksomhetsmeldinger (tidligere årsmeldinger).

4.8.3 Tiltak for å redusere avvik

Den enkelte enhet følger opp registrerte avvik fortløpende, og har i ulik grad jobbet med samlerapportene. HMS arbeidsgruppe har gått igjennom rapporteringen samlet hvert kvartal og stilt systemspørsmål i tilknytning til disse.

4.8.4 IKT-sikkerhet og sårbarhet

I følge instruks for informasjonssikkerhet for DDØ kommunene (godkjent av rådmennene 4.10.13, revidert og ny godkjenning 20.10.17), skal kommunens sikkerhetsansvarlig rapportere til rådmannen i forbindelse med ledelsens årlige gjennomgang. Resultatet skal dokumenteres i kommunens årsmelding og skal være grunnlag for eventuelle forbedringer.

Nevnte instruks pålegger sikkerhetsansvarlige i kommunene å danne et faglig nettverk. Et slikt nettverk har eksistert siden opprettelsen av instruksen i 2013.

Nettverket har også for 2017 valgt å skrive en felles årsberetning for alle kommunene i DDØ samarbeidet. I tillegg til den felles årsberetningen, kan den enkelte sikkerhetsansvarlige supplere med særskilte opplysninger fra egen kommune.

Nettverk for sikkerhetsansvarlige

Instruksen legger føringer for hvordan informasjonssikkerhetsarbeidet skal gjennomføres i DDØ kommunene. Dette kan deles i hovedpunkter slik:

- Innledning
- Sikkerhetsmål og strategier
- Organisering
- Prosedyrer

Fagnettverket har siden opprettelsen foretatt endringer i arbeidsform basert på erfaringer, “veien blir til mens vi går den”, utskiftninger av personell, nye utfordringer knyttet til bruk av IKT og digitalisering, samt ny og bedre kunnskap i nettverket. Nettverket jobber utfra et årshjul, og har vedtatt følgende form:

Medlemmer: Sikkerhetsansvarlige i alle kommunene og enhetsleder DDØ

Møtefrekvens: Fire møter pr. år (fortrinnsvis)

Møtested: Vegårshei

Referat: Arkiveres i alle kommuner

Gruppas navn: DDØ sikkerhetsforum

Aktivitet i 2017

Det ble avholdt to møter. Det var i tillegg planlagt et tredje møte, som ble utsatt til 5. januar 2018. Følgende saker ble behandlet:

- Informasjon om endret strategi i DDØ, herunder ny vaktordning
 - Kritisk matrise for applikasjoner
 - Personvern og sikkerhet – Ny personvernforordning (GDPR)
 - Draftit vis a vers GDPR
 - Systemrevisjon av instruksverk med vedlegg inkl. ROS analyse
 - Årsberetning (2016)
 - Informasjon fra møte med Datatilsynet
-

- Informasjon fra personvernkurs i Oslo
- Publikumstilganger (gjestesoner / misbruk)
- Gjennomgang av enkelte programmer / fagsystemer
- Vurdering av arbeidet med ROS analyser (også fagsystemer)
- Definisjon av roller og funksjoner
- Gjennomgang av prosedyrer, organisering i nettverket og mandat

Det jobbes kontinuerlig med å få til bedre flyt (digitalisering) av skjemabruk, samt at utveksling av erfaringer og utfordringer alltid er tema i forumet.

Det ligger til den enkelte sikkerhetsansvarlige å følge opp disse sakene i egen kommune:

- Oppfølging / implementering av instruksverk
- Herunder:
 - Internkontroll i enhetene
 - Underskrevet datainstruks for alle ansatte
 - Oversikt og ajourføring av oversikt for fagsystemer
 - Autorisering av medarbeidere for nødvendige fagprogrammer
 - Foreta nødvendige ROS-analyser

Informasjonssikkerhet og personvern Risør kommune

Risør kommune har i tillegg til deltagelse i DDØ sikkerhetsforum, satt ned en kommunal arbeidsgruppe som består av kommunalsjef, rådgiver, personvernombud og arkivansvarlig. Arbeidsgruppa følger opp årshjul for informasjonssikkerhet og personvern, meldte avvik innenfor området og forbedringsarbeid. Arbeidsgruppa har hatt to møter i 2017.

Risør kommune har laget en personvernerklæring og har valgt personvernombud. Personvernombudet har i 2017 hatt fokus på forberedelse til at EUs personverns forordning GDPR trer i kraft 25. mai 2018. tillegg har personvernombudet ansvar for å

- føre oversikt over virksomhetens behandlinger av personopplysninger
- følge opp kommunens system for internkontroll ift personvern og informasjonssikkerhet
- bistå personer som er registrert hos virksomheten (kunder/borgere)
- besvare spørsmål om personvern internt i virksomheten
- være rådgiver for den ansvarlige for behandlingen av personopplysningene
- peke på brudd på personopplysningsloven overfor ledelsen
- være en kontaktperson ved henvendelser fra Datatilsynet

4.9 ARBEIDSMILJØUTVALGET (AMU)

AMU skal ha likt antall medlemmer fra arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. På arbeidsgiversiden er det to representanter fra Formannskapet samt rådmann, personalsjef og enhetsleder for omsorg, og på arbeidstakersiden er det hovedverneombud, Norsk sykepleierforbund, Delta, Utdanningsforbundet og Fagforbundet.

Personlrådgiver er sekretær i utvalget. Bedriftshelsetjenesten er også til stede på AMU møtene.

Ledervervet veksler mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, og i 2017 er det rådmann som har ledet AMU. Det ble holdt tre møter.

Saker som er behandlet i AMU i 2017 er: sykefraværet hvert kvartal, budsjett, rapportering om skademeldinger og vernerunder, AMU`rolle og beslutningsmyndighet, opprettelse av AKAN- utvalg og arbeidsmiljøprisen.

4.9.1 *Risør kommunes arbeidsmiljøpris*

Risør kommune har innført en arbeidsmiljøpris som skal være en påskjønnelse for systematisk og målrettet innsats for å utvikle og forbedre arbeidsmiljøet. Den deles ut hvert til den avdelingen/gruppen/enkeltpersonen som har gjort en ekstraordinær innsats for å bedre det fysiske og/ eller det psykososiale arbeidsmiljøet i kommunen.

I 2017 ble prisen gitt til initiativtakerne til «Inspirasjonsdagen».

4.10 LIKESTILLING

4.10.1 *Kjønnsfordeling på områdenivå*

Kjønnsfordelingen blant ansatte i kommunen fordelt på de ulike områdene er som vist under.

Andel	Alle	Omsorg	Skole	Barnehage	Øvrige
Kvinner	80 %	83,20 %	85,80 %	100 %	48 %
Menn	20 %	16,80 %	14,80 %	0,00 %	52 %

Andel kvinner og menn

I denne oversikten omfatter Omsorg enhetene habilitering, omsorg og helse.

Skole omfatter alle skolene inkl. VIRK og Hope oppvekstsenter. Barnehagene er de to kommunale barnehagene Fargeskrinet og Trollstua.

Øvrige er da de resterende enhetene.

Det er liten endring i kjønnsfordelingen fra år til år.

4.10.2 *Lønnsforskjeller kvinner/menn fordelt på stillingsnivå*

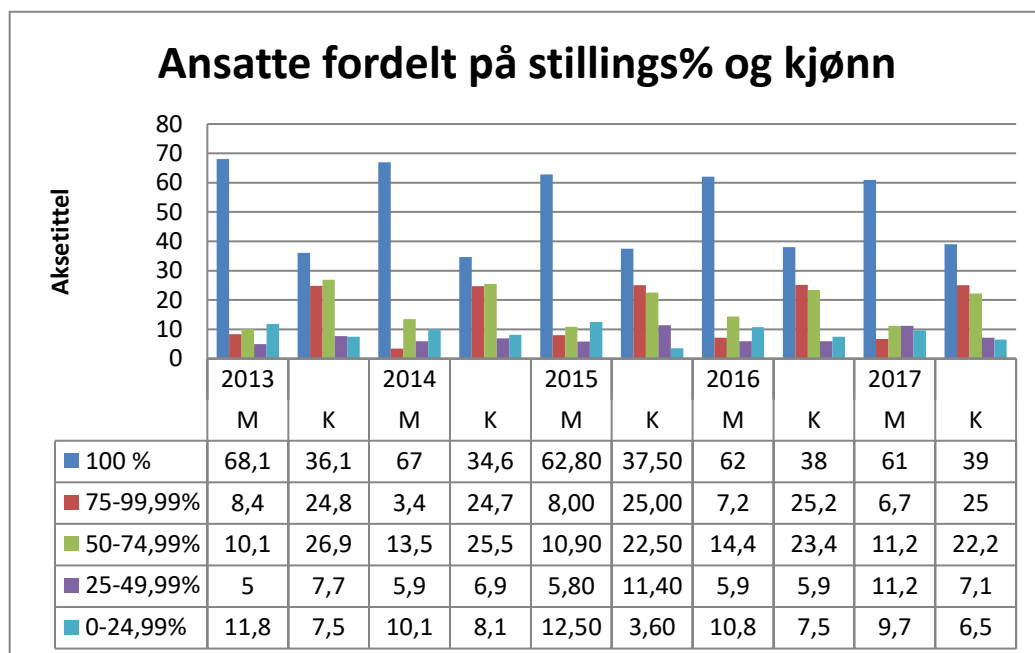
I Risør kommune, som i kommunesektoren for øvrig, har vi et minstelønnsystem inndelt etter etterspurt kompetansenivå hvor den ansatte lønns plasseres etter en lønnsansiennitetsberegning. Dette er kjønnsnøytrale lønnsfastsettelseskriterier.

Risør kommune har fokus på likelønn, og sammen med organisasjonene er vi opptatt av å ha kjønnsnøytrale kriterier ved de lokale forhandlingene.

4.10.3 Ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn

Figur 8:

Ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn

Det er ikke de store endringene i stillingsstørrelsene fra år til år. 61 % av mennene har 100 % stilling, mens det samme tallet for kvinner er 39 %. Ser vi på andelen menn og kvinner som har 75 % stilling eller mer, så er tallet 67,7 % for menn en liten nedgang fra 69,2%, og 64 % for kvinner en økning fra 63,2%. Det er kun 13,6 % av kvinnene som har 50 % stilling eller mindre, mens for mennene er det 20,9 %.

4.10.4 Sykefravær fordelt på kjønn

Risør kommune følger den samme tendensen som landet for øvrig ved at kvinner har et høyere sykefravær enn menn.

4.10.5 Seniortiltak

Risør kommune har ikke seniortiltak.

4.10.6 Tiltak for bedre likestilling

1. Risør kommune opprettet i desember en prosjektgruppe som skal jobbe med heltid i hht. Bystyrets vedtak.
Utover det fortsetter man som tidligere ved at ansatte får økt stillingsstørrelse ved fortrinnsrett, jf. Hovedtariffavtalen (HTA) og Arbeidsmiljøloven.
2. Det vil fortsatt være kjønnsnøytrale kriterier ved lønnsfastsetting og lønnsforhandlinger. Kvinner og menn behandles likt ved lokale lønnsforhandlinger.
3. Ved utlysning av undervisningsstillinger i skolen vil menn bli oppfordret til å søke. Det samme gjelder for ansettelser i barnehagene.
4. Risør kommune tilrettelegger arbeidstiden for blant annet omsorgsoppgaver, nedsatt funksjonsevne og religiøse høytider.

4.11 ETIKK

4.11.1 Verdidokument

Risør kommunes verdidokument er utviklet av de ansatte selv og har følgende kjerneverdier:

- Løsningsorientert
- Trygghet
- Åpenhet
- Likeverd

Rådmannen oppfordrer alle ansatte til å bruke verdidokumentet som utgangspunkt for å utvikle organisasjonskulturen i Risør kommune.

Bruken varierer fra enhet til enhet. Noen har innført egne verdidager for hele enheten med fokus på arbeidsmiljø og trivsel, mens andre tar det frem i allmøter og ledermøter. Dokumentet har også vist seg å være svært nyttig for å få til god dialog i vanskelige personalsituasjoner.

4.11.2 Etiske retningslinjer for ansatte

Risør kommunes etiske retningslinjer for ansatte ble vedtatt i administrasjonsutvalget i april 2012.

4.11.3 Styrevervregisteret

Kommunesektorens organisasjon (KS) mener at kommunen på bakgrunn av sin funksjon og rolle er avhengig av at allmennheten har tillit til at myndighetsutøvelse og produksjon ivaretas på en best mulig måte. En måte å styrke kommunesektorens omdømme på er at det skapes åpenhet knyttet til hvilke roller enkeltpersoner har, slik at mistanke om dobbeltroller unngås. KS har derfor opprettet et webbasert styrevervregister (<http://www.styrevervregisteret.no/>).

Risør kommune har knyttet seg til Styrevervregisteret. Kommunens folkevalgte og administrative ledere kan her registrere sine verv og økonomiske interesser. Registreringen er frivillig for både folkevalgte og administrasjonen. Per 24. mars 2017 er det 76 folkevalgte mot 113 i 2015 og 20 i 2013; og 44 ansatte mot 28 i 2015 og seks i 2014 som har registrert seg.

4.11.4 Innkjøp

Risør kommune er med i innkjøpssentralen Offentlig Fellesinnkjøp på Agder (OFA). Samarbeidet er organisert som et interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27, og består av begge fylkeskommunene og 23 av kommunene på Agder samt ti andre kommunale og statlige enheter. OFA har i sine utfyllende retningslinjer en egen bestemmelse om etisk handel.

4.12 BEREDSKAP

I 2017 har Fylkesmannen gjennomført tilsyn av Risør kommunes planer for helsemessig og sosial beredskap. Tilsynet konkluderte med ingen avvik og en merknad om manglende operasjonalitet i det elektroniske planverket.

Under avvikling av 17.mai feiringen i Risør sentrum, ble det satt inn tiltak for å beskytte publikum ved at brannbiler ble satt ut på strategiske punkter. Ellers er den tekniske beredskapen styrket ved at det er innført regelmessig kontroll av

nødstrømsaggregater. På samband kan man notere seg at fire nødnettradioer er anskaffet og satt i drift, og at antenne til satellitt telefon er brakt i orden.

Risør kommune deltar i det uformelle Beredskapskoordinator nettverk Østre Agder, hvor det er 3-5 samlinger. Dette er en nyttig arena for utveksling av erfaringer med de andre kommunene, men også nyttig fordi det sterkt vil forenkle kontakten mellom kommunene i en beredskapssituasjon.

4.13 KLIMA OG MILJØ

Rådmannen opprettet i 2015 Forum for klima og miljø, som består av fagpersoner fra administrasjonen samt rådmann, kommunalsjef og ordfører. Grappa møtes månedlig for å sikre framdrift innen klima- og miljøarbeidet.

Bystyret vedtok i forbindelse med budsjett 2017 at Risør kommune må ha et tydelig mål om å bli klimanøytral. Dette vil kreve kvotekjøp for å kompensere for CO2 utslipp. Rådmannen ser faglige argument for å ikke gå inn i kvoteordningen, men jobbe for å redusere miljøbelastningen og benytte et beløp tilsvarende kvoter til miljøtiltak. Rådmannen vil jobbe for at kommunen som organisasjon og geografisk område blir mer miljøvennlig og bærekraftig. På regionalt nivå jobbes det med å utvikle visjoner mot 2030.

Det jobbes med Miljøfyrtårnsertifisering av Kommunehuset. Øvrige kommunale bygg følger fortløpende. Det er installert Sentral driftsstyring (SD-anlegg) for varme og ventilasjon i de fleste større bygg. Det vil settes i gang et prosjekt med energioptimalisering for en ytterligere reduksjon av energibehovet. Deler av VA-ledningsnett i sentrumsområdene er i dårlig forfatning og saneres etter en prioritering i handlingsplanen for Hovedplan vann og avløp. Disse tiltakene reduserer forurensning av grunnen fra kloakk samt hindrer lekkasjer og forurensning av drikkevannet. I tillegg reduseres strømforbruket på rense- og vannbehandlingsanleggene.

Risør kommune fører klimaregnskap. Tallene for Risør kommune finnes på side 40 i regnskapet for 2016, <https://www.klimapartnere.no/agder/publikasjoner/> Regnskapet for 2017 ventes å være tilgjengelig i juni og vil presenteres i forbindelse med Handlingsprogram og økonomiplan. Flisfyringsanlegget ble i 2017 på grunn av tekniske årsaker i liten grad benyttet som forutsatt. Store deler av varmen ble produsert med bruk av strøm eller olje.

5) Økonomisk resultat – vurderinger og kommentarer

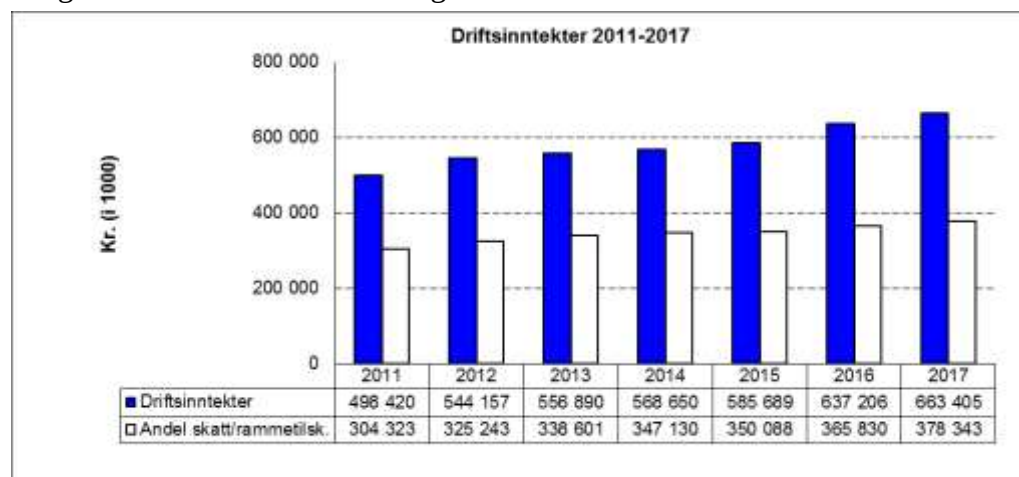
5.1 DRIFTSRESULTAT

5.1.1 Driftsinntekter, driftsutgifter, skatt- og rammetilskudd

Driftsinntekter

Diagrammet under viser utviklingen i kommunens driftsinntekter de siste årene.

Figur 9:
Driftsinntekter i
perioden 2011-2017
(Kilde: Risør
kommunes regnskap)

Som vi ser vokser driftsinntektene over tid gradvis og relativt jevnt. Kommunens hovedinntektskilder er

- Skatter
- Rammetilskudd fra staten
- Andre inntekter som brukerbetalinger (spesielt innenfor VAR og pleie/omsorg), refusjoner og tilskudd

Veksten i totale driftsinntekter fra 2016 til 2017 er på ca. 26,2 mill. eller 4,11 %, og er en god økning sammenlignet med tidligere år. Hovedelementene i den høye veksten ligger i økte skatteinntekter, økte overføringer fra staten og refusjoner.

Skatteinntekten øker med ca. 2 mill. mens rammetilskuddet økes med ca. 10,7 mill. Salgs- og leie-inntekter og brukerbetaling øker med ca. 3,5 mill. Øvrige refusjoner og overføringsinntekter øker med ca. 10,5 mill.

Økt antall flyktninger og familieegjenforeninger gir økt tilskudd og bidrar til inntektsveksten med ca. 8,5 mill. på flyktningetjenesten fra 2016-2017. Som følge av omleggingen av refusjonsordningen innenfor Enslige mindreårige flyktninger, får man en forflytning fra refusjon til tilskudd i regnskapet. Sammenligner man inntekt/refusjon innad i tjenesten ser vi en nedgang på ca. 3 mill. fra 2016-2017.

Veksten i skatteinntektene for Risør ble på ca. 1,2 %. Risør kommune hadde blant de kommunene med lavest skattevekst i fylket hvor snittet lå på 5,6 % fra 2016 til 2017. Gjennomsnittlig skattevekst i landet ble på 4,5 % fra 2016 til 2017.

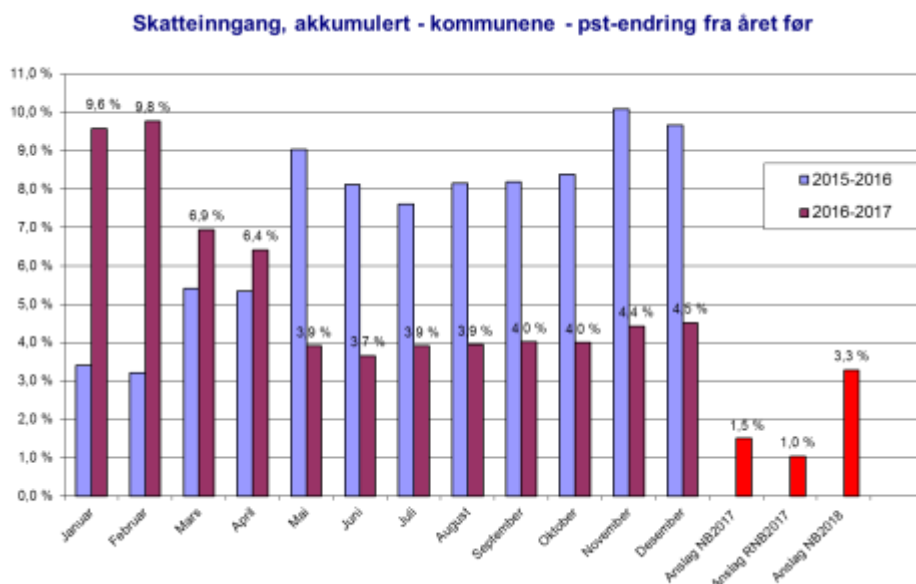
Risør kommune endte opp med en skatteandel på 82,0 % av landsgjennomsnittet som er en svak nedgang fra 2016 på 2,2 %. Risør fikk en skatteinntekt på kr.24.417 pr innbygger mot 24.187 i 2016. Landsgjennomsnittet for 2017 endte på kr.29.779 pr innbygger.

Skatteveksten ble på nasjonalt nivå lagt på 1,5 % i budsjettet, men ble i Kommuneproposisjonen i mai nedjustert til 1,0 %. Ved presentasjon av Statsbudsjettet for 2018 oppjusterte regjeringen skatteanslaget til 3,3% som følge av positiv utvikling i andre halvår.

Svikten i skatteinntekten som var ventet utover året uteble, og skatteveksten holdt seg stabil på 3,9-4,5 gjennom høsten. Forskuddstrekk fra arbeidsgivere (skatt på lønn) fikk en vekst på 4,9 % og utgjør hoveddelen av veksten, men også i 2017 ser man at skatt på utbytte ifm skattereformen gir utslag på veksten. Merskatteveksten vurderes som ekstraordinær inntekt og forventes ikke å påvirke det langsiktige inntektsnivået for kommunesektoren

Skatteveksten fra 2016 til 2017 gjennom året sammenlignet med veksten fra 2015 til 2016 kan sees i tabellen nedenfor.

Figur 10:
Skatteinntang,
akkumulert - kommunene
- % -endring fra året før

Risør kommune fikk en økning i rammetilskuddet fra 2016 til 2017 på ca.10,7 mill. tilsvarende 5,39 %. I denne økningen inngår også inntektsutjevningen som følge av god skattevekst nasjonalt med ca. 5,1 mill. tilsvarende 24,8%.

Totalt har Risør kommune en vekst i skatt og rammetilskudd på ca. 12,7 mill. fra 2016, tilsvarende 3,47 %.

	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Rev.bud Tert 2/17	Regnskap 2017	Avvik Regnskap- budsjett.
Skatt på inntekt og formue	167 375	157 431	161 224	169 358	8 134
Rammetilskud fra stat	168 241	175 482	175 332	175 339	7
Inntektsutjevning	20 379	31 478	27 018	25 434	-1 584
Skjønnsmidler	1 400	1 150	1 150	1 230	80
Distriktstilskudd	8 275	6 981	6 981	6 981	0
Sum	365 670	372 522	371 705	378 342	6 637

For 2017 endte skatt og rammetilskudd med ca. 6,6 mill. bedre enn revidert budsjett. Skatteinntekten isolert ble ca. 11,9 mill. bedre enn opprinnelig budsjett,

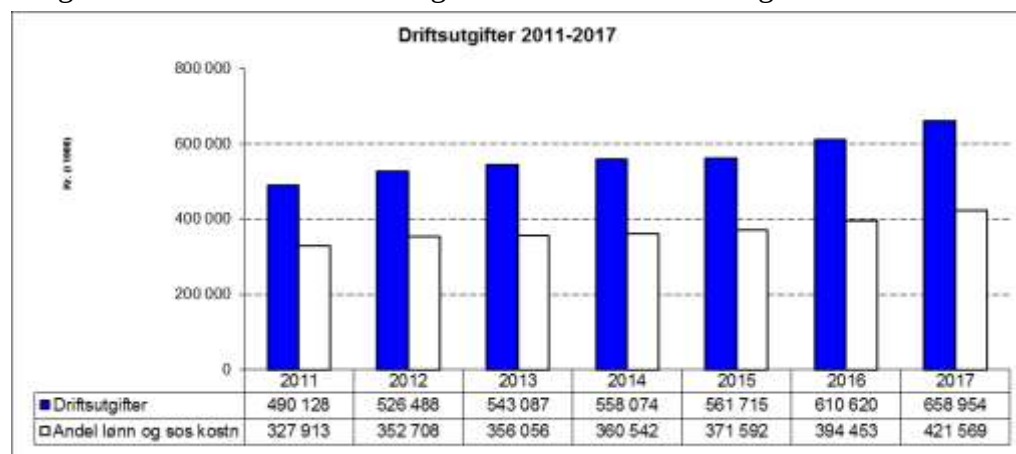
men nedjusteres i rammetilskuddet gjennom redusert inntektsutjevning med ca. 6 mill. Skatteveksten har følgelig vært avgjørende bidragsyter til at kommunen har et positivt resultat i inntektsåret.

Se detaljregnskap vedlagt for spesifisering av enkeltpostene under hver hovedpost.

Driftsutgifter

Diagrammet under viser utviklingen i kommunens driftsutgifter de siste årene.

Figur 11:
Driftsutgifter i
perioden 2011-2017
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Kommunens driftsutgifter består av

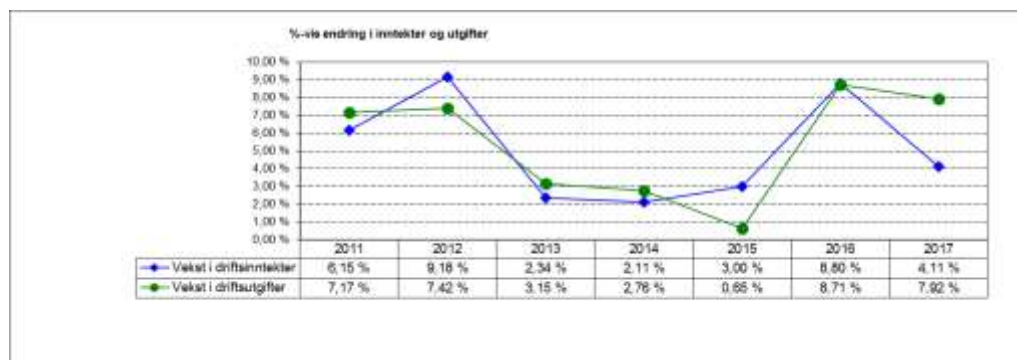
- Lønn og sosiale utgifter utgjør 63,98 % av totale driftsutgifter. (reduksjon på 0,62 %)
- Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal produksjon utgjør 12,08 % av driftsutgiftene. (økning på 0,18 %)
- Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal produksjon utgjør 14,51 % av driftsutgiftene. (Økning på 0,25 %)

Veksten i totale driftsutgiftene fra 2016 til 2017 er på ca. 48,3 mill. eller 7,92 %, hvorav lønn inkludert sosiale kostnader, herunder pensjonskostnader, utgjør ca. 27,1 mill. tilsvarende 6,87 %. Dette innebærer at de øvrige driftskostnadene har hatt økning fra 2016 på ca. 21,2 mill. Det er i 2017 ikke innlemmet noen nye interkommunale- eller vertskommune-samarbeid som har gitt vesentlige endringer på driftskostnadene.

Økningen i lønnskostnader ligger i hovedsak under økning i faste stillinger som utgjør ca. 12,4 mill. hvorav ca. 3,8 mill. er knyttet opp mot økte lærerstillinger /undervisningspersonell. Vikarkostnadene inkl. tillegg er økt med ca. 6 mill. omtrent det samme som økningen i refusjon sykepenges og fødselspenges. Overtidskostnaden er stabil sammenlignet med 2016. Det ble brukt ca. 5,5 mill. i overtid i 2017 hvor hovedvekten ligger innenfor Habiliteringstjenesten, Omsorg og EBOI som er de store turnusområdene.

Se for øvrig detaljregnskap vedlagt for utviklingen fra 2016-2017.

Figur 12:
Driftsutgifter i
perioden 2011-2017
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Som tabellen viser har vi en vekst i driftsinntektene som er betydelig lavere enn veksten i driftsutgiftene. Dette viser i stor grad utfordringene kommunen har hatt i 2017 og gjenspeiles i enhetenes merforbruk. Bosetting enslige mindreårige flyktninger, med omlegging av refusjonsordningen og «svikt» i antall mottatte barn, har gitt inntektsbortfall mens kostnadene ikke er redusert tilsvarende. Det samme kan sees i Habiliteringstjenesten hvor ordningen med ressurskrevende brukere gir en svikt i inntektene mens kostnadene opprettholdes.

Det er også viktig å ta hensyn til aktivitetssendringer og utgifter som finansieres av driftsfond, herunder også disposisjonsfond, da dette blåser opp driftsutgiftene uten å påvirke driftsinntektene. I 2017 har Risør kommune brukt ca. 4,7 mill. fra disposisjonsfond inn i driften, mot ca. 1,9 mill. i 2016. Det medfører at driftsutgiftene 2017 inneholder ca. 2,8 mill. uten tilhørende inntekt.

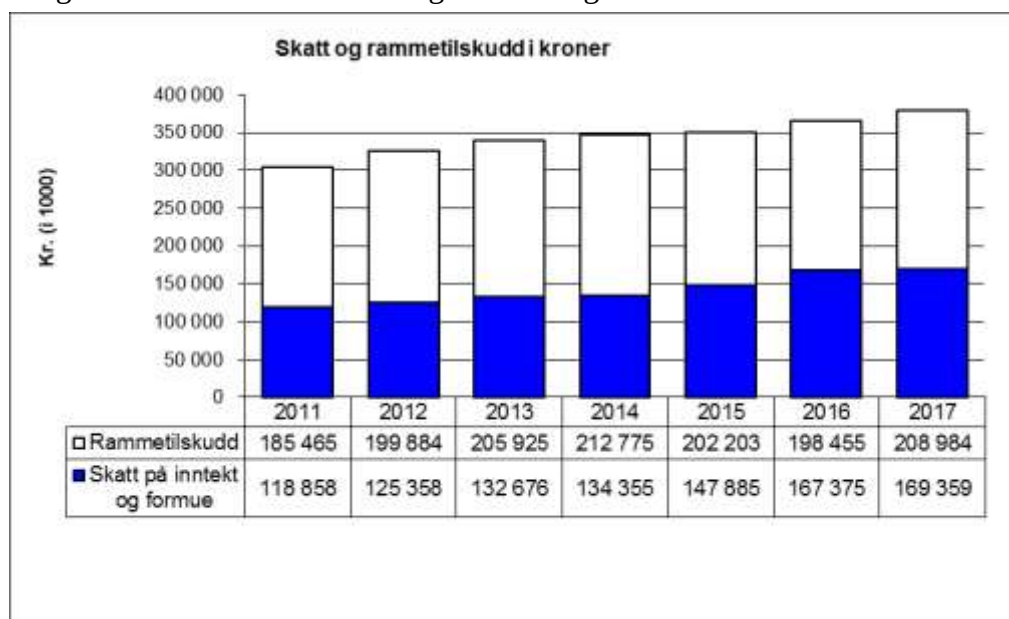
Utvikling i Skatt og rammetilskudd

Skatt og rammetilskudd er kommunens viktigste inntektskilder.

Rammetilskuddet avhenger i stor grad av innbyggertall og aldersfordeling i befolkningen. I og med at Risør kommune er en minsteinntektskommune, er skatteinntektene mer avhengig av skatteinngang på landsbasis enn skatteinngang i kommunen.

Diagrammet under viser utviklingen i skatt og rammetilskudd de siste årene.

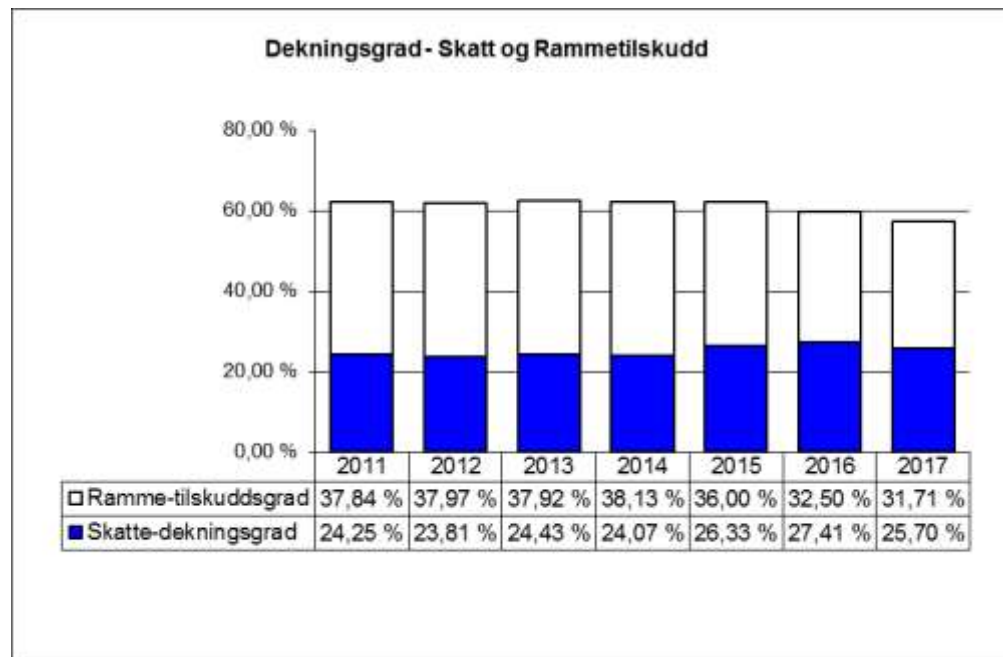
Figur 13:
Skatt og
rammetilskudd i
kroner i perioden
2011-2017
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Figur 14:

Dekningsgrad Skatt og rammetilskudd i perioden 2011-2017

(Kilde: Risør kommunes regnskap)

Det øverste diagrammet til viser utvikling i skatt og rammetilskudd i kroner. Fra 2016 til 2017 har inntektene fra skatt og rammetilskudd samlet økt med ca. 3,4 %. Rammetilskuddet øker mest med ca. 10,7 mill. (5,39 %), mens skatteinntektene øker med ca. 2 mill. (1,19 %) fra 2016.

Den nederste tabellen viser skatt og rammetilskuddets dekningsgrad, som tilsvarer den andel av driftsutgiftene som dekkes av skatt og rammetilskudd.

Denne er på ca. 57,41 % for 2017, mot ca. 59,91 % i 2016 og viser en stabil dekningsgrad som følge av at det ikke har vært noen særskilte innlemminger i inntektsordningen fra 2016 til 2017.

5.1.2 Vesentlige poster gjennom budsjettåret

I 2017 har noen få, men vesentlige, poster endret seg mye i løpet av året eller vært knyttet usikkerhet til. Det har vært forsøkt å gjøre tilpasninger til endrede ramme-betingelser gjennom året, men man har ikke klart å utligne alle uforutsette endringer.

Under er noen av de mest vesentlige postene oppsummert.

Ressurskrevende tjenester

Risør kommune har et høyt antall ressurskrevende personer som medfører at vi får store refusjoner fra stat etter at året er omme. Refusjonskravet er på grunnlag av de faktiske lønnskostnader Risør kommune har hatt på å utføre tjenestene for disse brukerne. Det var budsjettet med ca. 27,5 mill. i refusjon i 2017. Ved årsavslutning ble det beregnet et krav på ca. 25,3 mill. som er tatt til inntekt i 2017. Hovedårsaken ligger i endringer i brukernes behov (ressursinnsats) og økt egenandel for kommunen (innslagspunkt). I statsbudsjettet for 2018 økte bla. regjeringen innslagspunktet med kr.50.000 pr bruker utover forventet lønnsvekst. Dette slår ut med en redusert refusjon for 2017 med 0,9 mill. for Risør kommune. En slik økning slår direkte ut på budsjettene til habiliteringstjenesten, og er tiltak man ikke kan svare på gjennom redusert innsats.

Det jobbes fra statlig hold med gjennomgang av denne ordningen som har hatt en stor utvikling senere år. Dette skaper en usikkerhet knyttet til eventuelle omlegginger i ordningen for kommende år, som igjen vil kunne gi vesentlige utfordringer for driften på Sandnes ressurscenter.

Endring i refusjonsordningen for bosetting av Enslige Mindreårige flyktninger (EM)

I forbindelse med budsjettet for 2017 ble refusjonsordningen for EM endret til en tilskuddsordning, hvor kommunene ville få tilskudd pr hode i stedet for 80 % refusjon på alle kostnader. Utover høsten 2016 og inn i 2017 endret flyktingetilstrømmningen til Norge seg betydelig, og Risør fikk ikke det antall EM som budsjettet var basert på. Forutsetningene medførte at enheten ville få ca. 12 mill. mindre i tilskudd, og Enheten måtte tilpasse virksomheten til nytt driftsnivå, som igjen har påtvunget et nedbemanningsprosess innen tjenesten. Netto konsekvens av svikt i inntekt, og kutt i kostnader har medført at tjenesten merforbruker ca. 6 mill. i 2017.

Vedlikeholdsmidler kommunale bygg 2017

Risør kommune ble tildelt ca. 4,4 mill. i tilskudd til vedlikehold av kommunale bygg i 2017 som en videreføring av tiltaket som ble iverksatt i 2016. Fordelingen ble gjort basert på arbeidsledighetstallene for regionen på sør-vest landet. Tiltaket var et motkonjunkturtiltak for bortfall av aktiviteten i offshore bransjen som rammet regionen. Midlene er benyttet til ekstraordinært vedlikehold av våre bygg, gjennom å kjøpe inn eksternt arbeidskraft til vedlikeholdsarbeidet.

Finanspostene

Som følge av vedvarende lave renter er budsjettet på bankinnskuddene våre nedjustert. Totalt endte renteinntektene på bank på ca. 1,5 mill. og ca. 418' bedre enn budsjett. I tillegg til renteinntekter på bankinnskudd har kommunen renteinntekter på kundefordringer på ca. 68', ca. 82' dårligere enn budsjett. En slik svikt anses som positivt, da det betyr at kravene gjøres opp raskere enn forventet.

Grunnlaget for de kalkulatoriske renter fra VAR-området følger de «lange rentene» gjennomførte investeringer innenfor tjenesten. Etter årets avslutning kunne vi konstatere en merinntekt på ca. 214' mot budsjett.

Rente og avdragskompensasjonen fra Husbanken, knyttet til investeringer i skolebygg, kirkebygg og sykehjem/omsorgsplasser, ente opp ca. 203' bedre enn budsjett med en kompensasjon på ca. 2,8 mil.

Lånerentene holdt seg lave gjennom året som forventet, og endte opp med et positivt avvik på ca. 497' ved årets slutt, med en kostnad på ca. 16,8 mill. Rådmannen har lagt til grunn en relativt høy sikringsgrad på porteføljen som har sikret forutsigbarhet på rentekostnaden. Dette gjør at gjennomsnittlig rentekostnad også fremstår som noe høyere enn de lave markedsrentene kunne gitt. I mars 2017 utløp en av disse rentebindingene på 100 mill. som ga en lavere gjennomsnittsrente på porteføljen. Totalt sett er rentekostnadene redusert med ca. 2,6 mill. fra 2016.

Avdragskostnaden ble ca. 22,2 mill. mot 21,9 mill. i budsjett, og 21,8 mill. i kostnad i 2016. Signaler som kom med forslag til ny kommunelov, vil medføre en innstramming i minimumavdragsordningen slik at kommunen skal måtte betale mer avdrag. Rådmannen har valgt å legge om beregningsmåten i 2017 og legge opp til strammere nedbetaling i inneværende økonomiplanperiode ihht signaler fra politisk miljø.

Utbytte fra andre selskaper

Det er alltid en viss usikkerhet knyttet til resultatene i Agder Energi. Rådmannen har lagt til grunn en «handlingsregel» på utbytteinntekten for å skape en forutsigbarhet i denne. Det budsjetteres med et utbyttegrunnlag på 700 mill. fra selskapet som gir kommunen et utbytte på ca. 6,78 mill. og eventuelt avvik fra dette dekkes av/avsettes til disposisjonsfond. Utbytte for 2016 som er inntektsført i 2017 utgjorde ca. 7,05 mill. og er dermed ca. 264' bedre enn budsjett. Disse midlene foreslås avsatt til disposisjonsfond i rådmannens innstilling for disponering av resultatet.

Risør kommune har i 2017 også mottatt utbytte fra Gjensidigestiftelsen på ca. 160'. Utbyttet fra Gjensidigestiftelsen er knyttet til forsikringsordningen kommunen har i selskapet.

Pensjonskostnaden/Premieavviket

Rådmannen har i 2017 styrt premieavviket ved bruk av premiefond i KLP. Opprinnelig var det fremlagt et budsjettert premieavvik på ca. 16 mill. fra KLP inn i 2017. Ved å bruke premiefond til betaling av pensjonspremien, reduseres premieavviket direkte. Bruken av premiefond skal også inntektsføres i regnskapet, på lik linje med premieavviket, men skal ikke utgiftsføres igjen de neste 7 årene. Bruk av premiefond på ca. 12,9 mill. gir en inntektsføring i regnskapet for 2017. Bruken av premiefond, og styring av premieavviket og har vært under kontroll gjennom året, men holdt utenfor budsjettene for å unngå å ta midlene inn i handlingsrommet i driften.

Nedjustering av premieavviket gjennom året har medført at regnskapet avsluttes med et negativt premieavvik på 1,6 mill. Dette, sammen med den årlige amortiseringen på ca. 10,7 mill. har medført at den samlede akkumulerte forpliktelsen er redusert betydelig gjennom året med ca. 12,3 mill.

Akkumulert premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift utgjør ved årsslutt ca. 49,9 mill. og er nå fullt ut dekket opp av disposisjonsfond.

Disposisjonsfondsavsetninger

Det ble opprinnelig budsjettert med ca. 2,1 mill. i bruk av disposisjonsfond i driften i 2017. Det ble i tillegg bevilget ytterligere ca. 3,3 mill. gjennom året. Ved årsslutt er det brukt ca. 4,7 mill. Spesifikasjon av bruken på enkeltsaker kan sees i regnskapsrapporten i note 6.

Disposisjonsfondet ble styrket med ca. 22,7 mill. fra resultatet i 2016 og har dermed hatt en netto økning i 2017 på ca. 18 mill.

Med årets resultat vil disposisjonsfondet øke opp til ca. 65 mill. inn i 2018, hvor vi samtidig kan redusere fondets andel som er «øremerket» premieavviket med ca. 4,5 mill. Netto innebærer det at den frie delen av disposisjonsfondet vil utgjøre ca. 15 mill. og for første gang på lenge være en reell buffer til driften.

Driftsresultat

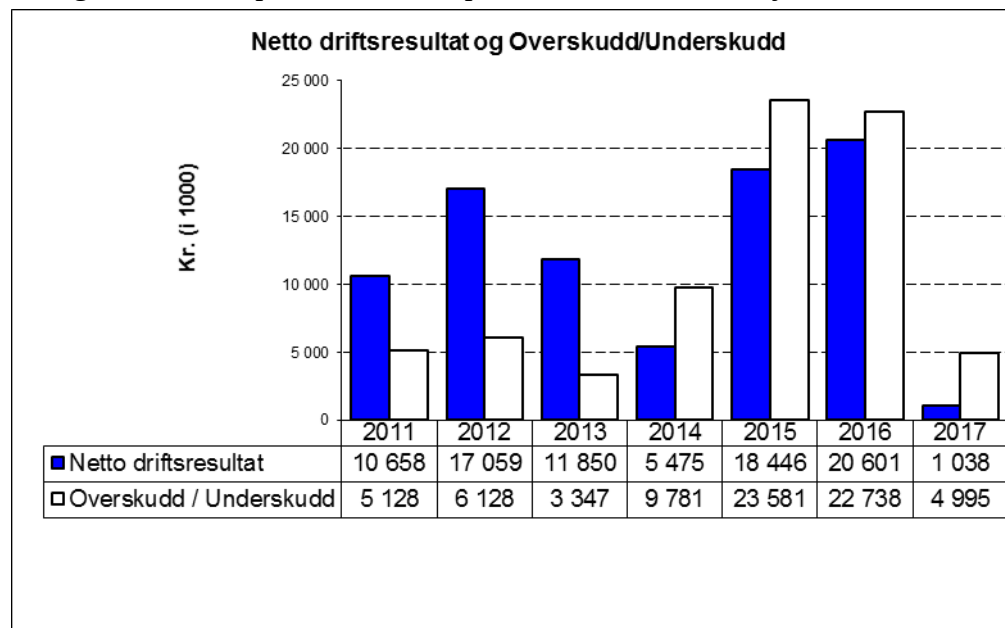
Årsregnskapet for Risør kommune i 2017 viser et mindreforbruk på ca. 5 mill. Resultatet er lagt ifra tilfredsstillende, da rådmannen hadde lagt opp til at de positive effektene av pensjonselementene skulle være et netto positivt element på resultatet. Sammen med merinntektene knyttet til skatteinngangen skulle dette gi et samlet mindreforbruk på ca. 20 mill. for 2017. Utover året har rådmannen sett at dette måtte fungere som en buffer for den negative utviklingen man fikk på driftsenhetene. Mot slutten av 2. tertial var ikke merinntekten på skatteinngangen kjent, og således ville forventet merforbruk på driftsenhetene overstige «reserven» i pensjonselementene. Rådmannen varslet derfor et mulig samlet negativt resultat tidlig på høsten.

Hovedelementene i overskuddet kan settes opp slik:

- Merinntekt bruk av premiefond kr.12,9 mill.
- Merinntekter skatt/rammetilskudd kr.6,6 mill.
- Merkostnad pensjon/premieavvik kr.2,5 mill.
- Mindreforbruk avsetninger lønn og HP-tiltak kr.2,9 mill.
- Mindreforbruk finansposter kr.1,2 mill.
- Mindreforbruk driftsenhetene kr.16,1 mill.

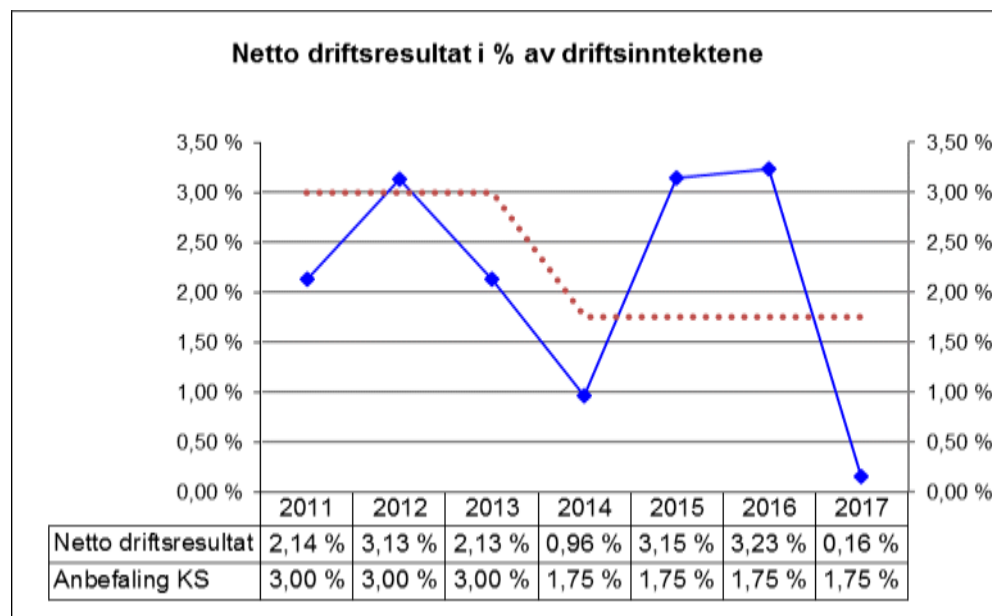
Av listen over kan man se at det er vesentlig deler av resultatet som kan klassifiseres som ekstraordinære, og at om man tar bort disse sitter vi igjen med et negativt resultat på ordinær drift på ca. 12 mill. mot budsjett.

Figur 15:
Netto driftsresultat
og overskudd/
underskudd i
perioden 2011-2017
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Netto driftsresultat viser resultatet av kommunens ordinære løpende drift, og evnen til å dekke renter og avdrag. I 2017 viser dette et mindreforbruk ifht budsjett på kr.1 mill. som er ca. 21,5 mill. dårligere enn i 2016.

Figur 16:
Netto driftsresultat i
% av
driftsinntektene i
perioden 2011-2017
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Økonomiske anbefalinger sier at netto driftsresultat i % av driftsinntektene bør være ca. 1,75 % over tid for å sikre en forsvarlig formuesforvaltning. Tabellen over viser utvikling i dette forholdstallet for Risør kommune i perioden 2011-2017. Det er lagt inn en linje som indikerer KS anbefalte nivå for netto driftsresultat i perioden, og som man kan se ble dette redusert i 2014 som følge av omleggingen av mva-kompensasjonen knyttet til investeringer.

Ser man på Risør kommune sitt gjennomsnitt de siste 4 årene ligger vi greit an ifht sammenlignbare kommuner, og litt under Kostragruppe 11, Aust-Agder og landet uten Oslo ihht ureviderte tall fra KOSTRA pr 15.3.2018. Tallene fra 2014 fremstår som mer sammenlignbare enn tidligere år som følge av omleggingen av kompensasjonsordningen.

Tabell 1

Netto driftsresultat i
% av driftsinntekter
sammenlignet med
andre.

(Kilde: KOSTRA)

År	Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter					
	Risør	Tv.strand	Kragerø	Aust Agder	Kostragr.11	Land u/Oslo
Snitt 4 år	1,89 %	0,78 %	1,60 %	2,33 %	2,13 %	2,98 %
2017	0,20 %	1,40 %	2,10 %	2,80 %	2,60 %	3,70 %
2016	3,23 %	2,50 %	2,70 %	3,70 %	2,80 %	4,10 %
2015	3,15 %	0,00 %	2,40 %	2,70 %	2,30 %	2,90 %
2014	0,96 %	-0,80 %	-0,80 %	0,10 %	0,80 %	1,20 %
2013	2,10 %	0,90 %	2,90 %	2,60 %	1,90 %	2,70 %
2012	3,10 %	0,40 %	1,80 %	1,70 %	2,30 %	2,90 %

Det er også viktig å bemerke at Risør kommune hvert år bokfører vesentlige beløp knyttet til premieavvik/bruk av premiefond. I 2017 er det inntektsført ca. 12,9 mill. i bruk av premiefond, og utgiftsført ca. 12,3 mill. i premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik, som gir oss en netto positiv effekt på ca. 0,6 mill. Bruken av premiefond har i 2017 oversteget premieavviksinntekten med ca. 1,6 mill. og fremstår dermed som en utgiftsføring i resultatet.

Ved utgangen av 2017 er det akkumulerte premieavviket på ca.49,9 mill. inkludert arbeidsgiveravgift (se note 2 i regnskapet). Risør kommune har i 2016 og 2017 redusert forpliktelsen med ca. 17 mill. selv om inntekten fortsetter.

Nedenstående tabell viser et forsøk på å skru om netto driftsresultat fra det som vises offisielt til et mer «virkelig» resultat.

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Sum driftsinntekter	-663 405	-637 206	-585 689	-568 650	-556 889	-544 157
Nto driftsresultat	-1 038	-20 601	-18 446	-5 475	-11 850	-17 059
Nto driftsresultat i % av driftsinntekter	0,16 %	3,23 %	3,15 %	0,96 %	2,13 %	3,13 %
Premieavvik inkl.aga	-1 623	3957	11 410	15 708	16 352	16 813
Overføring inv.regnskap (mva)	0	0	0	24	13 610	9 478
Nto bruk av fond (eksl disp fond)	732	-267	-2 267	539	-1 056	-4 109
Bruk av disp fond	-4 689	-1870	-2 868	-4 869	-4 052	-2 657
Korrigert nto driftsresultat	-6 618	-18 781	-12 171	5 927	13 004	2 466
Korrigert nto driftsresultat i %	1,00 %	2,95 %	2,08 %	-1,04 %	-2,34 %	-0,45 %

Vi tar her utgangspunkt i regnskapets netto driftsresultat, og korrigerer for elementer som ikke kommer korrekt til uttrykk i regnskapsrapportene.

- Premieavviket ligger inne i driftsresultatet uten at det har noe direkte med driften av kommunen å gjøre, og trekkes dermed ut.
- Finansinntekter som er overført til investeringsregnskapet trekkes ut av resultatet da overføringsposten skjer under avsetninger. (Mva-komp investering og Tilfluktsromfondsavkastning).
- Netto bruk av bundne driftsfond tas inn i resultatet, da bruk av bundne fond som hovedregel går til dekning av en kostnad som ligger i resultatet, og tilsvarende avsetning til bundne fond som følge av en inntekt uten motpost i resultatet.
- Bruk av disposisjonsfond legges inn i resultatet av samme årsaker som nevnt over. (utgiftene er med i resultatet, men finansieres av inntekter utenfor)

Risør kommune viderefører dermed kursendringen fra 2015. Vi ser en overgang fra et overskudd som er avhengig av «liksum-inntekter» som premieavvik og mva-kompensasjon, til et resultat som er basert på løpende reelle inntekter.

Det er viktig å presisere at disse anbefalingene fra KS og TBU (Teknisk Beregnings Utvalg) er et mål som gjelder over tid, og ikke kun for ett enkelt driftsår. Det er ikke lagt til grunn at tallene skal korrigeres som vi har presentert overfor.

5.2 RENTER, GJELD OG PENSJONSFORPLIKTELSE

5.2.1 Gjeld og pensjonsforpliktelser

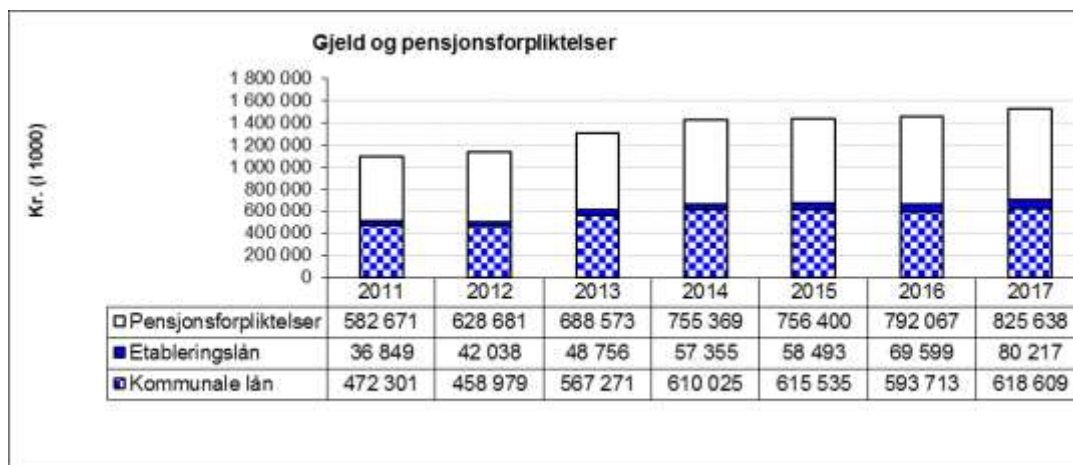
Kommunens totale gjeldsforpliktelser pr. 31/12-2017 er kr.1,52 mrd. Av dette utgjør pensjonsforpliktelsene ca. 54,1 %, tilsvarende ca. 825,6 mill.

Kommunens utestående gjeld er ca. 698,8 mill. hvorav ca.80,2 mill. er etableringslån som kommunen videreformidler for Husbanken.

Grafen under viser utviklingen i disse størrelsene i perioden 2011-2017.

Figur 17:
Gjeld og
pensjonsforpliktelser
i perioden 2011-
2017

(Kilde: Risør
kommunes regnskap)

Som grafen viser har den kommunale lånegjelden steget jevnt i perioden, flater ut i 2014-2016, og vokser litt igjen ut av 2017. Mye av årsaken til utflatingen i 2016-2016 var at man brukte de ubrukte lånemidlene som hadde hopet seg opp over flere år. Behovet for nye låneopptak ble dermed redusert. I 2017 er disse midlene brukt opp, og behovet for nye lånet kommet tilbake.

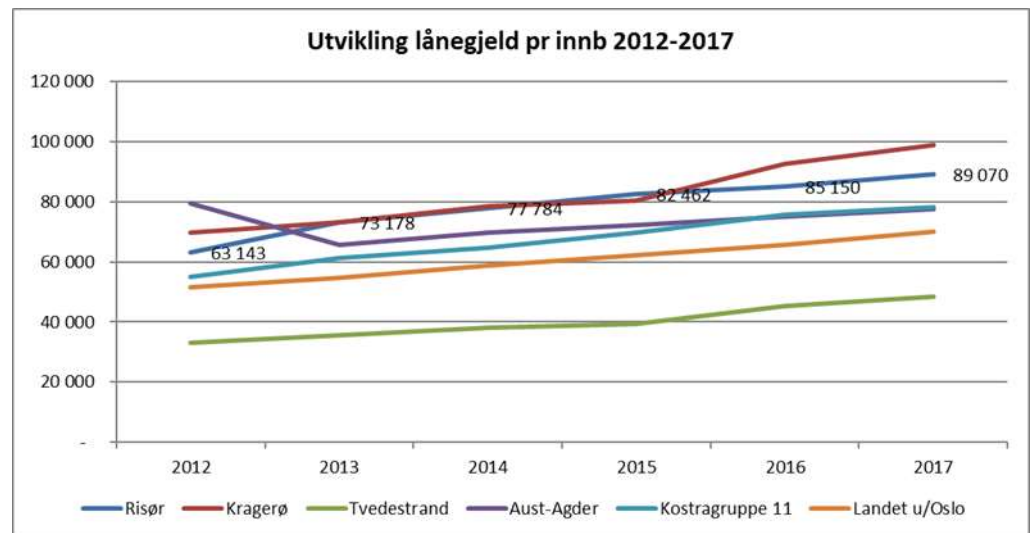
Veksten over tid gjenspeiler investeringsaktiviteten som har vært i Kommune Norge de siste 10 årene. De lave rentene, samt gode kompensasjonsordninger var vært en pådriver for økte investeringer, og medfølgende gjeldsvekst.

Fra 2016 til 2017 økte kommunens gjeldsforpliktelse med 69 mill. eller 4,75 %. Økningen består av en økning i pensjonsforpliktelsene på 33,6 mill. og 10,6 mill. i Startlånsmidler, mens den kommunale lånegjelden er økt med 24,9 mill.

Kommunen har tatt opp ett lån på 15 mill. i Husbanken til videreformidling av Startlån, samt 47,1 mill. til investeringer. Ved årsslutt gjenstår det ca. 16,7 mill. i ubrukte lånemidler fra tidligere års låneopptak.

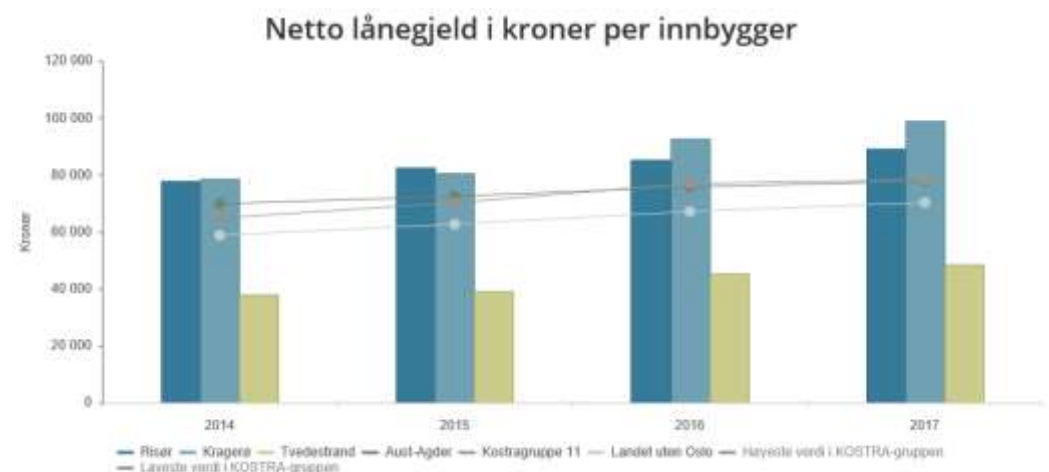
5.2.2 Netto lånegjeld pr. innbygger

Netto lånegjeld viser summen av kommunens lån, fratrasket kommunale utlån og ubrukte lånemidler, og dividert med antall innbyggere 31/12. Netto lånegjeld pr innbygger i Risør har økt med ca. 4,6 % fra 2016 til 2017, mens kommunegruppe 11 har økt med 3,3 % og Aust-Agder 3,7 % i samme periode.

Risør kommune ligger relativt høyt på netto gjeld pr innbygger, og har en økning fra 2016 på kr.3.920 pr innbygger som følge av nettoeffekten av låneopptak og betalte avdrag i 2017.

Figur 18:
Netto lånegjeld pr.
innbygger
(Kilde: KOSTRA)

	2014	2015	2016	2017
Risør	77 784	82 462	85 150	89 070
Kragerø	78 426	80 505	92 751	98 992
Tvedestrand	37 994	39 179	45 389	48 561
Aust-Agder	69 753	72 417	75 672	77 694
Kostragruppe 11	64 728	70 132	76 881	78 228
Landet uten Oslo	58 744	62 604	67 048	70 222

Endringer i folketallet i kommunen slår ut på resultatet i statistikken. Risør kommune har hatt en nedgang på 54 personer fra 2016 til 2017, hvilket

medfører at endringen i folketallet slår ut på faktoren. Med uendret folketall ville økningen vært tilsvarende kr 693 lavere.

Man må også vite litt om hvor en kommune er i investeringsforløpet sitt for å klassifisere hvor man er på skalaen. En kommune med høy gjeld pr innbygger vil ofte ligge lenger frem i investeringsprosessen enn en med lav gjeld pr innbygger. Flere kommuner har skilt ut eiendommer i egne selskaper hvor gjelden tas opp «utenfor» kommunen, eller leier eiendommer, og gir feilkilder i sammenligningen av nøkkeltallene. Risør kommune har de siste årene investert mye i både kulturhus, oppgradering av skolene og institusjonsbygg, og ligger trolig «godt an» i investeringsprosessen.

Man bør også se på den enkelte kommunes inntekter og derved evne til å betjene en høy gjeld. Risør kommune har både eiendomsskatt og utbytteinntekter fra Agder Energi, og kan derfor bære en høyere lånegjeld enn en kommune som ikke har begge eller bare den ene av disse inntektene.

Det er følgelig vanskelig å sammenligne størrelsen på lånegjelden uten samtidig å vite noe om disse elementene.

5.2.3 Långivere og renter

Kommunens gjeldsportefølje er forvaltet i henhold til vedtatt finansreglement. Tabellen nedenfor viser sammensetning og spesifikasjon av kommunens låneportefølje. Lån knyttet til videreformidling av startlån fra husbanken er holdt utenfor.

Tabell 2:
Oversikt over
kommunens
låneportefølje
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Lånegiver	Type lån	Lån IB	Lån 30/04	31.aug	Est Lån 31/12	Utløpstidspkt
Nordea	Sertifikat	100 000	100 000	100 000	100 000	nov. 18
Nordea	Sertifikat	35 542	35 187	34 832	34 120	des. 18
Nordea	Sertifikat	57 223	56 712	56 201	55 179	sep. 21
Kommunalbanken	Serielån - NBR	97 286	96 142	94 998	92 708	sep. 39
Kommunalbanken	Serielån - Pt	155 521	153 812	152 103	148 685	feb. 38
Kommunalbanken	Serielån -NBR	57 417	56 876	56 334	55 250	mai. 43
Kommunalbanken	Serielån -NBR	53 100	52 609	51 625	51 133	nov. 43
Kommunekreditt	Serielån - Pt	9 660	9 127	9 127	8 593	sep. 33
Kommunekreditt	Serielån -NBR	23 958	23 750	23 542	23 125	sep. 45
Kommunekreditt	Serielån - fastrente	0	47 140	47 140	46 354	mar. 24
Husbanken	Serielån - Pt	1 430	1 430	1 391	1 351	mai. 32
Husbanken	Serielån - fastrente	2 069	1 921	1 773	1 773	aug. 23
Husbanken	Serielån - fastrente	214	204	194	194	aug. 26
Avsatt Minimumsavdrag					-150	
Sum langsiktig Gjeld		593 420	634 910	629 260	618 315	
Rentebytteavtaler	Avtalebetingelser	Avtalebeløp	Utløpstidspkt			
Nordea Swap 1	Fast til flytende 4,81	100 000	nov.18			
Nordea Swap 2	Fast til flytende 3,26	34 120	des.18			
Nordea Swap 3	Fast til flytende 3,47	46 920	mar.21			
Nordea Swap 4	Fast til flytende 2,21	54 157	sep.21			
Sum rentebytteavtaler		235 197				
Vekting Flytende/fast inkl.rentebytteavtaler						
Fast	kr 283 518	45,85 %				
Flytende	kr 334 797	54,15 %				
Antall løpende enkeltlån	13 stk					
Største enkeltlån	kr 148 685	24,05 %				
Gjennomsnittrente		2,77 %				
Rentesårbarhet +1%	kr 3 348	* Dersom rente går opp 1% øker rentebelastningen årlig				
Gj.snitt rentebindingstid	1,93	* vektet resttid rentebinding				

Risør kommune har i 2017 lånt kr.47,1 mill. til investeringer, samt kr.15 mill. i lån til videreformidling av Startlån/Etableringslån.

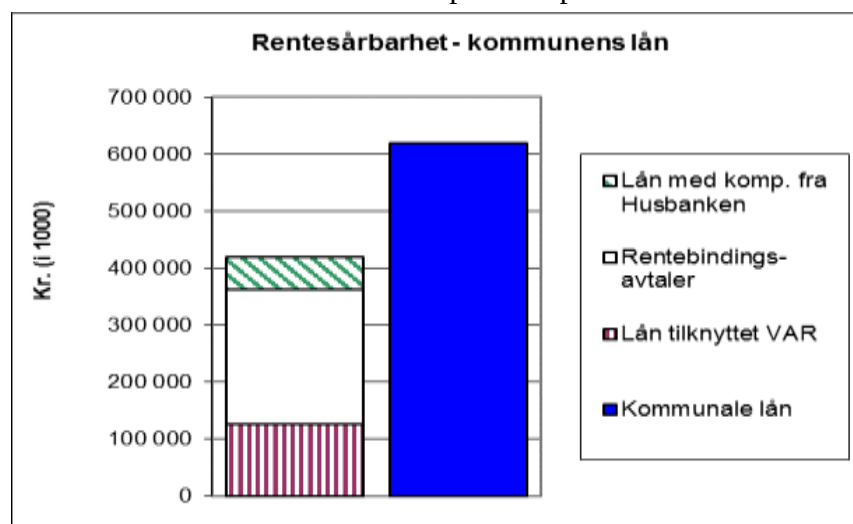
Ved årsslutt fordeler låneporteføljen seg på ca. 46 % bundet og ca. 54 % flytende renter. Gjennomsnittlig rentebindingstid (durasjon) er 1,93 som viser at vektet gjenværende løpetid på rentebindingene er litt lav og at nye bindinger eller forlengelse av eksisterende bindinger bør vurderes (anbefalt < 2). Dette skyldes at ca. 135 mill. av lånemidlene som er bundet utløper i 2018.

Ved å sikre porteføljen reduseres rentesårbarheten, og som tabellen viser vil en renteøkning på 1 % gi utslag i ca. 3,3 mill. i økte rentekostnader på årsbasis.

En enkel gjennomsnittsberegning basert på låneporteføljen vist i tabellen og betalte renter 2017, viser at Risør kommune har hatt en gjennomsnittlig rente på ca. 2,77 %, mot 3,21 % i 2016. Reduksjonen skyldes i stor grad utløp av en rentebinding på 100 mill. i mars 2017.

Kommunens sårbarhet for renteendringer er avhengig av i hvilken grad lånene er sikret ved rentebindingsavtaler, om vi mottar rentekompensasjon fra Husbanken, og om lånet er brukt til investeringer i VAR sektoren. Figuren under viser hvordan Risør kommune er sikret på disse punktene.

Figur 19:
Rentesårbarhet på
kommunens lån
2017
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Søylen til venstre viser sikringsordningene, mens søylen til høyre viser den totale kommunale lånegjelden. Lånegjelden er knyttet opp i ulike sikringsmekanismer;

- Ca. 127,1 millioner er lån tilknyttet VAR sektoren
- Ca. 235,2 millioner er sikret ved rentebindingsavtaler
- Ca. 56,8 millioner er lån med rentekompensasjon fra Husbanken

Dette innebærer at vesentlige deler av alle kommunens lån (67,75 %) er tilknyttet en sikringsmekanisme som reduserer Risør kommunes sårbarhet overfor rentesvingninger.

Vurderinger rundt gjeldssituasjonen i Risør kommune

Ved utgangen av 2017 har Risør kommune ca. 618,3 mill. i rentebærende gjeld som er en økning på ca. 24,9 mill. fra 2016. Gjeldens andel av driftsinntektene ligger stabilt fra 2016 på 92,4 %, men overskrider fremdeles anbefalt nivå på 50-60 % vesentlig. Snittet for Aust Agder og Kostragruppe 11 ligger på hhv 87,8 % og 86 % ved utgangen av 2017.

De siste årene har rentenivået vært lavt. Signalene fra Norges Bank er at rentene nå skal oppover i 2018/2019, og stige videre i årene som kommer. Det er anslått at styringsrenten vil øke fra dagens nivå på 0,5 % opp mot 1,75 i 2021, noe som vil kunne gi store utslag for kapitalkostnadene i kommunene.

Risør kommune er sårbar ifht økte kapitalkostnader og har sikret ca. 46 % av lånene i porteføljen. Rentesårbarheten forsøkes holdt så lavt som mulig, og er pr 31/12-17 på ca. 3,3 mill. ved 1 % renteøkning.

Basert på Norges banks prognoser, må rådmannen forberede seg på at kapitalkostnadene vil stige igjen de nærmeste årene.

Rentesikringer i perioder med lave renter medfører at man må betale en «forsikringspremie» som igjen bidrar til at kapitalkostnadene er høyere enn dersom kommunen hadde vært fullt ut eksponert i flytende renter. Det er en sikringspremie rådmannen anser som nødvendig for å unngå en kutt i tjenestetilbudet på kort sikt.

Totalt har Risør kommune betalt ca. 41,3 mill. i kapitalkostnader i 2017. Det er ca. 2,1 mill. mindre enn i 2016, med en økning i avdragene på ca. 0,4 mill. og en reduksjon i rentene på ca. 2,5 mill.

Rådmannen har i de siste års Handlingsprogram og økonomiplan fokusert på å stramme inn på investeringsaktiviteten. Økt fokus, med Handlingsregelen som «rettesnor», har bidratt til at gjeldsveksten har avtatt og flatet ut.

Investeringsplanen for de kommende år tilsier en fortsatt vekst i gjelden. Det er planlagt investeringer som lånefinansieres for ca. 112 mill. i perioden 2018-21, samtidig som det er planlagt å betale ca. 99 mill. i avdrag.

Dette vil medføre at rådmannen og det politiske miljø må foreta viktige prioriteringer, og holde seg til Handlingsprogrammet dersom gjeldssituasjonen skal håndteres på en forsvarlig måte i årene fremover.

5.2.4 Nøkkeltall

Basert på forslag fra Telemarkforskning har vi satt opp en oversikt over nøkkeltall for kommunens økonomiske oversikt for å følge utviklingen og bruke som målindikatorer i driften.

Tabell 3: Nøkkeltall for kommunens økonomi (Kilde; Risør kommunes regnskap 2013-2017)

Nøkkeltall/Indikator	Hva viser den	2013	2014	2015	2016	2017	Anbefalt nivå
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	Overskudd på løpende inntekter etter at løpende utgifter er trukket fra	2,13 %	0,96 %	3,15 %	3,23 %	0,16 %	Min. 1,75%
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	Hvor mye av kommunens gjeld som skal betjenes av driftsinntekter	90,66 %	94,51 %	97,43 %	92,69 %	92,40 %	Maks 50-60 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntektene	Hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift	2,67 %	2,35 %	3,46 %	6,59 %	9,05 %	Min. 5-10 %
Netto finansutgifter i % av driftsinntekter	Andel av driftsinntektene som brukes på å betjene langsiktig gjeld	4,29 %	4,92 %	5,12 %	5,12 %	4,67 %	Maks 2-3 %
Disposisjonsfond i % av akk. premieavvik	Hvor mye av disposisjonsfond har vi til dekning av kommende forpliktelser	26,73 %	20,49 %	29,68 %	96,52 %	108,94 %	Min. 100%

Som vi ser går utviklingen i positiv retning på 4 av 5 indikatorer, hvor det er årets netto driftsresultat som går feil vei. Netto driftsresultat over 4 år overstiger allikevel anbefalt nivå, og vi kan derfor si at vi holder anbefalt nivå.

Den positive utviklingen i disposisjonsfond er som følge av disponeringen av fjorårets overskudd på ca. 22,7 mill. som ble avsatt, og at bruken av fondet i 2017 har vært relativt moderat. Dersom mindreforbruket for 2017 avsettes til

disposisjonsfondet vil indikator for «fond i % av inntekter» og «fond i % av premieavvik» overstige anbefalte nivåer på de to viktige indikatorene. Disposisjonsfondet overstiger akkumulert premieavvik og vi har oppnådd et reelt disposisjonsfond som fremstår som «sparepenger».

Vi bruker 4,67 % av driftsinntektene våre på finansposter som følge av gjeldsnivået i kommunen. Snittet for Aust Agder og Kostragruppe 11 er hhv 3,7% og 3,9%, som indikerer at vi ligger relativt høyt på denne indikatoren.

Vi kan se av indikatorene knyttet til kapitalkostnader og gjeldsnivå at det er en positiv utvikling de siste 3 årene. Fortsatt fokus på handlingsregelen og grundig arbeid med investeringsplanen i Handlingsprogram/Økonomiplan er avgjørende for at kommunen skal få videreført den positive utviklingen i disse indikatorene. Rådmann og politikere må holde fokus på prioritering innenfor vedtatt plan i planperiodene fremover, for å videreføre den positive utviklingen.

Totalt sett er 3 av indikatorene ligge innenfor anbefalingene Det innebærer at vi må fortsette med den positive utviklingen vi har hatt de siste årene, og jobbe enda mer med å snu utviklingen innenfor gjeld og kapitalkostnadsområdet.

5.3 UTLÅN

Kommunen har følgende utlån registrert i sin balanse:

Tabell 4
Utlån fra
kommunen
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Låntaker	Gjenstående lånebeløp	Låneavtale
Tjenna Barnehage Lånet ble i sin tid gitt til utbedring av barnehagens lokaler	0,-	Lånet er nedbetalt i 2017
Etableringslån - gitt i regi av Husbanken	68 214 679,-	Består av mange dellån.
Sosiale utlån Lån til sosialklienter som gis av Nav Sosial	406 583,-	Består av mange dellån og håndteres særskilt mht innfordring.
Risør kirkelige fellesråd Lån til dekning av tidligere års merforbruk	555 000,-	Lånet er gitt rente og avdragsfritt i 3 år, deretter med 10 års avdragstid.

Tjenna Barnehage har betalt inn siste rest på lånet i 2017.

Netto vekst i Startlånsporteføljen har i 2017 vært på ca. 7,5 mill. og utgjør ved utgangen av 2017 ca. 68,2 mill. Kommunen låner ca. 15 mill. av Husbanken årlig til videreformidling av lån til innbyggere med varige boligfinansieringsutfordringer. Fordringen anses å være sikker.

Porteføljen av sosiallån er redusert med ca. 101' i 2017. Porteføljen følges opp løpende i samarbeid med faginstansen, og behandles særskilt med hensyn til innfordringsarbeidet. Fordringen kan være noe usikker.

Lånet til Risør Kirkelig fellesråd ble ytt for å sikre fellesrådet i en vanskelig periode, og det jobbes med å finne en passende tilbakebetalingsordning som Fellesrådet kan klare. Fordringen kan være noe usikker.

5.4 ARBEIDSKAPITAL OG LIKVIDITET

5.4.1 Arbeidskapital

Arbeidskapital er forholdet mellom kommunens kortsiktige gjeld og summen av omløpsmidler (bankinnskudd/kasse og kortsiktige fordringer).

Tabell 5

Arbeidskapital

(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

	Omløpsmidler	Kortsiktig gjeld	Arbeidskapital
Inngående balanse 1/1	213 556 931	-75 737 308	137 819 623
Utgående balanse 31/12	220 710 899	-82 555 371	138 155 528
Endring i arbeidskapital	7 153 968	-6 818 063	335 905
Endring i regnskapsprinsipp			1 129 298
Endring i arbeidskapital			1 465 203

Risør kommunes arbeidskapital er bedret med ca.1,5 mill. fra 2016 til 2017. Det tilsier at Risør kommunes betalingsevne/solvens er styrket marginalt mot samme tid i fjor ved at det er tilført mer midler enn det er brukt. I 2017 etterga Risør kommune et gammelt lån til RTA AS på 1,1 mill. Lånet var registrert som kortsiktig fordring, i stedet for langsiktig lån, og måtte dermed klassifiseres som en endring i regnskapsprinsipp i kretsløpet.

Dersom vi tar samme skjema og korrejerer dette for elementer som burde vært holdt utenfor i denne beregningen kan vi se situasjonen som følger:

	Omløpsmidler	Kortsiktig gjeld	Arbeidskapital
Inngående balanse 1/1	213 556 931	-75 737 308	137 819 623
Korr for Premieavvik	-62 211 535	0	-62 211 535
Korr for Ubrukte lånemidl	-10 996 518	0	-10 996 518
Korrigert IB	140 348 878	-75 737 308	64 611 570
Utgående balanse 31/12	220 710 899	-82 555 371	138 155 528
Korr for Premieavvik	-49 912 993		-49 912 993
Korr for Ubrukte lånemidl	-16 668 769		-16 668 769
Korrigert UB	154 129 137	-82 555 371	71 573 766
Endring i arbeidskapital	13 780 259	-6 818 063	6 962 196
Endring i regnskapsprinsipp			0
Endring i arbeidskapital			6 962 196

Tabell 6

Likviditet

(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Vi ser da at endringen i arbeidskapitalen bedrer seg ytterligere, og kan se at betalingsevnen har bedret seg gjennom året. Hovedårsaken her ligger i reduksjonen i premieavviksforpliktelsen som ikke «naturlig hører hjemme» i omløpsmidlene, og heller ikke er «kortsiktig».

5.4.2 Likviditet

Kommunens likviditet har vært på et akseptabelt nivå gjennom hele året. Likviditeten er styrt med fokus på løpende driftsutgifter og inntekter, og regulert gjennom låneopptak til investeringer, og bruk av premiefond knyttet til pensjon. Tabellen viser utvikling i kontant/bank beholdning, ubrukte lånemidler og bundne fond i 2017.

	IB 01/01	UB 31/12	Endring
Kontantbeholdning	64 775 714	96 036 970	31 261 256
Ubrukte lånemidler	10 996 518	16 668 770	5 672 252
Bundne Fond	27 675 884	28 838 354	1 162 470
Sum	38 672 402	45 507 124	6 834 722
Kontantbeholdning som ikke er knyttet til ubrukte lånemidler eller bundne fond	26 103 312	50 529 846	24 426 534

Som vi ser er det en positiv utvikling i den frie likviditeten på ca. 24,4 mill. gjennom året. Dette er den andelen av bankinnskudd som ikke er bundet opp i investeringer eller øremerkede midler avsatt på fond.

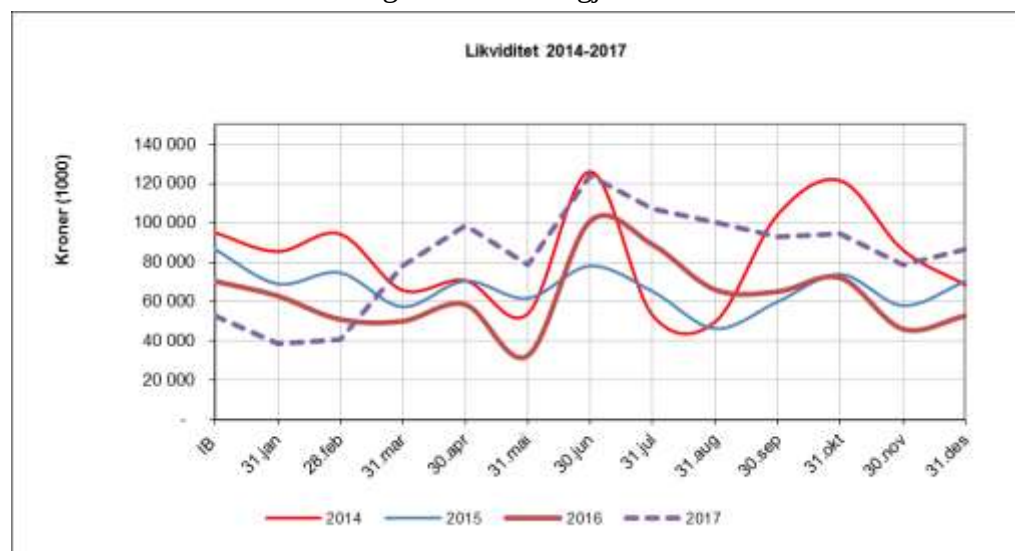
Ubrukte lånemidler er knyttet til investeringskostnader som ikke er betalt for, og bundne fond er penger som er «øremerket» tiltak til drift og investeringer. Dersom Risør kommune hadde blitt pålagt å foreta alle investeringer og tiltak som er knyttet til disse postene ville kommunen sittet igjen med 50,5 mill. igjen i banken til å dekke de løpende driftsutgiftene.

Rådmannen har i 2017 benyttet premiefond i KLP til å dekke pensjonspremien, som har en positiv effekt på likviditeten, i tillegg til å redusere premieavviket for 2017.

Rådmannen har også sterkt fokus på god innfordring på kommunens utestående krav. Dette viser gjennom at vi har redusert tapsavsetningene, og redusert utestående fordringer hos innbyggere og kunder, som igjen resulterer i at likviditeten bedres løpende. Kommunen har ved utgangen av 2017 ca. 5,8 mill. mindre utestående kundefordringer enn ved utgangen av 2016.

Tabellen under viser utviklingen i likviditet gjennom året.

Figur 20:
Likviditet i perioden
2014 - 2017
(Kilde: DnB NOR
og Sparebanken Sør)

Den stiplede linjen er likviditet i 2017, de øvrige linjene er likviditet på samme tidspunkt de 3 foregående år.

Risør kommune har hatt en gjennomsnittlikviditet på ca. 82,5 mill. i 2017 mot ca. 62,8 mill. i 2016 og er en vesentlig bedring. Fokus på likviditeten, god skatteinngang og bruk av premiefond er hovedelementene i den bedrede likviditeten. Rådmannen har også fokusert på at løpende driftskostnader må finansieres av løpende driftsinntekter i budsjettene, og forsøker dermed å unngå at permanente driftskostnader finansieres av fondsmidler.

Rådmannen har tilstrebet å holde mengden ubrukte lånemidler på et lavt nivå ved å styre behovet for nytt låneopptak ut fra likviditetssituasjonen løpende.

Kommunens likviditet er forvaltet i henhold til vedtatt finansreglement.

Risør kommune har ingen plasseringer som binder opp likviditet, utover pålagt avsatt skattetreks midler, gjennom året eller ved årsslutt.

Tabellen under viser kommunens sammensetning av likviditet gjennom året, avkastningen, og referanseavkastning.

Tabell 7: Oversikt over likvide midler (Kilde: Risør kommunes regnskap)

Rapportering for likvide midler i Risør Kommune									
Alle tall i hele tusen kr									
		IB 1/1		Tertial 1		Tertial 2		UB 31/12	
Innskudd (1000)		Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
Hovedbank	Spb.Sør	47 972 641	91 %	92 706 029	94 %	94 257 208	93,7 %	76 212 118	88 %
Andre banker	DnB	1 926 310	4 %	3 553 638	4 %	4 983 450	5,0 %	7 551 384	9 %
	Nordea	2 849 176	5 %	2 677 911	3 %	1 315 759	1,3 %	3 106 739	4 %
	Bank 4								
Sum		kr 52 748 127	100 %	kr 98 937 578	100 %	kr 100 556 417	100 %	kr 86 870 241	100 %
Gj.snitt likviditet									
ultimo periode (1000)				kr 61 782		kr 79 914		kr 82 523	
Påløpt/bokført avkastning									
ultimo periode				kr 313 0,51 %		kr 821 1,03 %		kr 1 290 1,56 %	
Referanseavkastning NBR 3mnd			1,17 %		0,97 %		0,79 %		0,81 %
NBR 3 mnd omregnet (360/dgr)					0,32 %		0,53 %		0,81 %
Bunde likvider		Finansinst.		Betingelser %		Beløp bundet tkr.		Avkastn.tkr./%	
Avtale nr.1		Spb.sør		Nibor+0,9 pkt		13 659		220 1,61 %	
Avtale nr.2									
Sum						13 659		220	

Risør kommune har ingen plasseringer av langsiktige aktiva.

For å se på analyse av likviditeten i kommunen kan vi se litt på likviditetsgrader som følger:

Likviditetsgrad 2 «Acid test» ser man på kommunens mest likvide omløpsmidler (OM) vs. kortsiktig gjeld (KG) ved årsslutt. (Kravet er > 1)

$$\frac{\text{OM kr.220 771' }}{\text{KG kr.82 555' }} = \underline{\underline{2,69 \text{ (2016=2,82)}}}$$

Blant omløpsmidlene ligger premieavviket (PA) som en «fordring» og forstyrrer virkelighetens omløpsmidler. Trekker vi ut denne blir det som følger:

$$\frac{\text{OM kr.220 771 – PA kr.49 913 }}{\text{KG kr.82 555 }} = \underline{\underline{2,07 \text{ (2016=2,00)}}}$$

Videre har vi en del midler som er bundet opp i fond til drift og investering (FDI) og følgelig ikke kan klassifiseres som «fri likvider». Trekker vi fra disse blir det som følger:

$$\frac{\text{OM kr.220 771' – PA kr.49 913 – FDI kr.28 838 }}{\text{KG kr.82 555 }} = \underline{\underline{1,72 \text{ (2016=1,63)}}}$$

Vi ser at selv om vi korrigerer omløpsmidlene i analysen kommer vi ut med et resultat over kravet i testen, og en positiv utvikling fra 2016. Resultatet vurderes til at tallene blir mer korrekte ifht realiteten enn de har vært tidligere og gir et riktigere bilde av situasjonen.

Likviditetsgrad 3 «kontantgraden» ser man på betalingsmidlene (Bm), bankinnskudd og kontanter kommunen har opp mot kortsiktig gjeld (KG). «Kravet er > 0,3)

$$\text{Bm kr.96 037} = \underline{1,16} \text{ (2016=0,86)}$$

KG kr.82 555

I betalingsmidlene ligger også de ubrukte lånemidlene fra tidligere låneopptak (ULM) og gir et feil bilde av hva vi faktisk har «på bok» Trekker vi ut disse får vi som følger:

$$\text{Bm kr.96 037} - \text{ULM kr.16 669} = \underline{0,96} \text{ (2016=0,71)}$$

KG kr.82 555

Trekker vi også ifra de bundne fondene til drift og investering (FDI) som ikke ansees som «frie midler» blir det som følger:

$$\text{Bm kr.96 037} - \text{ULM kr.16 669} - \text{FDI kr.28 838} = \underline{0,61} \text{ (2016=-0,34)}$$

KG kr.82 555

Vi ser dermed at vi ligger godt over anbefalingene på > 0,3 i alle leddene i analysen, men at realiteten er vesentlig annerledes enn offisielle tall kan vise. Man må med andre ord vite litt om hva som ligger inne i tallene i analysene som foretas av de kommunale nøkkeltallene.

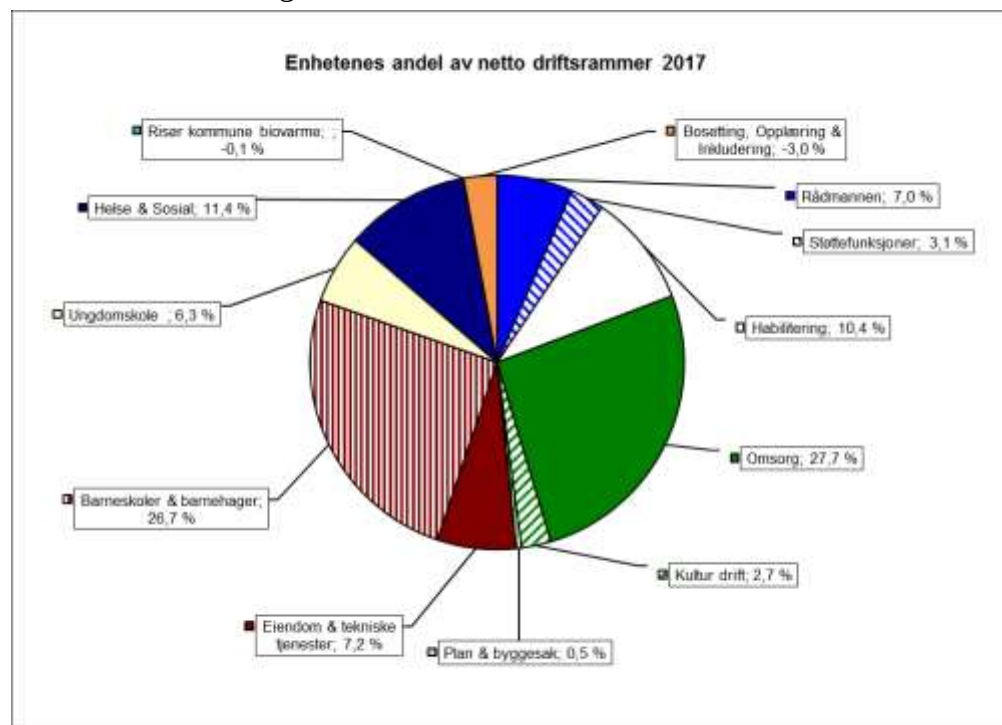
Vi kan se at utviklingen fra 2016 er positiv på alle faktorene i Likviditetsgrad 3, blant annet som følge at vi har redusert andelen ubrukte lånemidler de siste årene. Den positive utviklingen fra 2015 og 2016 videreføres og viser at fokuset på likviditet har en positiv effekt.

Rådmannen har fortsatt fokus på likviditeten i driften fra måned til måned. Kommunen har til enhver tid mye utestående fordringer, og forskutterer midler i relativt store prosjekter, hvilket innebærer at fokus på innfordring er veldig viktig for å sikre stabil likviditet.

5.5 NETTO OG BRUTTO DRIFTSRAMMER

Enhetene har hatt følgende netto driftsrammer i 2017:

Figur 21:
Fordeling av netto driftsrammer mellom enhetene
(Kilde: Risør kommunes regnskap)

Enhet for Omsorg, og enhet for Barneskoler, Barnehager & PPT har de største andelene av netto driftsrammer med hhv 27,7 % og 26,7 % av totalrammen. Enhet for plan og byggesak og Risør Biovarme har så stor andel inntekter at netto driftsramme blir under 1 %. Selvkostområdene er holdt utenfor da disse skal balanseres mot selvkostfond og dermed går i 0.

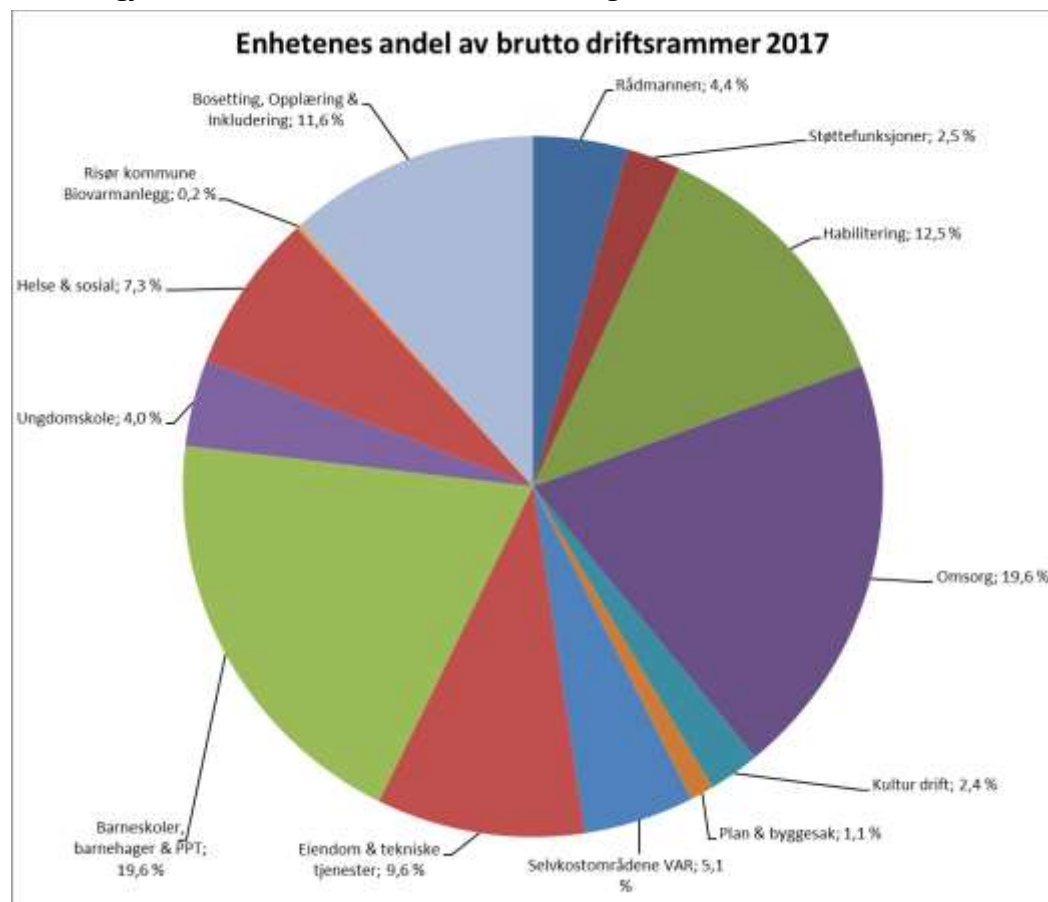
Fordeler vi netto rammer inn i sektorer får vi følgende fordeling:

Utvikling netto driftsrammer enhetene	2017	2016	2015
Helse og omsorg	49,5 %	44,5 %	41,5 %
Oppvekst	30,0 %	35,1 %	33,8 %
Samfunnsutvikling	20,5 %	20,4 %	24,8 %

Vi kan se av sektorinndelingen at Helse og Omsorg er den sektoren som har hatt størst vekst fra 2016 med 5 % økning i netto driftsrammer. Oppvekst har hatt en reduksjon på 5,1 %, mens samfunnsutvikling har hatt stabil andel av rammene. Årsaken til veksten i Helse og Omsorg, og reduksjonen i Oppvekst kan i stor grad legges på at enhet for Bosetting, Opplæring & Inkludering (EBOI) er opprettet inn under Oppvekst fra 2017. I dette ligger det en overføring av netto driftsrammer mellom sektorene.

Når det gjelder brutto driftsrammer er fordelingen som vist under:

Figur 22:
Fordeling av brutto driftsrammer mellom enhetene
(Kilde: Risør kommunes regnskap)

Fordelingen mellom Omsorg og Barneskole, barnehager & PPT er helt likt fordelt med 19,6 % av totalrammen.

Fordeler vi brutto rammer inn i sektorer får vi følgende fordeling;

Utvikling brutto driftsrammer enhetene	2017	2016	2015
Helse og omsorg	39,5 %	47,3 %	44,6 %
Oppvekst	35,2 %	27,6 %	27,0 %
Samfunnsutvikling (inkl.VAR)	25,3 %	25,1 %	28,4 %

Også på brutto rammer kan vi se endringen fra 2016 til 2017 som skyldes omorganiseringen hvor EBOI er i særlig stor grad overført fra Helse og omsorg sektor til Oppvekst sektoren.

Årsaken til at det blir såpass stor forskjell i fordelingen fra brutto til netto driftsrammer ligger i inntektene og refusjonene som ligger innenfor Helse & omsorg-, og Oppvekstsektoren.

5.6 DRIFTSENHETENE 2017

Rådmannen har i 2017 gjort enkle grep i organisasjonen og flatet ut strukturen i organisasjonen. Avdelingsledere innen habilitering og omsorg, samt rektorer i skole og styrere i barnehager er blitt enhetsledere. Støttefunksjoner inngår som stabsfunksjoner hos Rådmannen fra 2017. Organisasjonen går dermed mer over til en ren to-nivå struktur. Økonomisk struktur er opprettholdt som tidligere i alle dokumenter, men oppfølgingsansvaret er flyttet tettere på driften. Rådmannen vil se på en omlegging av den økonomiske strukturen etter hvert.

Rådmannen har budsjettoppfølgingsmøter hver måned med sine enhetsledere hvor økonomien gjennomgås og utfordringer i driften tas opp. Dette rapporteres igjen videre til formannskapet.

Tabellen nedenfor viser hver enkelt enhets netto rammer, regnskap og mer-/mindreforbruk for 2017.

Tabell 8:
Driftsenhetenes
resultater for
2017 (Kilde:
Risør
kommunes
regnskap)

Enhet	Regnskap	Rev. budsjett	Mer-/mindre- forbruk	Budsjett	Forbr %	Regnskap i fjor
Rådmannen	26 167 737	25 770 000	-397 737	25 357 000	101,5 %	25 084 905
Stab Støttefunksjoner	11 496 062	10 770 000	-726 062	10 618 000	106,7 %	9 902 963
Habilitering	38 897 326	29 936 000	-8 961 326	29 123 000	129,9 %	27 377 561
Omsorg	104 057 473	106 377 000	2 319 527	103 126 000	97,8 %	99 106 539
Kultur drift	10 149 309	10 891 000	741 691	10 603 000	93,2 %	8 920 574
Plan & byggesak	1 916 778	1 235 000	-681 778	1 145 000	155,2 %	1 422 100
Selvkostområdene (VAR)	0	0	0	0	0,0 %	0
Eiendom & tekniske tjenester	27 070 053	25 746 000	-1 324 053	25 026 000	105,1 %	25 894 770
Barneskoler, barnehager & PPT	100 349 180	97 390 000	-2 959 180	95 451 000	103,0 %	97 055 685
Ungdomskole og VIRK	23 693 133	25 189 000	1 495 867	24 680 000	94,1 %	24 690 696
Helse & Sosial	42 802 491	38 734 000	-4 068 491	38 221 000	110,5 %	28 165 796
Risør kommune Biovarme	226 846	0	-226 846	0	0,0 %	-383 680
Bosetting, Opplæring & Inkludering	-11 434 488	-12 786 000	-1 351 512	-13 242 000	89,4 %	0
Sum driftsenhetene	375 391 899	359 252 000	-16 139 899	350 108 000	104,5 %	347 237 908
Avsetninger	-1 191 210	12 159 000	13 350 210	21 605 000	-9,8 %	-5 524 173
Felles inntekter og utgifter	-379 195 974	-371 411 000	7 784 974	-371 713 000	102,1 %	-364 452 140
Overskudd/underskudd	-4 995 285	0	4 995 285	0		-23 581 510

Enhetene i Risør kommune har forbrukt ca. 375,4 mill. i 2017 mot budsjettert 359,2 mill. som gir et merforbruk på driftsenhetene samlet på ca.2,8 mill. når vi også tar hensyn til felles avsetninger lønn og pensjon. Ser man bort fra fellesavsetningene viser driftsenhetene et merforbruk på ca.16,1 mill. som er et vesentlig avvik fra budsjettert tilsvarende 4,49 %. Regnskapsåret 2017 har vært et særlig krevende driftsår innenfor enkelt områder. Dette omtales nærmere under den enkelte enhet, samt i enhetenes årsmeldinger som følger årsberetningen.

Det største avviket i 2017 utenom driftsenhetene er knyttet til pensjons-elementene rundt premieavvik og bruk av premiefond som registreres på felles avsetninger lønn og pensjon. En inntektsføring av bruk av premiefond på 12,9 mill. utgjør hovedposten i budsjettavviket. Dette har vært styrt av rådmannen og informert løpende til formannskap og i Tertialrapporter gjennom året.

Det ble signalisert en utfordring i driftsenhetene gjennom andre tertial, hvor det kunne se ut som om vi ville få et merforbruk på disse på ca. 20 mill. Det så dermed ut som om merforbruket i driftsenhetene ville overstige mindreforbruket på fellesområdene. Utover høsten bedret situasjonen seg noe i enhetene, samtidig som skatteinngangen ble vesentlig bedre, og hjalp oss over til et positivt sluttresultat.

Mange av enhetene har vesentlige krav, både på inntekt- og utgifts-siden, som avregnes etter årets slutt, og som er vanskelige å prognostisere. Det medfører at det legges til grunn et forsiktighetsprinsipp i enhetenes rapportering til økonomisjefen, som igjen legger frem en forsiktig/realistisk prognose for formannskapet i sin rapportering.

Rådmannen og rådmannens stab – merforbruk kr.0,4 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
011 Rådmannsgruppen	3 850 577	3 983 000	132 423	3 783 000	96,7 %	3 929 124
012 Rådmannsgruppen - felles	7 293 859	7 319 000	25 141	7 271 000	99,7 %	7 363 798
013 Rådmannens stab	4 327 730	4 733 000	405 270	4 818 000	91,4 %	3 902 510
014 Rådmannen politisk	2 983 602	2 785 000	-198 602	2 535 000	107,1 %	2 698 332
015 IKT - felles	7 711 970	6 950 000	-761 970	6 950 000	111,0 %	7 191 142
01 Rådmannen	26 167 738	25 770 000	-397 738	25 357 000	101,5 %	25 084 906

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1000 Politisk aktivitet	2 730 143	2 435 000	-295 143	2 435 000	2 601 435
1001 Utgifter til valg	151 967	250 000	98 033	0	1 106
1002 Politiske partier	90 004	90 000	-4	90 000	90 004
1100 Revisjon og kontrollutvalg	1 130 976	1 175 000	44 024	1 175 000	1 110 041
1200 Administrasjon	7 936 963	6 981 000	-955 963	6 781 000	7 526 511
1201 Økonomiavdelingen	396 850	387 000	-9 850	387 000	367 770
1206 Felles IT tjenester	4 820 304	5 280 000	459 696	5 280 000	4 589 967
1300 Drift Administrasjonsbygg	0	0	0	0	1 478
1800 Div felles inntekt/kostnad	700 348	732 000	31 652	732 000	945 936
1802 Rådet for mennesker med nedsatt funksjons	3 692	5 000	1 308	5 000	0
1803 Eldrerådet	7 796	5 000	-2 796	5 000	800
2333 Miljørettet helsevern	581 648	588 000	6 352	588 000	525 106
3010 Plansaksbehandling	911 873	1 202 000	290 127	1 287 000	738 860
3254 Tilskudd og næringsarbeid	1 464 488	1 440 000	-24 488	1 440 000	1 470 841
3257 Designutvikling	175 000	175 000	0	175 000	175 000
3900 Tilskudd til fellesrådet	4 735 167	4 735 000	-167	4 687 000	4 623 000
3920 Tilskudd til frimenighete	330 518	290 000	-40 518	290 000	317 051
01 Rådmannen	26 167 738	25 770 000	-397 738	25 357 000	25 084 906

Kommentar:

Enheten består av ca. 7,4 årsverk og har hatt et sykefravær i 2017 på 1,58%

Enheten avslutter 2017 med et merforbruk på kr.0,39 mill. totalt.

Dette skyldes i hovedsak høyere kostnad til linjeleie og datalicenser samt kostnader knyttet til politisk aktivitet (se forklaring under)

Rådmannen har totalt sett noe mindreforbruk på lønn. Dette skyldes i hovedsak innsparing ved skifte av kommunalsjef midt i året. Politisk aktivitet ble omtrent 199' dyrere enn budsjett som følge av innleie til bistand web-overføringer ifm politiske møter, og høye kontorutgifter til innkjøp av gave til bystyret («Stedsnavn i Risør kommune»), samt abonnement Kommunal Rapport.

Merkostnad innenfor Administrasjon skyldes felles IKT kostnader som følge av høyere kostnader til linjeleie og datalicenser. Rådmannen dekker felles linjeleie og lisenser for ikke tjenestespesifikke elementer. Rådmannen har i tillegg dekket de fleste kostnader til multimaskiner for alle enheter ifm omlegging til styring av dette til DDØ. Netto totalt kr.225' er belastet rådmannen for multimaskiner som skulle vært fordelt ut på hele organisasjonen. Kostnadene til IKT samarbeidet DDØ ble ca. 460' lavere enn budsjett blant annet som følge av lavere bemanning og bruk av konsulenthjelp.

Rådmannsenheten er en liten enhet og derfor svært sårbar. Noe fravær på sentrale stillinger samt bytte av kommunalsjef (helse- og omsorg) midt i året har preget arbeidet i enheten. Det er i 2017 ellers brukt mye tid og ressurser i arbeidet med nytt samlokalisert helsesenter samt ulike sentrumsutviklingstiltak (bla. parkeringsplanen). Andre viktige saker i 2017 for rådmannen og enheten har vært arbeidet med ny felles planprosess for E-18. Her har Risør kommune, sammen med fylkeskommunen ledet an. Under dette kommer også arbeid med planlegging av ny Fv 416 (fra Vinterkjær til Risør sentrum). Her er det fra fylkeskommunens side bevilget 2,5 millioner til planarbeidet. Av andre betydelige innsatsområder i 2017 må nevnes arbeidet med å etablere ett felles IKT-samarbeid i Østre-Agder (sammenslåing av DDØ og IKT-Agder).

Se for øvrig Rådmannens årsmelding for 2017.

Stab for støttefunksjoner – merforbruk kr. 0,7 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
023 Støttefunksjoner - Personal	4 022 786	3 526 000	-496 786	3 507 000	114,1 %	2 793 235
024 Støttefunksjoner - Fellestjenesten	3 977 498	3 837 000	-140 498	3 733 000	103,7 %	3 866 976
025 Støttefunksjoner - Regnskap & løn	3 495 778	3 407 000	-88 778	3 378 000	102,6 %	3 242 753
02 Støttefunksjoner	11 496 062	10 770 000	-726 062	10 618 000	106,7 %	9 902 963

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1200 Administrasjon	10 337 966	9 542 000	-795 966	9 390 000	8 770 384
1209 Utgifter tillitsvalgte	1 025 677	989 000	-36 677	989 000	1 003 239
1805 AMU	132 420	239 000	106 580	239 000	129 340
2830 Bolig tilskudd (husbank)	0	0	0	0	0
2831 Husbanens formidlingslån	0	0	0	0	0
02 Støttefunksjoner	11 496 062	10 770 000	-726 062	10 618 000	9 902 963

Kommentar:

Tjenestene består av ca.13,3 årsverk og har hatt et sykefravær i 2017 på 3,92%.

Staben støttefunksjoner avslutter 2017 med et merforbruk på kr.0,73' totalt.

Personalavdelingen har også i 2017 hatt en krevende bemanningssituasjon med mye fravær som har medført behov for innleie av ekstern vikar. Ressurser er brukt på tvers av fellestjenesten og personalavdelingen som gjør at de to tjenestene bør sees under ett.

Utgifter til tillitsvalgte har blitt noe høyere enn budsjett som følge av lønnsoppgjøret knyttet til tillitsvalgtressurser.

Kostnader til AMU er noe lavere enn budsjett som følge av mindre kostnader til bla. Bedriftshelsetjenesten og velferdstiltak.

Fellestjenesten merforbruker som følge av lovpålagte endringer innen arkiv og økte kostnader til Aust Agder Arkivet IKS.

Økonomiavdelingen har utført tjenester for andre kommuner, samt er dyrt lønnsoppgjør som har gitt merkostnad på lønn, men som delvis er dekket inn gjennom økte refusjon-/salgs-inntekter. Avdelingen hatt innsparinger på kjøp av tjenester fra andre kommuner knyttet til Kemnersamarbeidet og Arbeidsgiverkontrollen.

Se for øvrig Rådmannens årsmelding for 2017.

Enhet for habilitering – merforbruk kr. 8,96 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
041 HAB - Leder	-17 277 710	-21 363 000	-4 085 290	-21 387 000	80,9 %	-28 543 835
042 HAB - Linken	6 715 753	6 359 000	-356 753	6 282 000	105,6 %	6 576 179
043 HAB - Orreveien	15 140 522	14 396 000	-744 522	14 171 000	105,2 %	14 525 046
044 HAB - Sandnes Ress.adm	3 576 368	3 852 000	275 632	3 782 000	92,8 %	3 863 598
045 HAB - Sandnes Ress.hus 1 & 2	1 003 541	812 000	-191 541	769 000	123,6 %	1 037 836
046 HAB - Sandnes Ress.hus 3	3 895 084	1 950 000	-1 945 084	1 909 000	199,7 %	2 307 620
047 HAB - Sandnes Ress.hus 4	12 428 660	13 037 000	608 340	12 913 000	95,3 %	12 706 173
048 HAB - Sandnes Ress.hus 5	8 148 997	7 968 000	-180 997	7 890 000	102,3 %	8 319 282
049 HAB - Sandnes Ress.hus 6	5 266 111	2 925 000	-2 341 111	2 794 000	180,0 %	6 585 663
04 Habilitering	38 897 326	29 936 000	-8 961 326	29 123 000	129,9 %	27 377 561

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1200 Administrasjon	1 166 428	1 142 000	-24 428	1 142 000	995 390
2341 Arbeidstrening	6 715 753	6 359 000	-356 753	6 282 000	6 575 648
2343 Transporttjenester	266 975	342 000	75 025	342 000	329 942
2346 Tilskudd VTA bedrifter	744 570	820 000	75 430	820 000	206 910
2419 Prosjekt - Diagnose, behandling, re-/habilitering	9 131	173 000	163 869	173 000	18 980
2420 Sosialkontortjenester	574 581	742 000	167 419	730 000	702 881
2422 Annet foreb. H/S-arbeid (støttekontakter)	1 573 925	1 072 000	-501 925	1 072 000	1 247 745
2523 Enslige mindreårige Vestlandsstykket 10	0	0	0	0	-17 656 579
2524 Enslige mindreårige utenfor kollektiv	0	0	0	0	1 469 066
2525 Enslige mindreårige Nøysomheten 20	0	0	0	0	6 394 247
2526 Enslige mindreårige Vestlandsstykket 53	0	0	0	0	5 701 622
2527 Enslige mindreårige Rikken 18	0	0	0	0	13 838
2542 Heldøgntilbud fhemmede	25 947 336	17 580 000	-8 367 336	18 077 000	19 435 086
2544 Personlige assistenter	784 435	701 000	-83 435	689 000	748 396
2545 Omsorgslønn	0	0	0	0	2 036
2549 Avlastningsbolig - PU	1 114 193	1 005 000	-109 193	-204 000	1 192 353
04 Rehabilitering	38 897 326	29 936 000	-8 961 326	29 123 000	27 377 561

Kommentar:

Enheten består av ca. 89,9 årsverk og har hatt et sykefravær i 2017 på 7,51%

Enheten avslutter 2017 med et merforbruk på kr.8,96 mill. totalt.

2017 har vært et krevende driftsår for enheten som også er varslet i budsjettprosessen og underveis gjennom driftsåret.

Habiliteringstjenesten har fått flere brukere, og man ser at behovene er nye og flere, som medfører at budsjettet har vært utfordrende å holde gjennom året.

Kostnader til bruk av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og støttekontakter har overskredet budsjettet med ca. kr.584', og kan relateres til endringer knyttet til sterkere brukerstyrte rettigheter i ordningen og økt behov.

Orreveien og Tyriveien har et merforbruk på ca.kr.745' i 2017. Enheten har noe lavere lønn til fast ansatte, men merforbruker betydelig på vikarkostnader ved fravær og tillegg knyttet til disse. Vikarkostnadene merforbruker ca. kr. 1,4 mill. mot budsjett, som kompenseres med ca.kr.451' i økte refusjoner. Det indikerer et betydelig korttidsfravær i tjenesten gjennom året.

Linken har et merforbruk på ca. kr.357' som i hovedsak er som følge av kostnader til vikarer ifm sykdom og at Linken har fått tilført en 60 % ressurs ifm omplassering internt. Linken er ikke kompensert for denne og har måtte finansiere ressursen gjennom innsparinger generelt i driften på arbeidssenteret.

Linken har måtte leie inn ekstrahjelp som følge av fravær og kompetanseheving som har kostet ekstra, samt at salgsinntektene har sviktet mot budsjett.

Sandens Ressurssenter har hatt et krevende år som var forventet ut fra driftssituasjonen enheten gikk inn i 2017 med. Salget sviktet med ca.kr.1,2 mill. mens lønnsutgiftene ble ca. kr.3,2 mill. mer enn budsjett. Enheten har måtte sette inn ekstra ressurser gjennom året som følge av høyt sykefravær, sykdom hos brukere og økt behov for oppfølging av brukere på avlastning.

Økt ressursinnsats totalt vil som regel slå ut i økte refusjoner på ressurskrevende tjenester. I 2017 har nye brukere kommet inn i ordningen som hver krever en egenandel på inntil kr.1,9 mill. før man får refundert 80% av utgiftene. Enhetens budsjett har ikke handlingsrom for disse egenandelene, og vil dermed komme som merforbruk. Refusjon ressurskrevende tjenester var budsjettet til kr.26,9 mill. i 2017, mens inntektsført refusjon ved årsslutt ble kr.25,8 mill.

Statsbudsjettet som ble lagt frem oktober 2017 innebar en økning i innslagspunkt for refusjon på ressurskrevende tjenester på kr.50.000 pr bruker utover lønnsvekst. Dette slår ut i 2017 med en direkte reduksjon i refusjonen på ca.kr.0,9 mill.

For videre utdyping vises til enhetens årsmelding for 2017.

Enhet for omsorg – mindreforbruk kr.2,3 mill.

Enhet		Regnskap 2017		Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
051	Omsorg - Leder	4 189 293	6 359 000	2 169 707	5 660 000	65,9 %	4 414 019
052	Omsorg - avd hjemmetjenester	34 819 061	35 145 000	325 939	34 417 000	99,1 %	32 432 164
053	Omsorg - avd somatikk	25 149 515	24 782 000	-367 515	23 980 000	101,5 %	24 761 822
054	Omsorg - avd demens	23 850 749	24 987 000	1 136 251	24 750 000	95,5 %	24 796 835
055	Omsorg - Psykisk helse og rehab	16 048 855	15 104 000	-944 855	14 319 000	106,3 %	12 701 701
05	Omsorg	104 057 473	106 377 000	2 319 527	103 126 000	97,8 %	99 106 540

Tjeneste		Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1200	Administrasjon	1 022 843	1 013 000	-9 843	1 013 000	905 540
2414	Rehabiliteringsenhet	2 345 590	2 900 000	554 410	2 856 000	2 352 830
2530	Institusjonspleie	34 280 966	35 149 000	868 034	34 203 000	34 595 105
2532	Korttidsavdeling	2 444 311	3 481 000	1 036 689	3 444 000	2 085 757
2533	Vaskeri	1 120 415	1 136 000	15 585	1 127 000	1 046 579
2534	Dagsenter	1 728 719	1 685 000	-43 719	1 674 000	786 026
2535	Kjøkkentjenester	4 445 039	4 491 000	45 961	4 461 000	4 266 007
2537	Felles utg. Omsorgstjenester	-2 106 746	-959 000	1 147 746	-1 658 000	-2 348 545
2538	Legetjeneste Omsorgstjenester	1 002 953	1 581 000	578 047	1 581 000	1 149 939
2539	Nattejeneste - inst.	6 965 195	5 518 000	-1 447 195	5 464 000	7 124 024
2541	Hjemmetjenester	33 130 979	32 520 000	-610 979	31 844 000	31 154 146
2543	Psykiatritjeneste	13 703 265	12 204 000	-1 499 265	11 463 000	10 348 871
2544	Personlige assistenter	658 897	2 048 000	1 389 103	2 044 000	2 111 630
2545	Omsorgslønn	104 382	50 000	-54 382	50 000	54 751
2547	Leiebiler	1 508 387	1 560 000	51 613	1 560 000	1 393 940
2548	Annen ref.kjøring	46 279	100 000	53 721	100 000	44 938
2560	Akkutthjelp helse og omsorgstjenesten	1 656 000	1 900 000	244 000	1 900 000	2 035 000
05	Omsorg	104 057 473	106 377 000	2 319 527	103 126 000	99 106 540

Kommentar:

Enheten består av ca. 135,3 årsverk og har hatt et sykefravær i 2017 på 9,82%

Enheten avslutter 2017 med et mindreforbruk på kr.2,32 mill. totalt.

Enheten har hatt god kontroll på budsjettet gjennom året, og har styrt mot et lite mindreforbruk ved årsslutt. Lønnskostnadene, som utgjør ca. 83 % av totalkostnaden, har et mindreforbruk på ca.kr.1,3 mill. ved utgangen av året.

Belegget på Frydenborgsenteret har i perioder vært tilnærmet fullt, som igjen har medført at enheten får ca.kr.1 mill. mer i oppholdsbetaling enn budsjett.

Enheten opplever at det er stort press på tjenestene, men løser utfordringene internt på en god måte. Sykehuset skriver ut pasienter med vesentlige pleiebehov raskere enn tidligere, så hjemmetjenesten og nattjenestene har måtte øke opp bemanningen for å levere gode tjenester og ivareta de ansatte.

Kostnader til medisiner og medisinsk forbruksmaterieell er de siste årene økt som følge av oppfølgingsbehovet fra pasienter som krever pleie og behandling etter operasjoner og behandlinger fra sykehusopphold.

Enhet for psykisk helse har hatt økte kostnader knyttet til ressurskrevende brukere som ikke var tatt høyde for i driftsbudsjettet, og dermed skaper merforbruk i tjenesten.

Enheten er involvert i flere store driftsprosjekter knyttet til e-helsekoordinator, aktivitet psykisk helse og velferdsteknologi som har bidratt til kostnadsdeling og tilskudd/refusjoner med samarbeidspartnerne. Dette har gjort at enheten har fått frikjøpt årsverk av personalet, hovedsakelig i enhetens administrasjon, som ikke er blitt erstattet og gitt kostnadsbesparing.

Se for øvrig enhetens årsmelding for 2017.

Enhet for kultur – mindreforbruk kr.0,7 mill.

Enhet		Regnskap 2017		Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
062	Kultur - kultursjefen	6 481 016	7 325 000	843 984	7 075 000	88,5 %	6 162 967
063	Kultur - Risørhuset	3 066 601	2 932 000	-134 601	2 906 000	104,6 %	2 459 589
065	Kultur - Frivillighetsentralen	601 692	634 000	32 308	622 000	94,9 %	302 785
06	Kultur drift	10 149 309	10 891 000	741 691	10 603 000	93,2 %	8 920 574

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
2023 Den kulturelle skolesekken	0	0	0	0	0
2315 Skolemusikk	60 000	60 000	0	60 000	60 000
2342 Risør Frivillighetssentral	601 692	634 000	32 308	622 000	302 785
3255 Turistinformasjon	0	0	0	0	-4 767
3700 Biblioteket	2 025 305	2 109 000	83 695	2 091 000	2 024 377
3730 Risør Kino	553 349	333 000	-220 349	329 000	-283 888
3750 Tilskudd museum & akvarie	760 500	750 000	-10 500	750 000	725 000
3770 Tilskudd kunstformidling	437 112	440 000	2 888	440 000	327 864
3801 Støtte til idrettslag m.m	138 183	130 000	-8 183	130 000	129 285
3831 Int.kommunal kulturskole	1 455 185	1 940 000	484 815	1 940 000	1 875 840
3850 Kulturkontoret	1 668 320	1 721 000	52 680	1 721 000	1 380 411
3852 Risørhuset kulturfaglig drift	487 946	490 000	2 054	486 000	719 100
3853 Div. kulturaktiviteter	1 961 717	2 284 000	322 283	2 034 000	1 664 567
06 Kultur drift	10 149 309	10 891 000	741 691	10 603 000	8 920 574

Kommentar:

Enheten består av ca. 8,6 årsverk og har hatt et sykefravær i 2017 på 0,62%

Enheten avslutter 2017 med et mindreforbruk på kr.0,74 mill. totalt.

Mindreforbruket består i hovedsak av at kulturskolen har brukt et driftsfond til finansiering av 500' av denne kostnaden, samt at ikke tilskudd til terapibasseng i Sørlandet helsepark er kommet til realisering.

Historieboken er budsjettet med kr.600' hvert år mens kostnadsprofil har vært lavt forbruk de første årene, og deretter økte kostnader. Det er brukt kr.901' på boken i 2017, hvorav kr.301' er hentet fra disposisjonsfondet. Det er dermed kr.421' igjen på dette fondet.

Risørhuset avslutter med et merforbruk på ca.kr.135' som følge av merkostnader lønn og driftskostnader knyttet til kino, mens billettinntektene ble som budsjettet. Kinoinntektene ble ca.kr.445' lavere enn i 2016 som var et meget godt kino år.

Frivillighetssentralen avslutter med et lite mindreforbruk på ca.kr.32' som følge av lavere utgifter til annonsering og kurs.

Se for øvrig enhetens årsmelding for 2017.

Enhet for plan- og byggesak – merforbruk kr. 0,7 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
071 Plan & Byggesak	1 916 778	1 235 000	-681 778	1 145 000	155,2 %	1 422 100
07 Plan & byggesak	1 916 778	1 235 000	-681 778	1 145 000	155,2 %	1 422 100

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
3010 Plansaksbehandling	860 591	830 000	-30 591	830 000	807 216
3013 Planarbeid RUV	153 350	-5 000	-158 350	-5 000	0
3020 Byggesak	285 736	105 000	-180 736	20 000	281 174
3030 Kart og Oppmåling	-43 202	-447 000	-403 798	-452 000	-337 176
3200 Kommunale skoger	-17 500	14 000	31 500	14 000	900
3290 Land- og skogbrukskont.	685 779	738 000	52 221	738 000	669 985
3355 Universell utforming	0	0	0	0	0
3602 Fallvilt - komm.fond	-7 975	0	7 975	0	0
07 Plan & byggesak	1 916 778	1 235 000	-681 778	1 145 000	1 422 100

Kommentar:

Enheten består av ca. 7,5 årsverk og har hatt et sykefravær i 2017 på 3,49%

Enheten avslutter 2017 med et merforbruk på kr.0,68 mill. totalt,

Enhetens inntekter svinger med etterspørselen i markedet, og svikten for 2017 endte på totalt ca.kr. 416', som er omtrent som signalisert utover høsten. Det er spesielt innenfor kart og oppmåling, og byggesak at svikten ligger med hhv. kr.278' og kr.153' som følge av lavere aktivitet enn forventet.

Enheten merforbruker på kostnader til lisenser og programvare med ca.kr.213', hovedsakelig som følge av sent mottatte krav på lisenser for 2016.

Risør Utvikling og Vekst (RUV) er tatt inn i driften i enheten fra 2017, og er finansiert med kr.785' fra disposisjonsfond. Kostnadene med tjenesten overstiger finansieringen og belaster enhetens drift med kr.153' i 2017.

Enheten har fått tilført kr. 184' fra disposisjonsfond ifm arbeidet med opprydding av gamle eiendomssaker er startet opp i 2015, og som ble avsluttet medio 2017.

Se for øvrig enhetens årsmelding for 2017.

Enhet for eiendom og tekniske tjenester – merforbruk kr. 1,3 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
091 Eiendom & teknisk drift - leder	2 939 288	652 000	-2 287 288	94 000	450,8 %	2 036 577
092 Eiendom - Vaktmestertjeneste	3 959 480	4 072 000	112 520	4 037 000	97,2 %	4 197 185
093 Eiendom - Renholdstjeneste	10 153 280	10 383 000	229 720	10 291 000	97,8 %	9 774 840
094 Eiendom - Tekniske tjenester	10 018 006	10 639 000	620 994	10 604 000	94,2 %	9 886 166
09 Eiendom & tekniske tjenester	27 070 053	25 746 000	-1 324 053	25 026 000	105,1 %	25 894 769

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1204 Kantine kommunehuset	151 752	112 000	-39 752	112 000	134 479
1210 Eiendomsforvaltning	-940 101	5 108 000	6 048 101	4 458 000	2 513 347
1300 Drift av adm bygg	1 459 099	1 615 000	155 901	1 615 000	2 030 425
2211 Drift av bamehagelokaler	1 127 321	1 093 000	-34 321	1 093 000	1 130 448
2221 Drift av skolelokaler	9 477 279	7 170 000	-2 307 279	7 170 000	7 507 620
2610 Drift av institusjoner	5 440 009	1 503 000	-3 937 009	1 468 000	3 045 704
2650 Utleieboliger	-2 157 902	-2 580 000	-422 098	-2 580 000	-2 091 809
2651 Kommunale festetomter	-166 416	-180 000	-13 584	-180 000	-216 599
3253 Utleie næringsbygg/areal	-1 335 702	-2 020 000	-684 298	-2 020 000	-1 772 546
3300 Tilskudd til Øysangfergen	500 000	500 000	0	500 000	500 000
3320 Kommunale veier	3 618 753	3 845 000	226 247	3 810 000	3 879 375
3321 Parkering	-1 222 572	-946 000	276 572	-946 000	-815 829
3322 Miljø og trafikksikkerhetstiltak	902 617	813 000	-89 617	813 000	806 441
3350 Parker og lekeplasser	458 740	335 000	-123 740	249 000	458 299
3380 Forebyggende arbeid	1 101 560	1 099 000	-2 560	340 000	1 054 926
3390 Brannvesen	7 167 012	7 055 000	-112 012	7 814 000	6 688 389
3391 Oljevernberedskap	34 680	45 000	10 320	45 000	34 600
3600 Naturforvaltning	479 086	652 000	172 914	767 000	402 519
3601 Skjærgårdstjenesten	-64 743	-20 000	44 743	-49 000	-30 608
3607 Risør Havnevesen	-3 220 780	-3 020 000	200 780	-3 020 000	-3 278 205
3800 Drift av idrettsanlegg	263 652	281 000	17 348	281 000	197 640
3802 Idrettslokaler	-16 939	0	16 939	0	-13 324
3810 Idrettsbygget	1 359 453	1 389 000	29 547	1 389 000	1 616 852
3811 Idrettshallen	962 236	862 000	-100 236	862 000	884 814
3860 Kommunale kulturbygg	1 828 975	1 056 000	-772 975	1 056 000	1 339 192
3901 Presteboliger	-137 018	-21 000	116 018	-21 000	-111 379
09 Eiendom & tekniske tjenester	27 070 053	25 746 000	-1 324 053	25 026 000	25 894 769

Kommentar:

Enheten består av ca. 39,2 årsverk (eksl.VA) og har hatt et sykefravær i 2017 på 6,26%, og avslutter 2017 med et merforbruk på kr.1,32 mill. totalt.

Merforbruket kan direkte relateres til ekstra kostnader til vedlikehold av kommunale bygg som er utført sammen med tiltakspakkemidlene fra staten i 2017. Bystyret bevilget et «vedlikeholdsfond» på 1 mill. som har vært brukt i 2017, men som ikke er fattet vedtak om bruk fra fondet gjennom året.

Merforbruket kan derfor i praksis reduseres til ca.kr.324' om man hensyntar dette. Enheten har brukt ca.kr.8,4 mill. på vedlikehold av bygg, tilsvarende 1,9 mill. mer enn budsjett. Det tilsvarer ca.153 kr/m2 som er nesten 65 kr/m2 mer enn i 2016. Risør kommunen mottok ca.kr.4,4 mill. i tilskudd som ble brukt som følger:

- Risør alderssenter inkl. sykehusgt.7 kr.1,40 mill.
- Frydenborgsenteret kr.1,46 mill.
- Tollboden kr.0,57 mill.
- Kunstparken kr.0,56 mill.
- Prestegata 9 kr.0,31 mill.
- Hope Oppvekstsenter kr.0,36 mill.

Lønnskostnadene i enheten har et totalt mindreforbruk på ca. kr.656' som følge av vakanser innenfor renhold og vaktmestre, og redusert overtidsbetaling på kommunale veier innen tekniske tjenester.

Eiendomsenheten har brukt 6,25 mill. på energi mot budsjett 6,09 mill. Kostnaden i 2016 var på 6,16 mill. og dermed relativt uendret.

På inntektssiden gir salgsinntektene på utleie merinntekter på totalt 1 mill. hvor utleieboliger og institusjoner utgjør ca. 70 % av dette. Inntekten er en økning på kr.673' hvor det meste ligger på utleieboliger. Dette skyldes både at enheten har flere utleieenheter og som følge av justering av utleiesatsene.

Innenfor tekniske tjenester har enheten en merinntekt på havn med kr.266' og merinntekter på parkering med kr.844'. Merinntektene på parkering skyldes delvis etterbetaling av parkeringsinntekter tilbake til medio 2014 med kr.363', men også merinntekt på tilleggsavgift og bøter med kr.495'.

Tekniske tjenester har et mindreforbruk på kommunale veier på kr.226' som følge av innsparinger på lønn og driftskostnader.

Utgifter til brannvesenet merforbruker ca.kr. 100' mot budsjett hovedsakelig som følge av investeringer foretatt i samarbeidet.

Se for øvrig enhetens årsmelding for 2017.

Enhet for barneskoler, barnehager og PPT – merforbruk kr. 3,0 mill.

Enhet		Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
111	Barnehage & barneskole - Risør	29 154 954	28 466 000	-688 954	27 242 000	102,4 %	28 656 450
112	Barnehage & barneskole - Hope	7 137 372	7 701 000	563 628	7 418 000	92,7 %	7 054 245
113	Barnehage & barneskole - Søndre	12 883 667	11 957 000	-926 667	11 492 000	107,7 %	12 767 343
114	Barnehage & barneskole - Farge	6 113 062	6 405 000	291 938	6 226 000	95,4 %	6 364 981
115	Barnehage & barneskole - Randv	5 103 605	5 069 000	-34 605	4 250 000	100,7 %	4 034 746
116	Barnehage & barneskole - Maurt	2 211 333	2 342 000	130 667	2 342 000	94,4 %	2 260 913
119	Barnehage & barneskole - Leder	37 745 188	35 450 000	-2 295 188	36 481 000	106,5 %	35 917 006
11	Barneskoler, barnehager & PPT	100 349 180	97 390 000	-2 959 180	95 451 000	103,0 %	97 055 685

Tjeneste		Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1200	Administrasjon	1 285 527	1 170 000	-115 527	1 162 000	1 205 546
2010	Kommunale barnehager	16 677 345	16 514 000	-163 345	15 374 000	15 547 143
2011	Private barnehager (tilsk)	27 388 847	26 432 000	-956 847	26 890 000	26 363 035
2020	Grunnskoleundervisning	44 831 313	44 795 000	-36 313	43 659 000	44 692 414
2021	PP-tjenesten	2 211 333	2 342 000	130 667	2 342 000	2 260 913
2025	Felles utgifter i grunnskolen	492 686	160 000	-332 686	160 000	506 214
2113	Førskoletiltak	3 517 861	2 832 000	-685 861	2 813 000	2 528 088
2114	Førskoletiltak minoritetsbam	0	0	0	0	0
2150	SFO	1 851 041	908 000	-943 041	814 000	1 780 657
2151	FFO (Fotball Fritids Ordningen)	19 950	0	-19 950	0	51 000
2230	Skoleskyss	2 073 276	2 237 000	163 724	2 237 000	2 120 674
2900	PP-tjenesten int.komm.samarbeid	0	0	-0	0	0
11	Barneskoler & barnehager	100 349 180	97 390 000	-2 959 180	95 451 000	97 055 685

Kommentar:

Enheten består av ca. 119,3 årsverk, hvorav ca. 8 årsverk innen PPT, og har hatt et sykefravær i 2017 på 9,48%

Enheten avslutter 2017 med et merforbruk på kr.2,96 mill. totalt.

Grunnskolen avslutter med et samlet merforbruk på kr.36', som innebærer balanse ifht budsjett.

På Risør barneskole har det vært behov for å sette inn ekstra ressurser for oppfølging av elevgrupper som har vært kostnadsdrivende, men har fått refusjonsinntekter som kompenserer for merforbruket på lønn. Skolen har spart inn på andre driftskostnader og avslutter 2017 med et mindreforbruk på kr.560'.

På Søndeled barneskole har behovet for å sette inn ekstra ressurser for oppfølging av flere trinn fortsatt fra tidligere. Skolen har følgelig merforbrukt på lønn og andre driftskostnader, men også mottatt mer refusjoner som dekker opp for deler av merkostnad. Merforbruk 2017 på kr.809'.

På Hope skole har 2017 vært et relativt ordinært driftsår, og virksomheten holder budsjett på kostnadssiden. Skolen har mottatt noe mer refusjoner/tilskudd enn forventet, og avslutter med et mindreforbruk.

På grunnskoletjenesten sentralt er det påløpt kostnader til Realfagsatsningen utover det som var budsjettert, som utgjør et merforbruk på kr.102' ved årsslutt.

Grunnskolen har samlet felles lisenskostnader og IKT kostnader på en tjeneste underlagt Risør barneskole. Denne tjenesten er overforbrukt med kr.322' i hovedsak som følge av lisenskostnader til skolesystemer.

PPT har i 2017 hatt mye langtidsfravær som ikke har vært erstattet grunnet kompetansekrav, og dermed gitt mindreforbruk på lønnskostnadene. Øvrige driftskostnader har fulgt budsjett, og dermed avsluttes det interkommunale samarbeidet 2017 med et mindreforbruk på kr.340'. Etter fordeling av kostnaden på samarbeidskommunene utgjør mindreforbruket for Risør kommune kr. 131'.

SFO tjenesten merforbruker med kr.963' totalt, hvor Risør og Søndeled barneskole utgjør hhv kr.917' og kr.118'. Begge skolene opplever svikt i oppholdsbetaling som følge av færre barn, men der hvor Søndeled har klart å redusere lønnskostnadene noe, har Risør måtte bemanne opp som følge av høyere oppfølgingsbehov blant barna. På Hope avsluttes SFO med et mindreforbruk på kr.71' hvor økning i oppholdsbetaling pga flere barn er hovedårsaken.

Kostnader til skoleskyss er noe redusert ifht i 2016, og budsjettert, hovedsakelig som følge av færre barn i ordningen. Totalt mindreforbruk på kr.131' i 2017.

Innenfor barnehager har styringen i de kommunale barnehagene vært god gjennom 2017. Hope barnehage har stabil drift og avslutter med mindreforbruk på kr.178'. Fargeskrinet barnehage opplever en reduksjon i antall barn og har tilpasset driften underveis og spart inn på lønns- og driftskostnader som har gitt et mindreforbruk på kr.292'. Trollstua barnehage har hatt stort press i 2017, og driftet en midlertidig avdeling i Risørhallen frem til sommeren for å dekke etterspørselen. Barnehagen avslutter med et merforbruk på kr.35' i 2017.

Mindreforbruket i barnehagene dekker delvis merkostnader til barn i andre kommuner som merforbruker kr.502' i 2017. Det er i hovedsak Røysland-barna som går i barnehage i Tvedestrand som gir utslag, men også barn i Arendal, Grimstad og Oslo som inngår i denne kostnaden. Kostnaden er økt med kr.200' fra 2016, samtidig som refusjon på andre kommuners barn i Risør er redusert.

Totalt merforbruker kostnad til kommunale barnehager kr.163' i 2017.

Tilskudd til private barnehager fikk en kostnad på kr.27,4 mill. i 2017, hvor moderasjonsordningene utgjorde kr.763'. Totalt ble kostnaden til private barnehager kr.957' høyere enn budsjettert.

Kostnader til førskoletiltak har vokst betydelig fra 2016 med ca. 1 mill. Det var budsjettert med en økning, men gjennom året har denne blitt større enn forventet, samtidig som andelen som refunderes fra andre kommuner er gått ned. Totalt merforbruk på tjenesten i 2017 ble på kr.686'.

Se for øvrig enhetenes årsmeldinger for 2017.

Enhet for ungdomsskole – mindreforbruk kr.1,5 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
121 Risør ungdomskole	23 693 133	25 189 000	1 495 867	24 680 000	94,1 %	23 956 401
122 Risør ungdomskole - VIRK	0	0	0	0	0,0 %	734 295
12 Ungdomskole	23 693 133	25 189 000	1 495 867	24 680 000	94,1 %	24 690 696

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1204 Kantine ungdomskolen	-46 189	0	46 189	0	-37 348
2020 Grunnskoleundervisning	22 127 229	23 189 000	1 061 771	22 680 000	21 965 670
2026 Gr.skole - andre kommuner	1 612 093	2 000 000	387 907	2 000 000	2 028 079
2130 Voksenoppl./Fremmedspråkl	0	0	0	0	183
2131 Voksenopplæring utv.hemm.	0	0	0	0	734 113
12 Ungdomskole	23 693 133	25 189 000	1 495 867	24 680 000	24 690 696

Kommentar:

Enheten består av ca. 31,8 årsverk og har hatt et sykefravær i 2017 på 4,58%

Ungdomsskolen avslutter 2017 med et mindreforbruk på kr.1,49 mill. totalt.

Lønnskostnadene viser et mindreforbruk på kr.646' som i hovedsak skyldes refusjoner ved fravær gjennom året og innsparing på pensjonskostnader. Skolen har en vesentlig bruk av overtid som følge av det er vanskelig å få inn eksterne lærervikarer ved sykdom/permisjon. Andre lærer må derfor ta ekstratimer, som både er krevende og kostbart.

På driftskostnadene merforbruker skolen med kr.274' hovedsakelig som følge av totalutskiftning av elev- og lærermaskiner.

Ungdomsskolen har i 2017 hatt flere elever fra andre kommuner som har gitt en økt refusjonsinntekt på kr.196', i tillegg til tilskudd fra stat knyttet til Vikarordningen og avregning på asylbarn med hhv kr.120' og kr.229'.

Avregning på elever i andre kommuner ble kr. 387' lavere enn budsjett.

Elevkantinene har hatt en omsetning på kr. 312' i 2017, og avsluttes med et mindreforbruk på kr. 46' som er tatt inn i det kommunale regnskapet i 2017.

Rådmannen ønsker å føre overskuddet tilbake til elevrådet i 2018 ved å avsette overskuddet ifm disponeringen av årets overskudd.

Se for øvrig enhetenes årsmelding for 2017.

Enhet for Helse & sosial – merforbruk kr. 4,1 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
131 Helse & Sosial - Leder	0	146 000	146 000	146 000	0,0 %	0
133 Helse & Sosial - Sosial	14 124 323	12 927 000	-1 197 323	12 528 000	109,3 %	12 427 961
134 Helse & Sosial - Bamevern	13 033 057	12 491 000	-542 057	12 491 000	104,3 %	11 411 087
135 Helse & Sosial - Flyktning	1 788 217	1 145 000	-643 217	1 144 000	156,2 %	-8 426 618
136 Helse & Sosial - Helse	13 856 893	12 025 000	-1 831 893	11 912 000	115,2 %	12 753 366
13 Helse & Sosial	42 802 491	38 734 000	-4 068 491	38 221 000	110,5 %	28 165 796

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1200 Administrasjon	0	146 000	146 000	146 000	0
2314 Oppvekst	507 257	579 000	71 743	570 000	605 372
2320 Helsestasjonstjenester	4 522 973	4 712 000	189 027	4 614 000	4 901 546
2330 Helserådgjenester	164 111	175 000	10 889	175 000	169 085
2410 Turnuskandidat	585 691	483 000	-102 691	483 000	505 852
2411 Driftstilskudd leger	2 293 500	2 113 000	-180 500	2 498 000	2 867 338
2412 Driftstilskudd fysioterap	1 712 064	1 687 000	-25 064	1 687 000	1 657 019
2413 Legevakt og legevaktssentr	1 922 582	1 612 000	-310 582	1 612 000	1 623 089
2415 Sønneled Legekontor	1 321 749	279 000	-1 042 749	273 000	424 065
2416 Kragsgata Legesenter	826 966	385 000	-441 966	0	0
2420 Sosialkontortjenester	6 324 054	6 442 000	117 946	6 043 000	6 016 474
2421 Flyktningekontoret	217 228	230 000	12 772	229 000	2 879 905
2423 Forebyggende edrusk.arb.	-53 870	-25 000	28 870	-25 000	-41 366
2440 Barnevernstjeneste	4 134 086	4 239 000	104 914	4 239 000	3 657 557
2510 Støttekont,tilsynsfør.mm	1 206 861	2 154 000	947 139	2 154 000	655 629
2520 Fosterhjem	7 692 110	6 098 000	-1 594 110	6 098 000	7 097 901
2750 Introduksjonsstønad	0	0	0	0	6 469 045
2760 Kvalifiseringsprogram	1 532 217	1 525 000	-7 217	1 525 000	927 432
2810 Økonomisk sosialhjelp	6 354 876	5 025 000	-1 329 876	5 025 000	5 525 421
2815 Økonomisk hjelp til flykt	1 570 989	915 000	-655 989	915 000	5 658 527
2830 Bolig tilskudd (husbank)	-32 954	-40 000	-7 046	-40 000	0
8500 Flytningstilskudd	0	0	0	0	-23 434 095
13 Helse & Sosial	42 802 491	38 734 000	-4 068 491	38 221 000	28 165 796

Kommentar:

Enheten består av ca. 18,8 årsverk og har hatt et sykefravær i 2017 på 6,03%, hvor hovedvekten ligger innenfor NAV-sosial (14,1%).

Enheten avslutter 2017 med et merforbruk på kr.4,07 mill. totalt.

Hovedtrekkene i merforbruket består av følgende elementer;

- NAV Sosial avslutter med et samlet merforbruk på kr.1,2mill. Det er kostnader til økonomisk sosialhjelp som utgjør merforbruket som ble kr.1,3 mill. høyere enn budsjett, som reduseres noe som følge av besparelser på sosialkontortjenesten som følge av vakanser.
- NAV Flyktning avslutter med et samlet merforbruk på kr.643' som følge av merkostnader til økonomisk sosialhjelp mot budsjett. Enheten består kun av 0,4 årsverk som jobber på NAV og fatter vedtak om økonomisk støtte ihht Lov om sosiale tjenester. Den øvrige delen av flyktningetjenesten driftes fra 2017 av Enhet for Bosetting, opplæring & Inkludering ifm omorganisering. 2017 har vært et forsøks år mht fordeling av ansvaret mellom enhetene.
- Barnevernstjenesten avsluttes med et samlet merforbruk på kr.1,6 mill. hvor Risør kommunes andel utgjør kr.503'. Barnevernet har i 2017 vært i full drift i vertskommunen Gjerstad, hvor vertskommunene har gjort grep for å bedre rutiner ihht forvaltningskontroll som ble utført etter første driftsår. Regnskapet viser at det er innsparinger i barnevernstjenesten og i tiltak i hjemmet, mens det er merforbruk i tiltak utenfor hjemmet som i hovedsak består av kjøp av tjenester fra BUF-etat.
- Helse-tjenesten avslutter med et merforbruk på kr. 1,8 mill. i 2017. Helsestasjon og oppveksttjenesten har noe mindreforbruk i 2017 som følge av lavere lønnskostnader og fondsfinansiering av stillinger.

Innenfor legetjenestene ble avregningen på pasienter i andre kommuner kr.180' dyrere enn budsjettet, og drift av turnuslegen kr. 102' dyrere som følge av økte kostnader til driften av legesenteret. Kostnader til felles legevakt ble kr. 310' dyrere hovedsakelig pga kostnader knyttet til nye systemer og nødnett.

De største budsjettavvikene er knyttet til driften av legekontor på Sønneled og Kragsgate med hhv kr.1,04 mill. og kr.0,44 mill. Her har både lønnskostnadene og driftskostnadene blitt høyere, samt at forventet inntjening på pasienter har sviktet med hhv 620' og 385' mot budsjett.

Se for øvrig virksomhetenes årsmeldinger for 2017.

Risør kommune Biovarmeanlegg – merforbruk kr.0,2 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
141 Risør kommune Biovarmeanlegg	226 846	0	-226 846	0	0,0 %	-383 680
14 Risør kommune Biovarmeanlegg	226 846	0	-226 846	0	0,0 %	-383 680

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
3205 Risør kommune Biovarmeanlegg	226 846	0	-226 846	0	-383 680
14 Risør kommune Biovarmeanlegg	226 846	0	-226 846	0	-383 680

Driften av anlegget avslutter 2017 med et lite merforbruk på kr.226' totalt.

Anlegget i Sirisvei ble anskaffet av Risør kommune fra Agder Energi i 2015 med umiddelbar oppstart av driften. Anlegget fungerer som oppvarmingskilde for kommunehuset, Frydenborgsenteret og Risør videregående skole. Ansvaret for anlegget ligger under enhet for Eiendom og tekniske tjenester, men er skilt ut fra enheten for at ikke denne skal ligge inne i enhetens økonomiske rammer.

Det er inngått en langsiktig avtale om salg av varme til Fylket som eier av videregående skole. Driften av anlegget er basert på å sikre rimelig energi til kommunens bygninger og videregående skole da Agder Energi ikke ønsket å drifte anlegget lenger. Det er lagt til grunn at driften av anlegget skal gå i balanse, men som følge av at variabelt energiforbruk, og innkjøp, svinger resultatet noe fra år til år. Rådmannen har en intensjon om å styre avvik mot et eget fond fremover slik at disse ikke innvirker på den ordinære driften.

Driften av anlegget hadde et mindreforbruk på kr.380' i 2016.

Enhet for Bosetting, opplæring & inkludering – merforbruk kr.1,4 mill.

Enhet	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Rest budsjett	Budsjett	Forbr %	Regnskap 2016
161 EBI - Leder	1 066 341	956 000	-110 341	956 000	111,5 %	0
162 EBI - Bosetting Enslig mindreårig	416 845	-5 600 000	-6 016 845	-5 843 000	-7,4 %	0
163 EBI - Voksenopplæringen	1 475 903	2 456 000	980 097	2 269 000	60,1 %	0
164 EBI - Flyktningtjenesten	-14 393 577	-10 598 000	3 795 577	-10 624 000	135,8 %	0
16 Bosetting, Opplæring & Inkludering	-11 434 488	-12 786 000	-1 351 512	-13 242 000	89,4 %	0

Tjeneste	Regnskap 2017	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett 2017	Regnskap 2016
1200 Administrasjon	1 066 341	956 000	-110 341	956 000	0
2130 Voksenoppl./Fremmedspråk	777 029	1 741 000	963 971	1 554 000	0
2131 Voksenopplæring utv.hemm.	698 874	715 000	16 126	715 000	0
2421 Flyktningekontoret	2 304 974	2 373 000	68 026	2 347 000	0
2523 Enslige mindreårige Vestlandsstykket 10	-9 493 670	6 759 000	16 252 670	6 656 000	0
2524 Enslige mindreårige utenfor kollektiv	1 439 586	-8 298 000	-9 737 586	-8 298 000	0
2525 Enslige mindreårige Nøysomheten 20	4 526 004	-2 336 000	-6 862 004	-2 417 000	0
2526 Enslige mindreårige administrasjon & fag	1 061 620	282 000	-779 620	282 000	0
2527 Enslige mindreårige Rikken 18	2 883 304	-2 007 000	-4 890 304	-2 066 000	0
2750 Introduksjonsstønad	9 660 297	9 229 000	-431 297	9 229 000	0
2815 Økonomisk hjelp til flykt	5 658 461	3 490 000	-2 168 461	3 490 000	0
8500 Flytningettilludd	-32 017 310	-25 690 000	6 327 310	-25 690 000	0
16 Bosetting, Opplæring & Inkludering	-11 434 488	-12 786 000	-1 351 512	-13 242 000	0

Kommentar:

Enheten består av ca. 41,8 årsverk etter nedbemanning, og har hatt et sykefravær i 2017 på 13,39%, hvor hovedvekten ligger innenfor Enslig mindreårige med 19,05% og flyktningetjenesten med 20,35%, og avslutter 2017 mer et merforbruk på kr.1,35 mill. totalt.

Enhet for Bosetting, Opplæring & Inkludering (EBOI) har hatt et meget krevende første driftsår. Forutsetningene for driften endret seg raskt inn i budsjettåret etter hvert som regjeringen strammet inn på flyktning- og asylpolitikken som har vesentlig innvirkning på hele enhetens virksomhet.

Tjenesten bosetting av enslige mindreårige flyktninger måtte legge om driften ihht endret finansieringsmodell, samt hadde tilrettelagt for utvidelse av antall bokollektiv. Tidlig i året ble disse planene endre, og enheten måtte i stedet starte arbeidet med å nedskalere driften for å tilpasse til behov og økonomiske

forutsetninger. Enheten har nedbemannet med 10,4 årsverk, samt avviklet 2 bokollektiv og lagt om turnuser. Tjenesten har hatt høyt sykefravær som har gitt et stor arbeidspress på resten av bemanningen, som har vært krevende. Tjenesten har gjort en solid jobb gjennom året, og reduserte forventet svikt/merforbruk ifht det som ble varslet før sommeren. Totalt merforbruker tjenesten kr.6 mill. ved årsslutt.

Voksenopplæringen har også opplevd 2017 som et krevende år, med nedgang i antall elever som følge av endringer i tilstrømningen av flyktninger og asyl. Asylmottaket ble avviklet i april, og skolen merket nedgangen gjennom første tertial. Til tross for reduksjon i antall elever har skolen opplevd økt behov for ressurser som følge av flere elever på introduksjonsprogrammet og stor variasjon i grunnkompetansen i elevmassen. Deltakere på introduksjonsprogram har rett og plikt til flere timer pr. uke enn det elever i asylmottak hadde. Skolen har derfor merforbrukt på lønnskostnader og driftskostnader, men har fått dekket merkostnadene gjennom økte refusjoner og tilskudd knyttet til elevene. Totalt ender VIRK opp med et mindreforbruk på kr.980' ved årsslutt.

Flyktningetjenesten har hatt en utfordrende bemanningssituasjon gjennom året som har gitt noe merkostnader på lønn for å dekke behovene. Disse er dekket opp gjennom øremerkede tilskudd.

Introduksjonsprogrammet merforbruker med kr.431' i 2017, som følge av at det har vært flere inne i programmet enn forventet i budsjettet.

Den største kostnaden i flyktningetjenesten ligger på økonomisk bistand hvor det har vært høye nettokostnader til leie av bolig og tilrettelegging av disse med kr.823', samt kjøp av tjenester til undervisning på VIRK ifm skoleferier og tolk med kr.979'.

Disse merforbrukene på totalt kr.2,5 mill. dekkes opp av økt flyktningetilskudd på kr.6,3 mill. Denne merinntekten skyldes i stor grad mange familiegjenforeninger i 2017, hvor enkelte består av mange familiemedlemmer.

Dette medfører at flyktningetjenesten avslutter 2017 med et mindreforbruk på 3,8 mill. som gjør at hele EBOI avslutter året med et såpass lite merforbruk som 1,35 mill.

Se for øvrig virksomhetens årsmelding for 2017.

5.7 INVESTERINGSREGNSKAPET 2017

Investeringsregnskapet for 2017 avsluttes i balanse i henhold til retningslinjer for avslutning av investeringsregnskapet.

ØKONOMISK OVERSIKT - INVESTERING				
	Regnskap	Revidert Budsjett	Budsjett	Regnskap i fjor
Sum investeringsinntekter	-16 121 994	-25 007 000	-10 940 000	-19 440 596
Sum investeringsutgifter	63 777 932	127 104 000	59 200 000	57 706 273
Brutto driftsresultat	47 655 938	102 097 000	48 260 000	38 265 677
Sum finanstransaksjoner	19 714 939	21 546 000	1 700 000	23 202 782
Finansieringsbehov	67 370 877	123 643 000	49 960 000	61 468 459
Sum finansiering	-67 370 877	-123 643 000	-49 960 000	-61 468 458
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Tabell 9
Investerings-
regnskapet
(Kilde: Risør
kommunes
regnskap)

Investeringsåret 2017 består av 75 større og mindre prosjekter som er listet opp i regnskapsskjema 2 B i regnskapsrapporten.

Ser vi på skjema «økonomisk oversikt investering» var det budsjettert med et finansieringsbehov på ca. kr.123,6 mill. for 2017, men det reelle investeringsbehovet ble på ca. 63,4 mill. tilsvarende ca. 54,5 % av budsjettert.

Disse investeringene er finansiert som følger

- Bruk av lånemidler kr.56,5 mill.
- Bruk av fond kr.6,1 mill.
- Annet kr.4,8 mill. (mottatt avdrag på startlån)

Av totalt investert brutto kr.63,8 mill. (skjema 2B i regnskapet) er kr.22,9 mill. innenfor selvkostområdene (VAR). VAR – investeringene finansieres med kr.19,6 mill. i lån, og dermed er det kr.36,9 mill. av den totale lånefinansieringen som belaster den ordinære driften de kommende årene.

Det er tatt opp kr.47,1 mill. i lån til investeringer i 2017, og 15 mill. til videreformidling av Startlån. Rådmannen tilstreber å holde kommunens ubrukte lånemidler til et minimum ved årsslutt, men har økt disse med kr.5,7 mill. til kr.16,7 ved årets utgang.

Lånebevilgninger gitt i 2017 er listet opp i tabell nedenfor.

Oversikt over lånebevilgninger 2017 i investeringsbudsjettet			Mill.kr.
Opprinnelig budsjett 2017			47 140
Re-budsjettert prosjekter fra tidligere år	PS 54/17		54 357
Nye prosjekter og endringer i 2017			14 532
Ringledning Flisvika	325	PS 54/17	
Brannstasjonen - utvidelse ramme	1 100	PS 45/17	
Startlån	15 000	PS 44/17	
Justering prosjekter Tertial 2/17	-1 893	PS 105/17	
			-
Total lånebevilgning 2017			116 029

Progresjonen i investeringsprosessene fremstår som svak som man delvis kan forklare gjennom en naturlig forsinkelse i prosjektene som følge av at bevilgningen gis i desember, og at det tar tid å forberede oppstart av disse. Videre kommer det nye elementer i prosjektene når de skal inn i prosjekteringsfasen som forsinker prosessene, og dermed skaper forskyvninger som gjør at bevilgninger må overføres til senere år.

En utfordring med at bevilgninger blir liggende ubrukte over flere år er at de «går ut på dato» mht. kostnadskalkyler. Prisene på spesielt byggeinvesteringer svinger til dels mye ut ifra markedssituasjonen, samt prisvekst. Dette medfører at når prosjektet skal igangsettes, må det politisk sak på utvidet bevilgning som følge av at kostnadene har økt. Ideelt sett burde gamle vedtak strykes, slik at ny behandling med oppdaterte kalkyler kan behandles av bystyret.

Rådmannen avventer av erfaring låneopptak utover året for å bruke opp allerede lånte midler. Dette innebærer ikke at progresjonen i investeringsporteføljen blir bedre, men at vi skyver ubrukte lånebevilgninger foran oss, i stedet for ubrukte lånemidler.

Ved utgangen av 2017 har kommunen kr.53,9 mill. i ubrukte lånebevilgninger som skyves inn i 2018. Dette kommer da i tillegg til de budsjetterte investeringene i 2018. Dette betyr igjen at kommunens gjeld har en «skjult» side fordi den har pådratt seg en forpliktelse til en investering som ikke er gjennomført ved utgangen av året.

Risør kommune har aktivert ca. 59,7 mill. i anleggsmidler og 2,1 mill. i aksjer/andeler, og avskrevet anleggsmidlene med ca. 27,6 mill. i 2017.

Følgende store prosjekter er utført i 2017 (budsjett > 3 mill.):

- Forsterkede boliger, budsjett 3,0 mill.
- Utvidelse Trollstua barnehage, budsjett 4,0 mill.
- Utbedring kommunale kaier, budsjett 3,8 mill.
- Oppgradering Kjempesteinen idrettsanlegg, budsjett 3,5 mill.
- Kommunale utleieboliger, budsjett 3,0 mill.
- Oppgradering brannstasjon med verksted og lager, budsjett 26,2 mill.
- Tilpasning/utbygging Orreveien, budsjett 7,3 mill.
- Kjøp Fjordheim, budsjett 4,0 mill.
- Hjelpemiddellager, budsjett 6,2 mill.
- Gangsti & liggekai Buvikveien, budsjett 9,0 mill.
- Helsehus - samlokalisering, budsjett 15,0 mill.
- VA-prosjekter, budsjett 17,0 mill.

Prosjekt 1005 Forsterkede boliger.

Prosjektet ble vedtatt opprinnelig tilbake i 2010 med 2 mill. til to boenheter, og senere utvidet til 3 mill. og tre boenheter i 2014. Boligene skal være «gjennomgangsboliger» uten langsiktige utleieavtaler. Rådmannen har jobbet med alternative løsninger på boligtypen, men prosjektet har ikke funnet endelig lokasjon for boligene. Det er ikke brukt noen midler i prosjektet så langt. Rådmannen jobber videre med prosjektet.

Prosjekt 1054 Utvidelse Trollstua barnehage

Prosjektet hadde en bevilgning på 8 mill fordelt over 2 år som ble initiert i 2014. Utvidelsen ble prosjektert ferdig, men ble utsatt grunnet endring i forutsetningene. Prosjektet er revitalisert med en kostnadsramme på 4 mill og en mindre utbygging av garderobe og kontorer for å tilfredstille lovkrav. Prosjektet innebærer også etablering av en friluft/idrettsavdeling ifm det oppgraderte idrettsanlegget. Prosjektet har hatt kostnad med prosjektering/tegning i 2017, og byggingen forventes ferdigstilt innen barnehageoppstart høsten 2018.

Prosjekt 1054 Utvidelse Trollstua barnehage	Regnskap-17	Budsjett-17
2500 Nybygg	665	3200
4290 Mva-komp	158	800
Sum prosjektkostnad	823	4 000

Prosjekt 1402 Utbedring kommunale kaier

Prosjektet ble etablert som et hovedprosjekt for oppgradering av kommunens kommunale kaier etter en inspeksjon som påpekte utbedringsbehov på disse. I prosjektet inngår flere kaifronter med bryggeanlegg og Dampskipskaia.

Arbeidet med Dampskipskaia er ikke påstartet som følge av at andre delprosjekter innenfor kaier har vært ansett som mer prekære, og derfor prioritert.

Prosjektet har i 2017 jobbet med utbedring av molo i Buvika og forbrukt kr.671'. Det er forventet at oppgraderingen av Dampskipskaia vil være den mest kostnadskrevenne delen av prosjektet.

1402 Oppgradering kom.kaier	2014	2015	2016	2017	Totalt
Budsjett	2300	2100	2100	0	6 500
Overf.bev.	0	1315	3072	3838	0
Ny bevilgning	0	0	1800	0	1800
Regnskap	985	343	3134	671	5133
Rest til overf.	1315	3072	3838	3167	3 167

Prosjekt 1446 & 1504 kommunale utleieboliger

Kommunen vedtok i 2015 å igangsette anskaffelser av flere utleieboliger for å dekke det kommunale behovet som oppstod blant annet som følge av økningen i flyktningetilstrømningen. Midlene forvaltes av Boligkoordinerende enhet som jobber sammen med boligutvalget.

Det er anskaffet 6 boenheter i prosjekt 1504, og oppgradert disse. Boligene leies ut med mål om salg etter en periode, ihht prinsippet om «leie til eie».

Kommunen har ingen intensjon om å eie for mange utleieboliger.

Behovet for utleieboliger er nå redusert, og BKE har ikke ønske om å anskaffe flere boliger. Bevilgningen vil derfor trolig ikke bes fornyet inn i 2018.

1504 Kommunale utleieboliger	2 015	2 016	2 017	Totalt
Budsjett	8 500	6 500	1 500	16 500
Overf.bev.	-	73	1 545	-
Ny bevilgning	-	-	-	-
Regnskap	7 013	5 028	283	12 324
Rest til overf.	1 487	1 545	2 762	

Prosjekt 1446 ble opprettet gjennom finansiering av fondsmidler til anskaffelser av utleieboliger i 2014. Prosjektet har anskaffet 2 boenheter og en tomt.

1446 Kommunale utleieboliger (BKE)	2 014	2 015	2 016	2 017	Totalt
Budsjett	5 000	-	-	-	5 000
Overf.bev.	-	3 861	3 106	2 077	-
Ny bevilgning	-	-	-	-	-
Regnskap	1 139	575	1 029	1 665	4 408
Rest til overf.	3 861	3 286	2 077	412	

Prosjekt 1508 Oppgradering Idrettsanlegg Kjempesteinen

Prosjektet startet opp i 2016 med mål om å avslutte innen årsslutt. Som følge av værforholdene måtte legging av kunstdekke på løpebanen utsettes til 2017.

Prosjektet har utsatt anskaffelse av varmekilde til undervarmen på kunstgresset, da det har vært komplisert å finne en miljøvennlig løsning som både er innenfor rammene i investeringen, og effektiv i drift i etterkant. Prosjektet har også sviktet på finansiering gjennom gaver til anlegget med ca. 0,9 mill. og ble derfor enige med Risør Fotballklubb at undervarmen skulle utgå fra prosjektet, og

overføres til klubben for videre arbeid. Fotballklubben skal drifte undervarmen, og står dermed fritt til å inngå driftsavtaler med leverandører som er gunstig for klubben. Prosjektet har klargjort alt for undervarme, det er bare varmekilden som gjenstår til fotballklubben for å få anlegget i drift.

Prosjektet har en kostnadsramme på 14,25 mill. og har ved utgangen av 2017 kostet totalt kr.12 mill. Ved overføring av ansvaret for undervarmen til fotballklubben har prosjektet fjernet 0,9 mill. i finansiering og 1 mill. i kostnader, og prosjektet anses som avsluttet.

Prosjektet er delfinansiert med 3,2 mill. i spillemidler. Det er i 2017 utbetalt spillemidler for kunstgresset og grunnarbeidene med kr.2,5 mill. men kr.0,7 mill. til undervarmen må utgå. Rådmannen søker videre om inntil 1 mill. i spillemidler knyttet til friidrettsanlegget. Søknaden er under behandling.

Prosjektet har vært drevet i tett samarbeid med Risør fotballklubb som har gjort en strålende jobb underveis. Totalregnskapet for prosjektet blir som følger.

Konto	Konto(T)	Regnskap	Rev. budsjett	Avvik
1900	Leie lokaler	10 000,00		-10 000,00
1955	Andre gebyrer	6 000,00		-6 000,00
2000	Utstyr og inventar	47 500,00		-47 500,00
2300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	9 405 894,50	11 405 000,00	1 999 105,50
2500	Nybygg	57 026,01		-57 026,01
2700	Konsulenttjenester	71 125,45		-71 125,45
4700	Tilskudd til andre	11 500,00		-11 500,00
4290	Merverdiavgift på vederlag	2 397 886,51	2 837 000,00	439 113,49
	Sum Utgifter	12 006 932,47	14 242 000,00	2 235 067,53
8105	Øremerkede statstilskudd	-2 500 000,00	-3 200 000,00	-700 000,00
8900	Overføringer fra andre (private)	0,00	-930 000,00	-930 000,00
	Sum inntekter	-2 500 000,00	-4 130 000,00	-1 630 000,00
	1508 Oppgradering Idrettsanlegg Kjempesteinen	9 506 932,47	10 112 000,00	605 067,53

Prosjektet var delt inn i flere delprosjekter som kan fremstilles som nedenfor.

	Grunnarbeider	Kunstgress	Løpebane	Belysning	Undervarme	Tillegg	Totalt
Regnskap	5 401 780	1 760 496	1 725 443	561 032	791	167 800	9 617 342
Kontrakt	5 932 906	1 778 296	1 630 435	484 680	1 000 000	0	10 826 317
Avvik	531 126	17 800	-95 008	-76 352	999 209	-167 800	1 208 976

De fleste delprosjektene gikk omtrent som planlagt med mindre avvik.

Tilleggene som ble tatt underveis er knyttet til nye fotballmål, innbytterbokser, tribuneseter, samt oppmerking av tennishane.

Prosjekt 1524 Oppgradering Brannstasjon med verksted og kaldtlager

Prosjektet startet opp i 2015 og har en totalkostnad på kr.29,9 mill. inklusive mva. hvorav kr. 10,9 mill. vil bli belastet investering innenfor selvkostområdene (VAR). Prosjektet er nesten ferdig ved årsslutt 2017, men noe restanse belastes videre inn i 2018.

Prosjektet har ved utgangen av 2017 kostet kr 24,8 mill. og det er forventet at prosjektet vil holdes innenfor kostnadsrammen.

1524 Oppgradering brannstasjon	2 015	2 016	2 017	Totalt
Budsjett	3 563	-	-	3 563
Overf.bev.	-	3 183	12 208	-
Ny bevilgning	-	12 375	13 971	26 346
Regnskap	380	3 350	21 058	24 788
Rest til overf.	3 183	12 208	5 121	

Totalregnskapet for prosjektet er foreløpig som følger.

Konto	Konto(T)	Regnskap	Rev. budsjett	Avvik
1151	Beverting	265		
1950	Avgifter, gebyrer, lisenser og lignende	144 772		-144 772
2000	Inventar og utstyr	50 000		-50 000
2005	Innkjøp av kunst	83 278		-83 278
2300	Vedlikehold, byggetjenester, nybygg	18 978 404	26 100 000	7 121 596
2500	Nybygg	14 831		-14 831
2700	Konsulenttjenester	2 360 915		-2 360 915
4290	Merverdiavgift på vederlag	3 155 906	3 809 000	653 094
1524 Oppgradering brannstasjon		24 788 371	29 909 000	5 120 894

Prosjekt 1601 Utbygning Orreveien

Prosjektet startet så vidt opp med prosjektering i 2016, og har jobbet videre med dette i 2017. Prosjektet er klar til oppstart i 2018, hvor det er ytterligere en bevilgning på kr.5 mill. Prosjektet er godkjent i husbanken, og vil bli tildelt inntil kr.4,4 mill. i tilskudd som en del av finansieringen.

Tidligere vedtak om bygging av garasjer i tilknytning til Orreveien er tatt inn i hovedprosjektet med kr.375'.

1601 Utbygning Orreveien	2 016	2 017	Totalt
Budsjett	2 500	4 500	7 000
Overf.bev.	-	2 443	-
Ny bevilgning	-	375	375
Regnskap	57	256	313
Rest til overf.	2 443	7 062	

Prosjekt 1614 Kjøp Fjordheim

Bystyret vedtok i PS 40/15 å kjøpe Fjordheim på Søndeled av Idun UL for kr.4 mill. Det har gjennom 2016 vært jobbet med kontrakter og kjøpet ble først gjennomført i 2017. Kjøpet omfatter bygget, strandlinje og brygger med utleie av båtplasser. Rådmannen har ingen nærliggende planer for bygget.

Prosjekt 1617 Hjelpemiddellager

Behovet for et kommunalt hjelpemiddellager har vært tilstede i lang tid, uten å komme til realisering. Utfordringene har ligget mye i at man ønsker dette i tilknytning til Frydenborgsenteret hvor de fleste saker ved behov håndteres. Pr i dag har ikke kommunen et tilfredsstillende lokale å ha disse hjelpemidlene.

Prosjektet har en eldre bevilgning som er trukket ut av prosjekt 1446 utleieboliger med kr.1,5 mill. Videre ble det bevilget 4,75 mill. til prosjektet i 2017, som en del av utviklingen av Frydenborgsenteret og parkeringsanlegg for dette.

1617 Hjelpemiddellager	2 015	2 016	2 017	Totalt
Budsjett	1 500	-	4 750	6 250
Overf. bev.	-	1 500	1 441	-
Ny bevilgning	-	-	-	-
Regnskap	-	59	23	82
Rest til overf.	1 500	1 441	6 168	

Prosjekt 1701 Gangsti og liggekai Buvikveien/Hasalen

Prosjektet er en sammenslåing av prosjektet med utbedring av Buvikveien ifm utbygningsplanene på Holmen, og Liggekai for store fiskebåter som lossere i Fiskerihavna.

Prosjektet har vært under utredning en tid, men det jobbes nå med konkrete planer for denne løsningen, som dekker begge behovene. Prosjektet har i 2017 igangsatt klargjøring av området, og vil forhåpentligvis igangsette bestilling og arbeider medio 2018. Det er forbrukt kr.419' på prosjektet i 2017.

Prosjektet har foreløpig en kostnadsramme på 9 mill. men denne må trolig utvides noe for gjennomføring. Det søkes tilskudd fra Kystdirektoratet ifm fiskerihavna, samt at det er inngått avtale om anleggsbidrag til Buvikveien fra utbygger av Holmen.

Prosjekt 1706 Helsehus – samordning av helsetjenestene.

Prosjektet har en kostnadsramme i 2017 på kr.15 mill. Prosjektet har videre i økonomiplanen ytterligere en bevilgning på kr.25 mill. i 2019. Prosjektet har utredet 4 ulike lokasjoner underveis, men rådmannen har vedtak på å gå videre med løsningen rundt Tjenngata 9 (NAV-bygget).

Utredningene underveis har i stor grad vært finansiert over drift, men med vedtak og bevilgning fra Bystyret blir prosjektkostnadene nå belastet investeringsprosjektet. Det er i 2017 belastet kr.88' på prosjektet, og resten vil bli overført 2018. Dersom man kommer til realisering vil muligens behovet for å forsere bevilgningen i 2019 dukke opp.

Rådmannen har etablert en prosjektgruppe som jobber innen ulike problemstillinger som koordineres av prosjektleder. Egen sak planlegges for Bystyret medio 2018 hvor prosjektet legges frem i detalj, men tegninger, avtaler og økonomi.

Prosjekt 1407 Hovedplan Vann og Avløp

Bystyret vedtar en samlet ramme for prosjekter som inngår i Hovedplanen.

Enhet for Eiendom og tekniske tjenester har bemannet opp for å håndtere disse prosjektene som kommer på løpende bånd.

I 2017 har følgende delprosjekter vært jobbet med.

Prosjektnummer	Regnskap	Rev. budsjett	Avvik	Budsjett
1111 Vann og avløp til Gjernes	-787 940	150 000	937 940	0
1407 Hovedplan Vann & Avløp	0	0	0	6 300 000
1421 Sanerings Tangengata	178 310	179 000	690	0
1621 Sanering VA-ledninger Brannstasjonen	1 968 764	0	-1 968 764	0
1622 Sanering Buvikbakken	1 971 409	1 219 000	-752 409	0
1623 Sanering Siris vei	139 698	141 000	1 302	0
1628 Oppgradering sagjordnet pumpestasjon	1 402 525	1 403 000	476	0
1712 Avløp til Stangholmen	559 447	560 000	553	2 000 000
1721 Oppgradering kommunikasjon	421 500	422 000	500	0
1722 Overbygg Vasshjulodden og Plassen	1 382 904	600 000	-782 904	0
1725 VA sanering Viddefjell	4 031 972	3 700 000	-331 972	0
1727 Korstvedtveien kloakkpumpestasjon	249 091	249 000	-91	0
1732 Etablering ringledning Flisvika	0	325 000	325 000	0
1738 Vann og avløp Sandnes-Trollbergvika	92 839	0	-92 839	0
Prosjekter innen Hovedplan VA	11 610 517	8 948 000	-2 662 517	8 300 000

Flere av prosjektene viser merforbruk, som følge av at man har forsert bevilgninger fra 2018 på grunn av god progresjon. Porteføljen styres av enheten ut ifra når det er fornuftig å iverksette prosjektene sett ifht andre pågående prosjekter internt og eksternt. Utskiftning av infrastrukturen innen VA er viktig for kommunen, og mange mindre prosjekter er nå ferdig.

Det største prosjektet som ble igangsatt i 2017 er «Sanering Viddefjell» som har en projektkostnad på ca. 11 mill. Arbeidet her har gått noe raskere enn forventet, og dermed er kostnadsprofilen på prosjektet endret noe fremover til 2017.

Delprosjektet «overbygg Vasshjulodden og Plassen» ble dyrere enn budsjettet som følge av utvidelse av prosjektet underveis.

Delprosjektet «sanering Buvikbakken» ble også dyrere enn planlagt, og er nå avsluttet.

Sanering VA-ledninger til Brannstasjonen ble igangsatt som en ekstra jobb når oppgraderingen av brannstasjonen ble påstartet. Dette prosjektet var ikke en del av Hovedplanen for VA, og mangler finansiering.

Prosjektet «Avløp til Stangholmen» ble billigere enn forventet, og restbevilgningen har gått til delfinansiering av andre prosjekter som har merforbrukt i 2017.

Vurderinger rundt investeringsregnskapet

Investeringsbudsjettet og investeringsregnskapet har fått et større fokus de siste årene, og økonomiavdelingen har nå jevnlig oppfølgingsmøter med enhetsleder for Eiendom og tekniske tjenester og de aktuelle prosjektledere. Dette har medført et tettere samarbeid som skal gi raskere oppfølging og rapportering der det er nødvendig.

Enhet for Eiendom & tekniske tjenester har ansvar for de fleste prosjektene som gjennomføres, selv om man også benytter eksternt kompetanse til prosjektledelse. Enheten har fått tilført noe mer ressurser siste år til å håndtere investeringsporteføljen, som igjen gir bedre kontroll og gjennomføringskapasitet.

Budsjettene legges årlig ihht til Handlingsprogram/økonomiplan, og tilstrebes holdt innenfor handlingsregelen for låneopptak/nedbetaling.

Administrasjonen jobber kontinuerlig med utredninger innen flere fagområder som vil innebære store investeringer dersom de blir gjennomført. Det er derfor viktig å ikke forhaste beslutninger gjennom året, men la disse planene inngå i kommende års handlingsprogram og økonomiplan. På den måten vil man få

konsekvensene inn i planverket slik at gode prioriteringer kan bli gjort fra administrasjonen og politisk hold.

Administrasjon og politikere bør stille seg spørsmålet; «-står det i handlingsprogrammet?» hver gang det lanseres et nytt forslag. Er svaret nei, bør tiltaket sendes tilbake til administrasjonen for så å tas inn i neste års handlingsprogram/økonomiplan. Da vil tiltakene måtte prioriteres sammen med andre tiltak og konsekvensene kunne utredes mer grundig.

Det er den beste metoden vi har for å håndheve handlingsregelen, og kontrollere gjeldssituasjonen.

5.8 TILBAKEMELDING PÅ BUDSJETTVEDTAKET FOR 2017

Nedenfor gis en tilbakemelding på vedtakene som kom i tillegg til rådmannens innstilling i budsjettbehandlingen.

Pkt	Vedtak	Rådmannens oppfølging	Ansvarlig Enhet																																																			
1	Avgifter og betalingssatser																																																					
a	Eiendomsskatten for 2017	ok	ETT																																																			
b	Kommunale avgiftssatser (VAR)	ok	ETT																																																			
c	Kommunale båtplasser økes med 2,5 %, samt engangsgebyr for venteliste kr.500,-.	ok	ETT																																																			
d	Betalingsatser pr. måned for SFO økes med 3 % med virkning fra 1/8-2017.	ok	Skole																																																			
e	Oppholdsbetaling i kommunale barnehager	ok	BHG																																																			
f	Satser for tilskudd til barn i private barnehager	ok	BHG																																																			
g	Gebyrer innen Plan og Byggesak økes med Konsumprisindeksen (KPI), samt mindre tekstuelle endringer i §§ 3, 7, 12 og 34. (Se vedlegg for spesifisering)	ok	P&B																																																			
h	Øvrige kommunale gebyrer som er omtalt i gjeldende gebyrregulativ, økes generelt med 3 %	ok	ETT																																																			
2	Bystyret godkjenner de investeringer som er vist i saksforarbeidet og investeringene for 2017 finansieres som følger (i hele 1000)	ok	RÅD																																																			
	<table><tr><td>Sum investeringskostnad</td><td>60 900</td></tr><tr><td>Sum mva kompensasjon</td><td>5 470</td></tr><tr><td>Sum finansiering tilskudd/fond</td><td>8 290</td></tr><tr><td>Lånebehov totalt</td><td>47 140</td></tr><tr><td>Herav innenfor selvkostområdene</td><td>8 960</td></tr><tr><td>Lånebehov eks. Selvkostområdene</td><td>38 180</td></tr></table>	Sum investeringskostnad	60 900	Sum mva kompensasjon	5 470	Sum finansiering tilskudd/fond	8 290	Lånebehov totalt	47 140	Herav innenfor selvkostområdene	8 960	Lånebehov eks. Selvkostområdene	38 180																																									
Sum investeringskostnad	60 900																																																					
Sum mva kompensasjon	5 470																																																					
Sum finansiering tilskudd/fond	8 290																																																					
Lånebehov totalt	47 140																																																					
Herav innenfor selvkostområdene	8 960																																																					
Lånebehov eks. Selvkostområdene	38 180																																																					
	Lånefinansieringen tas opp ihht vedtatt finansreglement med nedbetalingstid 30 år.																																																					
3	Det fastsettes følgende netto driftsrammer for budsjettet i 2017:	ok	RÅD																																																			
	<table><tr><th>Enhet</th><th>Rådm.forslag</th><th>Bst Vedtak</th></tr><tr><td>Rådmannen</td><td>24 665 000</td><td>25 355 000</td></tr><tr><td>Støttefunksjoner</td><td>10 618 000</td><td>10 618 000</td></tr><tr><td>Habilitering</td><td>29 122 000</td><td>29 122 000</td></tr><tr><td>Omsorg</td><td>103 126 000</td><td>103 126 000</td></tr><tr><td>Kultur</td><td>10 050 000</td><td>10 600 000</td></tr><tr><td>Plan & Bygg</td><td>1 145 000</td><td>1 145 000</td></tr><tr><td>VAR</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Eiendom & tekniske tj.</td><td>24 878 000</td><td>25 028 000</td></tr><tr><td>Barnehage, Barnskole & PPT</td><td>95 449 000</td><td>95 449 000</td></tr><tr><td>Ungdomsskole</td><td>24 381 000</td><td>24 681 000</td></tr><tr><td>Helse & Sosial</td><td>38 220 000</td><td>38 220 000</td></tr><tr><td>Bosettin, opplæring og inkludering</td><td>-13 236 000</td><td>-13 236 000</td></tr><tr><td>Sum Enheter</td><td>348 418 000</td><td>350 108 000</td></tr><tr><td>Felles 181</td><td>-370 573 000</td><td>-371 713 000</td></tr><tr><td>Felles 191</td><td>22 155 000</td><td>21 605 000</td></tr><tr><td>Sum fellesområder</td><td>-348 418 000</td><td>-350 108 000</td></tr></table>	Enhet	Rådm.forslag	Bst Vedtak	Rådmannen	24 665 000	25 355 000	Støttefunksjoner	10 618 000	10 618 000	Habilitering	29 122 000	29 122 000	Omsorg	103 126 000	103 126 000	Kultur	10 050 000	10 600 000	Plan & Bygg	1 145 000	1 145 000	VAR	0	0	Eiendom & tekniske tj.	24 878 000	25 028 000	Barnehage, Barnskole & PPT	95 449 000	95 449 000	Ungdomsskole	24 381 000	24 681 000	Helse & Sosial	38 220 000	38 220 000	Bosettin, opplæring og inkludering	-13 236 000	-13 236 000	Sum Enheter	348 418 000	350 108 000	Felles 181	-370 573 000	-371 713 000	Felles 191	22 155 000	21 605 000	Sum fellesområder	-348 418 000	-350 108 000		
Enhet	Rådm.forslag	Bst Vedtak																																																				
Rådmannen	24 665 000	25 355 000																																																				
Støttefunksjoner	10 618 000	10 618 000																																																				
Habilitering	29 122 000	29 122 000																																																				
Omsorg	103 126 000	103 126 000																																																				
Kultur	10 050 000	10 600 000																																																				
Plan & Bygg	1 145 000	1 145 000																																																				
VAR	0	0																																																				
Eiendom & tekniske tj.	24 878 000	25 028 000																																																				
Barnehage, Barnskole & PPT	95 449 000	95 449 000																																																				
Ungdomsskole	24 381 000	24 681 000																																																				
Helse & Sosial	38 220 000	38 220 000																																																				
Bosettin, opplæring og inkludering	-13 236 000	-13 236 000																																																				
Sum Enheter	348 418 000	350 108 000																																																				
Felles 181	-370 573 000	-371 713 000																																																				
Felles 191	22 155 000	21 605 000																																																				
Sum fellesområder	-348 418 000	-350 108 000																																																				
4	Det framlagte forslag til budsjett for Risør kommune for 2017 vedtas med de investeringer og de netto driftsrammer som framkommer i saksforarbeidet med de endringer som framgår av Bystyrets behandling.	ok																																																				
*Formannskapets innstilling (hentet fra møteprotokoll/MAP):																																																						
*	Sosiallærerstillingen ved Risør Ungdomsskole økes til 100 prosent (fra 60 % i dag). Det innebærer en økning i sosiallærerdelen fra 34 % til ca. 75 %. Økningen blir på ca. 40 % og vil utgjøre ca. 300 000 kr.	ok	RUS																																																			
*	Kjøp av bruk av terapibassenget ved Sørlandet Helsepark økes med 200 000 kr.	ok	KUL																																																			
*	Rådmannens stab tilføres 300 000 kr til økt juridisk- og saksbehandlerkompetanse. Det vurderes best mulig tilgang på juridisk kompetanse ved ansettelse, interkommunalt samarbeid eller kjøp av tjenester.	ok	RÅD																																																			
*	Stillingen som byantikvar videreføres. Det forutsettes samfinansiering med Kragerø kommune og andre offentlige tilskudd. Det settes av 350 000 kr.	ok	RÅD																																																			
*	Regatta M32 støttes med 100 000 kr	ok	KUL																																																			
*	Støtten til Risør Kystkultursenter, Moen økes med 100 000 kr	ok	KUL																																																			
*	Bystyre bevilger 250 000 kr ekstra til utbygging av ladestasjoner for el-biler. (Investering, lånefinansieres)	ok	ETT																																																			
	Vi går for formannskapets innstilling*, men med følgende endringer:	ok																																																				
1	Det settes av 400.000 til styrking av vedlikehold av kommunal eiendom.		ETT																																																			
2	Det settes av 400.000 til økt bemanning av heltidsstillinger innen helse og omsorgssektoren i Risør kommune		OMS																																																			
	Inndekning: Vi reduserer inndekning fra disposisjonsfond med 100.000 og tar 500.000 fra redusert vedlikehold i forhold til formannskapets innstilling.																																																					
*	Nytt lydutstyr formannskapssalen kr 40.000,-. Fra disposisjonsfond.	ok	RÅD																																																			
	Parkeringsavgiften i perioden 1. september – 1. mai reduseres til halvparten av dagens avgift. Anslått inntektstap på 345 000 kr dekkes inn ved økning i sommerhalvåret på ca ¼ påslag i parkeringsavgiften.	ok	ETT																																																			
	Bystyret bevilger 150 000,- til prosjektoppstart utredning av rehabilitering av idrettsbygget med svømmehall eventuelt bygging av ny svømmehall. Saken legges frem for bystyret medio 2017. Kostnadene tas fra disposisjonsfond.	ok	ETT																																																			
	Risør Bvstyre bevilger kr 150.000,- til prosjektet "Alfreds Hus". Inndekning fond.	ok	KUL																																																			

Tabellen fortsetter neste side

Pkt	Vedtak	Rådmannens oppfølging	Ansvarlig Enhet
1	Ordfører og rådmann arbeider politisk og administrativ for en rasket mulig utbygging av gang- og sykkelvei på Kvernkvveien for å få gjennomført det vedtak og utnytte den bevilgning som ligger i kommunens budsjett for 2017.	ok	ETT
2	Kommunens satsing på flere læringer fortsetter. Det legges til rette for inntak av flest mulig læringer innen så mange tjenesteenheter som mulig. Bystyret har vedtatt at kommunen skal ha inntil 20 læringer, og dette målet bør nåes om mulig.	ok	RÅD
3	Rådmannen utreder sak til bystyret i løpet av 2017 om at Nullhus settes som standard for alle nybygg i kommunal regi, og passivhus-standard ved rehabilitering som kategoriseres som en hovedombygging av all kommunal bygningsmasse, der det er mulig å gjennomføre bygningsteknisk.	ok	ETT
4	Som et ledd i økt satsning på realfag i skole, barnehage og bærekraftig økosystemer, igangsettes et forprosjekt i 2017 for å se på mulighet for å gjennomføre Risør Økopark etter Tingvoll-modellen.		RÅD
5	Risør kommune gjør en evaluering i løpet av 2017 av dagens kollektivtilbud vurdert opp mot dagens trender og fremtidige behov. Evalueringen skal rettes mot et fleksibelt kollektivtilbud i distriktene, tilbringer tjeneste og arbeidspendling i og utenfor kommunen.		RÅD
6	Risør kommune må ha et tydelig mål om å bli klimanøytral. Bystyret ber rådmannen i løpet av første halvår 2017 komme tilbake til bystyret med en egen sak der veien mot en klimanøytral Risør kommune beskrives og vurderes.		RÅD
7	"Behovsplan barnehager" fra 2013 gjennomgås og justeres med siste grunnlagsdata og rådmannens kommentarer. Eventuelt kan planen rulleres. Komitebehandles	ok	RÅD
8	Risør kommune starter et prosjekt som omhandler kontroll av avløpsvann fra eneboliger/fritidsboliger samt næringseiendom. Rådmannen får fullmakt til å innhente ekstra hjelp. Inndekning: VA budsjettet belastes.	ok	P&B/VAR

5.9 KOSTRA

KOSTRA er et nasjonalt informasjonssystem for å frembringe relevant styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Informasjonen om kommunale tjenester og bruken av ressurser på ulike tjenesteområder registreres og sammenstilles på en måte som bør være relevant og interessant for beslutningstakere både nasjonalt og lokalt.

Informasjonen skal tjene til bedre grunnlag for analyse, planlegging og styring, herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås. KOSTRA tar sikte på forenkling av innrapporteringen fra kommunesektoren til staten med utgangspunkt i prinsippene om at dataene i størst mulig grad skal være nyttige for både kommunesektoren og staten, og at dataene bare skal registreres en gang med sikte på anvendelse flere ganger.

Kommunenes frist for innrapportering til Statistisk sentralbyrå (SSB) er 15. februar. SSB publiserer så foreløpige tall 15. mars, mens de endelige tallene offentliggjøres 15. juni. Publiseringen skjer på nettstedet www.ssb.no/KOSTRA.

I bruken av KOSTRA tall for sammenlikning er følgende sammenlikningstall brukt så langt mulig:

- **Tall fra Tvedestrand kommune** Tvedestrand er ikke i samme kommunegruppe som Risør, men sammenlignbar på mange områder.
- **Tall fra Kragerø kommune** Kragerø er ikke i samme kommunegruppe som Risør, men er sammenlignbar på mange områder.
- **Fylkesgjennomsnitt fra Aust-Agder**
- **Gjennomsnittstall for landet utenom Oslo**
- **Gjennomsnittstall for KOSTRA gruppe 11** (som Risør er en del av)

6) Utvikling på indikatorer i Kommuneplan 2014-2025

Blant de største utfordringene for Risør er lav befolkningsvekst og alderssammensetning. Det er høyere levealder og innvandring som gjør at befolkningstallet ikke går ned. Dette og andre utviklingstrekk er beskrevet nærmere i Utfordringsdokumentet som ble laget i forbindelse med kommuneplanarbeidet i 2013.

Utviklingen er belyst nærmere i virksomhetenes årsmeldinger, og i dokumentet *Resultat på indikatorer i Kommuneplan 2014-2025*.

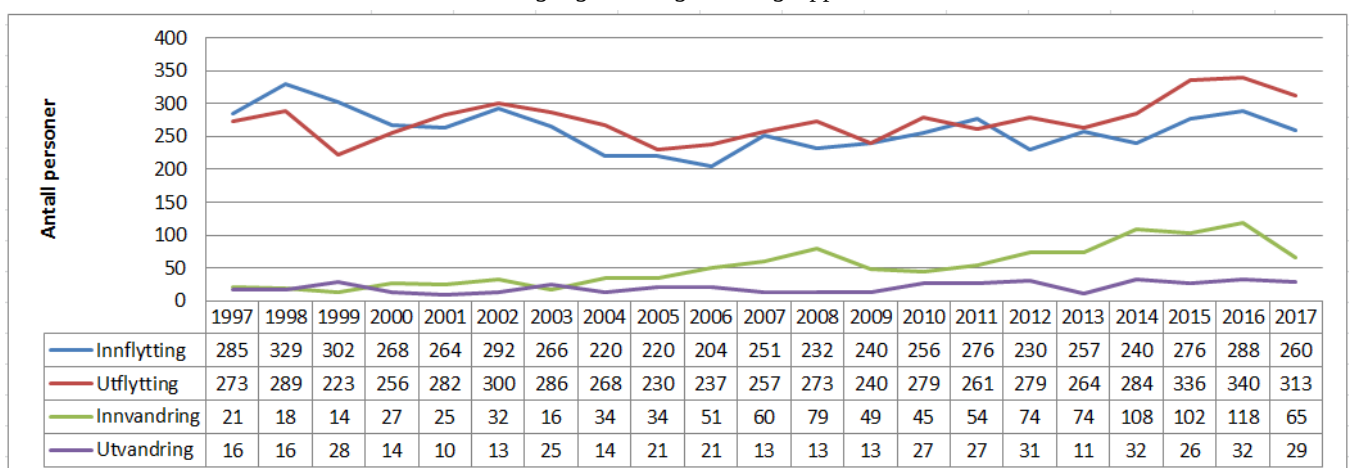
Befolkningsutvikling

Den store økningen i gruppen over 67 år var forventet, og har vært en del av befolkningsframskrivingene i mange år, hvor det har blitt pekt på at det særlig er i gruppene «eldre» og «innvandrere» det vil bli en vekst. Fra og med 2001 har det med unntak av 2011 vært like mange eller flere som har flyttet ut av kommunen som inn. Det å gjøre det mer attraktivt for de som allerede bor her å bli boende er derfor vel så viktig som å få flere til å flytte hit.

Figur 23:
Folkemengde 1.
januar (K) (Kilde:
SSB Tabell: 07459)

Risør	2011	2015	2016	2017	2018	Endring 2011-2018
0-5 år	401	410	393	375	350	-51
6-15 år	820	770	770	748	757	-63
16-66 år	4526	4505	4472	4470	4387	-139
67 år eller eldre	1124	1224	1285	1343	1388	+264
SUM	6871	6909	6920	6936	6882	+11

Tabellen viser en nedgang i samtlige aldersgrupper under 67 år de siste seks årene.

Figur 24: Tall ved utgangen av året. Som flytting regnes flytting for en person mellom to norske kommuner eller mellom en norsk kommune og utlandet. Hvis en person flytter flere ganger innen samme kalenderår, teller hver gang som en flytting. (Kilde: SSB Tabell: 01223)

7) Handlingsprogram 2017-20

Tiltak som er gjennomført i 2017/videreføres i drift

Tiltak som er videreført i handlingsprogram for 2017-20

Tiltak som ikke ble prioritert i handlingsprogram for 2017-2020 eller avventes

Ref	Tiltak/Utreddning/Pådriverfunksjon	Status januar 2018	Ansv.
Kunnskap: Vi skal ha skoleresultater over landsgjennomsnittet			
6.1.1	Skolehelsetjeneste i videregående skole (T)	HP 2018-2021: 6.1.1	Helse
6.1.2	Psykisk helse, spe- og småbarn og familieterapi (T)	HP 2018-2021: 6.1.2	Helse
6.1.3	Flere barnehagelærere i kommunale barnehager (T)	HP 2018-2021: 6.1.3	BHG
6.1.4	Kompetanseheving i skolen (T)	HP 2018-2021: 6.1.4	RÅD/ GS
6.1.5	Realfagsatsing i barnehager og skoler (T)	HP 2018-2021: 6.1.5	RÅD
6.1.6	IKT i barnehagene og skolene (T)	Videreføres i drift	RÅD
6.1.7	Veiledning/mentorordning for nytilsatte og nyutdannede lærere og barnehagelærere (T)	HP 2018-2021: 6.1.7	RÅD
6.1.8	Kompetanseheving i kommunale barnehager (T)	HP 2018-2021: 6.1.8	BHG
6.1.9	Felles seminar i barneskolen (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.1.9	BS
6.1.10	Styrket læredeking 1.-4. trinn (T) - nytt	Videreføres i drift	BS
6.1.11	Trivselsleder - program for inkludering i skolehverdagen (T) nytt	Videreføres i drift	BS
6.1.12	Språkløyper, lese- og skriveopplæring (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.1.11	GS
6.1.13	Videreføring av LP arbeidet ved alle skolene (T) - nytt	Videreføres i drift	GS
6.1.14	Spesialundervisning/spesialpedagogisk hjelp (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.1.12	RÅD
Kunnskap: Vi skal utvikle talenter innen kunst, kultur og idrett			
6.2.1	Oppgradering av idrettsanlegget på Kjempesteinsmyra (T)	HP 2018-2021: 6.2.1	ETT
6.2.2	MDE - Masterkurs i Design og Entreprenørskap (T)	Videreføres i drift	RÅD
6.2.3	Studieforberedende utdanningsprogram kunst, design og arkitektur (T)	HP 2018-2021: 6.2.2	RÅD
6.2.4	Ungdomsteater (T) - nytt	Gjennomført	KUL
6.2.5	Risørhallen - nytt dekke (T) - nytt	Ventes gjennomført i 2018	ETT
Regional utvikling: Vi skal styrke det interkommunale samarbeidet			
6.3.1	Ny kommunestruktur (U)	Ikke lenger aktuelt	RÅD
6.3.2	Interkommunale samarbeid (U) - nytt	HP 2018-2021: 6.3.1	RÅD
6.3.3	Legevakt, økning av kommunens andel (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.3.6	Helse
6.3.4	Brannvakt, økning av kommunens andel (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.3.6	ETT
6.3.5	Styrke teknisk vaktordning (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.3.2	ETT
Regional utvikling: Vi skal delta aktivt i utvikling av regionen			
6.4.1	Ladestasjoner el-bil (T)	HP 2018-2021: 6.4.1	ETT
6.4.2	Energi og klimaplan (U)	Avventer RPA 2030	ETT
6.4.3	Miljøfyrtårnsertifisering (T)	HP 2018-2021: 6.4.2	ETT
6.4.4	Klimaregnskap (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.4.3	ETT

6.4.5	Videregående skole (P)	HP 2018-2021: 6.4.4	RÅD
6.4.6	Infrastrukturplan (U)	HP 2018-2021: 6.4.5	ETT
6.4.7	Oppgradering av kommunale veier (T)	HP 2018-2021: 6.4.6	ETT
6.4.8	FV 416 (P)	HP 2018-2021: 6.4.7	RÅD
6.4.9	Stamveinett - E18 parsell Vinterkjær (P)	HP 2018-2021: 6.4.8	RÅD
6.4.10	Aktivitet på dagtid (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.4.9	NAV
Attraktivitet: Vi skal være en kommune der flere flytter inn enn ut			
6.5.1	Risør Utvikling og Vekst (RUV) (T)	HP 2018-2021: 6.5.24	BYG
6.5.2	RUV: Salg av Randheia (T) - nytt	Gjennomført	BYG
6.5.3	Båthavn Karolina (U/T) - nytt	HP 2018-2021: 6.5.1	BYG
6.5.4	Båthavn Søndeled/ Jeppestrand (U/T) - nytt	Utgår, privat	BYG
6.5.5	Kommunale utleieboliger (T)	Videreføres i drift	BKE
6.5.6	Hovedplan vann og avløp (T)	HP 2018-2021: 6.5.2	ETT
6.5.7	Vedlikehold kommunale bygg (T)	HP 2018-2021: 6.5.3	ETT
6.5.8	Nedgravde renovasjonsløsninger (U)	HP 2018-2021: 6.5.4	ETT
6.5.9	Utvidelse av Trollstua barnehage (T)	HP 2018-2021: 6.5.5	ETT
6.5.10	Utskifting av flytebrygger (T)	HP 2018-2021: 6.5.6	ETT
6.5.11	Reguleringsplan Hasalen (T)	HP 2018-2021: 6.5.7	BYG
6.5.12	Utvidelse kirkegård og minnelund (T)	HP 2018-2021: 6.5.8	ETT
6.5.13	Kommunedelplan strandsone (T)	HP 2018-2021: 6.5.9	BYG
6.5.14	Reguleringsplan for Risør sentrum (U)	HP 2018-2021: 6.5.10	BYG
6.5.15	Landbruksplan (U)	Ventes gjennomført i 2018	BYG
6.5.16	Kulturminnevernplan (U)	HP 2018-2021: 6.5.11	RÅD
6.5.17	Nærmiljø-, trafiksikkerhet og friluftsområder (T)	HP 2018-2021: 6.5.12	ETT
6.5.18	Ferdigstilling av Moland Øst (T)	HP 2018-2021: 6.5.13	ETT
6.5.19	Nytt næringsområde på Hestemyr (T)	HP 2018-2021: 6.5.15	ETT
6.5.20	Overvannsproblematikk Hestemyr - gammelt område (T) - nytt	Ventes gjennomført i 2018	ETT
6.5.21	Buvikveien og utbygging Holmen (U)	Ventes delvis gjennomført i 2018. HP 2018-21:6.5.22 og 23	ETT
6.5.22	Anleggsbidrag Buvikveien fra Holmen (T) - nytt	Utredning pågår	ETT
6.5.23	Fiskerihavn (U/T)	Utredning pågår	ETT
6.5.24	Samlokalisering av helsetjenester (T)	HP 2018-2021: 6.5.16	RÅD
6.5.25	Omsorgsboliger i Helsehus (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.25	ETT
6.5.26	Parkering i Helsehus (U) - nytt	HP 2018-2021: 6.6.1	ETT
6.5.27	Helseplan (U)	Utgår som egen plan	RÅD
6.5.28	Bosetting av flyktninger (T)	Videreføres i drift	EBOI
6.5.29	Bofellesskap til enslige mindreårige flyktninger (EM) (T) - nytt	Videreføres i drift	EBOI
6.5.30	Hollenderskjæret/ Hagen (T) - nytt	Ventes gjennomført i 2018	ETT

6.5.31	Vormeliveien - trafikkisikring/utbedring (U)	HP 2018-2021: 6.5.19	ETT
6.5.32	Terapibasseng Caspersensvei (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.5.20	RÅD
Attraktivitet: Vi skal ha mer besøk			
6.6.1	Parkeringsløsninger i sentrum (U/T)	HP 2018-2021: 6.6.1	ETT
6.6.2	Bobilparkering på Tjenna (U/T)	HP 2018-2021: 6.6.2	ETT
6.6.3	Utbedring av steinmoloen og Kanonbrygga på Holmen (U/T)	Ventes gjennomført i 2018	ETT
6.6.4	Kommunale kaier (T)	HP 2018-2021: 6.6.3	ETT
6.6.5	Støtte til Risør Trebåtfestival (T)	HP 2018-2021: 6.6.4	KUL
6.6.6	Havneplan (U) - nytt	HP 2018-2021: 6.6.5	ETT
6.6.7	Strømforsyning Solsiden (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.6.6	ETT
6.6.8	VA Stangholmen (T) - nytt	Ventes gjennomført i 2018	ETT
Organisasjons- og tjenesteutvikling			
6.7.1	Egenkapitalinnskudd KLP (T)	HP 2018-2021: 6.7.1	RÅD
6.7.2	Kompetanseheving (T)	HP 2018-2021: 6.7.2	RÅD
6.7.3	Kriseledelsesplan (U)	Gjennomført	ETT
6.7.4	Lederutviklingsprogram (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.3	RÅD
6.7.5	Byantikvar (T)	Videreføres i drift	RÅD
6.7.6	Fullfinansiering av juriststilling (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.3.9	RÅD
6.7.7	Kontorer Fargeskrinet barnehage (U) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.5	BHG
6.7.8	Oppgradering uteleker barnehager (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.6	BHG
6.7.9	Tilbygg vognskjul Hope barnehage (T)	Gjennomført	ETT
6.7.10	Merkantil ressurs (U/T) -nytt	HP 2018-2021: 6.7.8	EBOI
6.7.11	Kreftkoordinator (T)	Videreføres i drift	OMS
6.7.12	Etablering av kommunalt hjelpemiddellager (U/T)	HP 2018-2021: 6.7.25	OMS
6.7.13	Videreføring av styrket tilbud innen rus/psykisk helse (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.10	OMS
6.7.14	Etablering av KØH-tilbud (T)	Utredning pågår	OMS
6.7.15	Nettilgang på kommunale utleieboliger (U/T) - nytt	Pågår	ETT
6.7.16	Mobil pleie (T)	Ventes gjennomført i 2018	OMS/ HAB
6.7.17	Velferdsteknologi/ Medisinsk utstyr (T)	HP 2018-2021: 6.7.11	OMS/ HAB
6.7.18	Utbedring av uteområder ved demensavdelingen Frydenborgsenteret (T)	HP 2018-2021: 6.7.25	OMS
6.7.19	Stillingshjemler/ressurser (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.12	OMS
6.7.20	Kjøkkeninnredninger sykehjemmet (T) - nytt	Gjennomført	OMS
6.7.21	Brannvarsling psykiatriboliger (T) - nytt	Ventes gjennomført i 2018	ETT
6.7.22	Ombygging/ Tilpasning Orreveien (T)	HP 2018-2021: 6.7.13	ETT
6.7.23	Heimen Sandnes (U/T)	HP 2018-2021: 6.7.14	ETT
6.7.24	Boligtilbud uten heldøgns tilstedeværelse (U/T)	HP 2018-2021: 6.7.15	HAB
6.7.25	Båt til bruk ved Sandnes RS (T) - nytt	Gjennomført	HAB

6.7.26	Aktivitet for økonomisk sosialhjelp (U/T)	HP 2018-2021: 6.7.16	NAV
6.7.27	Økt bemanning ved NAV sosial (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.17	NAV
6.7.28	Styrket helsestasjon (T)	HP 2018-2021: 6.7.18	Helse
6.7.29	Kommunepsykolog (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.19	Helse
6.7.30	Gamle kommunale eiendomssaker (T)	Gjennomført	BYG
6.7.31	Oppgradering av kartgrunnlag (T)	HP 2018-2021: 6.7.29	BYG
6.7.32	El-bil til kart- og oppmålingstjenester (T) - nytt	Gjennomført	BYG
6.7.33	Biler og utstyr (T)	HP 2018-2021: 6.7.30	ETT
6.7.34	Verksted/brannstasjon (T)	Gjennomført	ETT
6.7.35	Brann- og ledelys i kommunale bygg (T)	HP 2018-2021: 6.7.31	ETT
6.7.36	Dokumentasjon av Villvins historie (T) - nytt	Ventes gjennomført i 2018	KUL
6.7.37	Kunstprosjekt Alfreds Hus (T) - nytt	Ventes gjennomført i 2019	KUL
6.7.38	50% stilling bibliotek (T) - nytt	ikke prioritert	KUL
6.7.39	Orgel i Søndeled kirke (T) - nytt	Gjennomført	RÅD
6.7.40	Nye stoler og gulvdekke i Dikken (T) - nytt	HP 2018-2021: 6.7.32. Gjennomført	KUL
6.7.41	Rens av stoler stor sal (T) - nytt	ikke prioritert	KUL
	Økning av heltidsstillinger og økt kapasitet innenfor helse og omsorg (T) - nytt	Pågår	OMS
	Gang/sykkelvei i tilknytning til FV418 (P) - nytt		RÅD
	Avtaler med lag og foreninger (U) - nytt	Gjennomført	RÅD
	Ungdomsklubb (U) - nytt	Gjennomført	RÅD

8) Oppfølging av bystyrevedtak

Møteprotokoller, utsatte og trukne saker er ikke tatt med.

Saksnummer/tittel	Rådmannens oppfølging i 2016	Ansvar
19.01.2017		
PS 2/17 Utbyggingsavtale mellom Solsiden 1 AS og Risør kommune. Reguleringsplan for Holmen.	Effektuert	BYG
PS 3/17 Utbyggingsavtale mellom Sør Bolig Prosjekt as og Risør kommune. Reguleringsplan for Vestlandsstykket	Effektuert	BYG
PS 4/17 Kontrollutvalget - Prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjekt - Ressursbruk på barnehageområdet	Effektuert	BHG
16.02.2017		
PS 6/17 Boligutredning - Hvorfor er det befolkningsnedgang i Risør sentrum?	Under arbeid	RÅD
PS 7/17 Utredning - prosjekt "Administrasjonen til sentrum"	Under arbeid	RÅD
PS 8/17 Regler for handel og bruk av offentlig areal i sentrum - revidering	Effektuert	RUV
PS 9/17 Stortingsvalget 2017 - fastsetting av stemmekretser	Effektuert	
PS 10/17 Felles krematorium for kommunene i Østre-Agder	Under arbeid	RÅD
PS 12/17 Samarbeidsavtale kommunal øyeblikkelig hjelp - KØH	Under arbeid	OMS
PS 13/17 Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne - Årsrapport 2016	Tatt til orientering	
PS 14/17 Eldrerådet - Årsmelding 2016	Tatt til orientering	
PS 15/17 Interpellasjon fra Sigbjørn Tønnesland (A) - Post i butikk til Hopestrand - for de som bor i distriktet Hope/Sandnes/Fie/Nipe/Gloppe m.fl.	Tatt til orientering	
30.03.2017		
PS 17/17 Sluttbehandling: RUV – Endring av reguleringsplanen for Kalstadheia	Effektuert	RUV
PS 18/17 RUV – Salg av tomter på Kalstadheia etter reguleringsendring	Effektuert	RUV
PS 19/17 RUV - Salg av Randheia for utbygging	Effektuert	RUV
PS 20/17 Ettergivelse av lån til RTA AS	Effektuert	RÅD
PS 21/17 Utredning av muligheten for ungdomsklubb for ungdom mellom 13 og 18 år	Effektuert	KUL
PS 23/17 Organisering av AV-OG-TIL i Risør kommune	Effektuert	Helse
PS 24/17 Kommunale festetomter - Innløsning av næringstomter	Effektuert	RÅD
PS 25/17 Rådmannens lederavtale for 2017	Effektuert	
PS 28/17 Miljøtiltak mot plastforsøpling i strandsonen og kommunen ellers	Under arbeid	RÅD

PS 29/17 Kunstgressbanen Kjempesteinsmyra - utrede å bytte ut gummigranulat med kork	Effektuert	RÅD
27.04.2017		
PS 31/17 Søknad om tillatelse til opplag av skip ved kai Sted: Kranveien 60 gnr. 16 bnr. 1334 mfl. Tiltakshaver: IMS og Kranveien Eiendom AS Søker: Risør Engineering AS	Effektuert	RÅD
PS 32/17 Evaluering av RUV - Risør Utvikling og Vekst	Tatt til orientering	RUV
PS 33/17 Klage: Søknad om oppføring av leiligheter og parkeringsanlegg. Sted: Grevlingen 28 - 44 gnr. 14 bnr. 645Tiltakshaver: Smeby Eiendom AS søker: Kritt arkitekter as	Effektuert	byg
PS 34/17 Prosjektplan - Parkeringsplan for Risør sentrum	Effektuert	RÅD
PS 35/17 Kjøp av aksjer i Jordøya Tomteutvikling AS	Effektuert	RÅD
PS 36/17 Forslag til retningslinjer for idrettsstipend for talent som har utmerket seg nasjonalt/internasjonalt	Effektuert	KUL
PS 37/17 Happy Time Risør AS - klage over avslag på søknad om skjenkebevilling	Effektuert	RÅD
PS 38/17 Komite for barnehage, skole og voksenopplæring - valg av nytt varamedlem	Effektuert	
PS 39/17 Kontrollutvalget - Årsmelding 2016	Tatt til orientering	
PS 40/17 Kontrollutvalget - Revisjon av Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019	Tatt til orientering	
24.05.2017		
PS 43/17 Regnskap og årsberetning 2016	Effektuert	
PS 44/17 Låneopptak til Startlån 2017	Effektuert	
PS 45/17 Brannstasjonen - utvendig rehabilitering	Under arbeid	ETT
PS 46/17 Opprettholde, endre eller oppheve dagens kommunale bopliktforskrift	Effektuert	BYG
PS 47/17 Etablering av nye fysioterapihemler i regi av Østre Agder	Effektuert	RÅD
PS 48/17 Kontrollutvalget - Rapport forvaltningsrevisjon - Barneverntjenesten Øst i Agder - Risør	Effektuert	RÅD
PS 50/17 Endring i vedtekter og oppnevning av nye styremedlemmer - Stiftelsen Risør Akvarium	Effektuert	RÅD
PS 51/17 Interpellasjon fra Tove Hansen (A) i bystyret 24.05.17 - Læringsituasjonen i Risør kommune	Tatt til orientering	Personal
PS 52/17 Læringsituasjonen i Risør kommune	Under arbeid	RÅD
22.06.2017		
PS 54/17 Tertialrapport 1-2017	Effektuert	RÅD
PS 56/17 RUV - Kyststi	Effektuert	RUV
PS 57/17 RUV - Rønningsåsen: Salg av planområdet	Under arbeid	RUV

PS 58/17 Utredning Tjenngata 9 og Sørlandet helsepark - Plassering av samlokalisert helsehus	Under arbeid	RÅD
PS 59/17 Fordeling av kommunens timer i terapibassenget i Sørlandet Helsepark	Effektuert	RÅD
PS 60/17 Forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem	Effektuert	OMS
PS 61/17 Evaluering av stilling som byantikvar i Risør kommune	Effektuert	RÅD
PS 62/17 Trollstua barnehage - utvidet prosjekt og ramme	Effektuert	BHG
PS 63/17 Invitasjon til plansamarbeid for ny E18 på strekningen Dørdal - Grimstad	Under arbeid	RÅD
PS 64/17 Holdningsskapende arbeid i skolen - Tiltak og programmer	Effektuert	RÅD
PS 65/17 Forslag til skolerute 2018/19 og 2019/20	Effektuert	RÅD
PS 66/17 Fritak fra politisk verv - Søknad fra Amalie Göetz, Miljøpartiet De Grønne	Effektuert	RÅD
PS 67/17 Fritak fra politisk verv - Christian Ellingsgård, Miljøpartiet De Grønne	Effektuert	RÅD
PS 68/17 Interpellasjon fra Elen Lauvhjell (A) - Begrensning på bruk av vannscootere	Saken trukket	RÅD
07.09.2017		
PS 71/17 Gangvei på Søndeled – Jordskiftesak - grenseavklaring	Effektuert	RÅD
PS 72/17 Hrimfaxi Hesteklubb - utvidet økonomisk støtte ved bygging av ridehall	Effektuert	KUL
PS 74/17 Sykkelrittet Tour des Fjords til Risør	Under arbeid	RÅD
PS 75/17 Anskaffelse av båt - enhet for habilitering	Effektuert	HAB
PS 76/17 Søknad om tilskudd/sponsing av NM maraton 2017	Effektuert	KUL
14.09.2017		
PS 77/17 Handlingsprogram og økonomiplan 2018-2021	Effektuert	RÅD
PS 78/17 TV-aksjonen 2017 - Unicef	Effektuert	RÅD
28.09.2017		
PS 80/17 Prosjektplan - forprosjektfase - samlokalisert helsehus i Risør	Effektuert	RÅD
PS 81/17 Molo Holmen - rehabilitering	Under arbeid	ETT
PS 82/17 Sluttbehandling: RUV - Reguleringsplan for Rønningsåsen	Effektuert	RUV
PS 83/17 Søknad om Risør kommunes idrettsstipend	Effektuert	KUL
PS 84/17 Plan for anlegg for fysisk aktivitet og folkehelse 2013-16, rullert for 2018	Effektuert	ETT
PS 85/17 Tilstandsrapport for grunnskolen 2017	Tatt til orientering	GS
PS 86/17 Mål for beverforvaltning og forskrift for jakt og fangst av bever i Risør kommune	Effektuert	BYG
PS 87/17 Etablering av boligprosjekt for unge funksjonshemmede	Under arbeid	HAB

26.10.2017		
PS 89/17 Sammenslåing av DDØ og IKT-Agder	Effektuert	RÅD
PS 90/17 Sentrumsutvalg i Risør	Effektuert	RÅD
PS 91/17 Første høring - Areal- og transportplanen for Arendalsregionen	Effektuert	RÅD
PS 92/17 Sluttbehandling - Detaljreguleringsplan for Bjørnhola Sted: Trollbergvika, Fie gnr. 4 bnr. 5	Utsatt	BYG
PS 93/17 Kommunal garanti Risør kirkelig fellesråd	Effektuert	RÅD
PS 94/17 Midlertidig fritak fra politiske verv - Søknad fra Ister Muhamud Ali (A)	Effektuert	RÅD
PS 95/17 Midlertidig fritak fra politiske verv - Søknad fra Willy Thorsen, Venstre	Effektuert	RÅD
30.11.2017		
PS 97/17 Kontrollutvalget - Rapport fra forvaltningsrevisjonen - Ressursbruk på barnehageområdet i Risør kommune	Under arbeid	RÅD
PS 98/17 Utbygging av Trollstua barnehage	Under arbeid	RÅD
PS 99/17 Opprettelse av Flerkulturelt råd	Effektuert	RÅD
PS 100/17 Gratis parkering i desember - søknad fra Risør By AS	Effektuert	ETT
PS 101/17 Orientering om administrative organisatoriske endringer	Tatt til orientering	RÅD
PS 102/17 Møteplan - Politiske møter 2018	Effektuert	RÅD
PS 103/17 Kommunale vigsler i Risør kommune - ny kommunal oppgave fra 1. januar 2018	Effektuert	RÅD
PS 104/17 Politisk organisering i Risør kommune	Effektuert	RÅD
PS 106/17 Prioritering av innkomne spillemiddelsøknader for 2018	Effektuert	KUL
PS 107/17 Søknad om erverv av kommunal tomt til boligprosjekt for unge funksjonshemmede Søker: Foreldregruppen v/Hanne Kraft-Johansen	Under arbeid	HAB
PS 108/17 Bevilgning til varig vern av kulturminnet RS14 Stavanger	Effektuert	RÅD
PS 109/17 Omlegging av høyspenttrasé ved Hestemyr industriområde	Effektuert	RÅD
PS 111/17 Sluttbehandling av utbyggingsavtale mellom Risør kommune og Kamperhaug Invest AS.	Effektuert	RÅD
PS 114/17 Utvikling av Hollenderskjæret - Hagehistorisk plan	Under arbeid	RUV
PS 117/17 Kiwanis-modellen i Risør - Søknad om støtte	Effektuert	KUL
14.12.2017		
PS 120/17 Sluttbehandling: Detaljreguleringsplan Caspersensvei 81 gnr. 14 bnr. 349 Tiltakshaver: Caspersensvei 81 AS Plankonsulent: Kritt Arkitekter AS	Effektuert	BYG
PS 121/17 Sluttbehandling: Detaljreguleringsplan Sørbudal gnr. 3 bnr. 3 Tiltakshaver: Steinar Lyberg Plankonsulent: Plankontoret Hallvard Homme AS	Effektuert	BYG
PS 122/17 Søknad om adkomst til Hollenderhagen, steintrapp Sted: Mellom	Under arbeid	RUV

Storgata 8 og 10 gnr. 16 bnr. 1444 og gnr. 601 bnr. 8Tiltakshaver/søker: Risør kommune v/Tine Karlsvik		
PS 124/17 Reversering av kjøpsavtale - M2 Leie	Effektuert	RÅD
PS 125/17 Bosetting av flyktninger 2018	Effektuert	EBOI
PS 126/17 Jubileumsmarkeringer for lag og foreninger	Effektuert	KUL
PS 127/17 Tertialrapport 2-2017	Effektuert	RÅD
PS 128/17 Budsjett 2018. Tekstvedtak:	Effektuert	RÅD
Spørsmål om Helsehus på Tjenna	Under arbeid	RÅD
Rådmannen utlyser en fast stilling som byantikvar, som jobber kombinert med prosjekter innen miljø og klima, med ansettelse 1. mai. Stillingens fagbakgrunn skal være rettet mot byantikvar. Budsjettet økes med 250 000 kr. Inndekning fra disposisjonsfond i 2018. For kommende år innarbeider Rådmannen stillingen i driftsbudsjettene. Rådmannen arbeider videre med kostnadsinndeckning av stillingen gjennom interkommunalt samarbeid og provisjon fra inntektsbringende prosjekter.	Effektuert	RÅD
Rådmannen setter i gang et prosjekt for heltidskultur i Risør kommune. Prosjektet starter for ansatte helse- omsorg og erfaringer overføres til andre enheter. Målet er at minst 50 prosent av alle ansatte i omsorgssektoren skal jobbe heltid Rådmannen legges en handlingsplan for 2018 – 2021 fram for bystyret der det legges til rette for en heltidskultur. Det søkes om økonomisk støtte fra Aust-Agder fylkeskommune og det innhentes erfaringer fra andre kommuner som har tilsvarende prosjekt. De tillitsvalgte inkluderes i hele prosessen	Under arbeid	RÅD
Risør kommune fortsetter arbeidet med å ta inn 25 lærlinger, med ekstra innsats på byggdrifter og andre tekniske tjenester.	Under arbeid	RÅD
Risør bystyre støtter opp om videre drift i M/F Øisang, men trenger at ferga er i drift i hele august måned. Den økonomiske støtten gis under forutsetning av at M/F Øisang, så langt det er mulig, holdes i normal drift i hele august måned.	Effektuert	RÅD
Rådmannen intensiverer arbeidet med miljø- og klimatiltak i kommunens totale virksomhet. Det gjennomføres kommunale ”klimaregnskap” der reduksjon i CO2-utslipp inngår i kommunens planlegging, budsjettering og vurderinger i saksframlegg til politisk behandling.	Under arbeid	RÅD
Sandkleiva (veistubb ved den gamle hoppbakken på Søndeled Store) oppgraderes med nytt grusdekke og utvidelse av skjæring, kr. 200.000,-. Beløpet tas av disposisjonsfond.	Under arbeid	RÅD
Rådmannen fremmer sak om nye alternative steder å etablere nye anlegg for bobilparkeringer i/ved Risør sentrum og ellers i kommunen. Sak fremlegges for politisk behandling før sommeren 2018.	Under arbeid	RÅD